Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIII., štev. 21
Ljubljana, torek 26. januarja 1932
Cena 2 Din

Dne 26. I. 1932

Upravništvo: Ljubljana Knaflieva ulica 5. — Telefon št. 3122 3123, 3124 3125 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul 3. — Tel 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št 13. — Telefon št 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št 190
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842. Praha číslo 78.180 Wien št 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 - Din, za inozemstvo 40 — Din
Uredništvo:
Ljubljana: Knaflieva ulica 5 Telefon št 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13 Telefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul 8 Telef št 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Zasedanje sveta D. N.

Ostavka generalnega tajnika Društva narodov — Kitajska popušča v sporu z Japonsko?

Ženeva, 25. januarja. s. Danes dopoldne je bilo pod predsedstvom Paula Boncourja otvorjeno 66. zasedanje sveta Društva narodov s tajno sejo, kateri je neposredno sledila prva javna seja. Predsedstvo zasedanja ima Francija. Na tajni seji je bilo na predlog kitajskega zastopnika sklenjeno, da se bo o kitajsko - japonskem sporu razpravljalo na popoldanski javni seji. Na tajni seji se je svet Društva narodov bavil tudi z ostavko generalnega tajnika sira Erica Drummonda.

Ženeva, 25. januarja. s. Svet Društva narodov je na dopoldanski tajni seji vzel na znanje prošnjo sira Erica Drummonda, da hoče kot generalni tajnik Društva narodov po zaključku razorožitvene konference odstopiti. Predsednik Boncour kakor tudi ostali člani sveta so zelo obžalovali to njegovo namero in ga zaprosili, naj zaradi velikih izkušenj in zslug, ki jih ima v Društvu narodov, še enkrat temeljito prouči zadevo ter po možnosti svoj sklep prekliče. Sedanji svetovni položaj zahteva od Društva narodov, posebno pa od njegovega prvega uradnika, zelo veliko znožnosti, tako da more te važne posle opravljati samo tako izkušen mož kakor je Drummond.

Pariz, 25. januarja. AA. Listi pišejo o otvoritvi zasedanja sveta Društva narodov in pripominjajo, da bi utegnilo priti do presenečenj, bodisi zaradi kitajsko - japonskega spora, bodisi zaradi ostavke generalnega tajnika Društva narodov sira Erica Drummonda. »Petit Parisien« pravi med drugim, da je verjetno, da bo sir Eric Drummond ostal na svojem mestu dotlej, dokler se ne konča splošna razorožitvena konferenca. — »Journal« misli, da bodo kitajski delegati opozorili na japonske operacije v Mandžuriji in da se bodo morda sklicevali na 15. ali 16. člen pakta Društva narodov. Toda »Petit Parisien« misli, da bo svet Društva narodov to pot posvetil le malo pozornosti kitajsko - japonskemu sporu.

London, 25. januarja. AA. Iz Nankinga poročajo, da je kitajski zunanji minister Šen podal ostavko na svoje mesto, češ, da kitajska vlada ni hotela pristati na njegovo politiko.. Sodijo, da bodo instrukcije, ki so bile danes s kablogramom poslane kitajskemu delegatu v Ženevi, radikalno spremenile stališče Kitajske. Po teh glasovih sodeč bo kitajski delegat na zasedanju sveta Društva narodov v Ženevi zavzel glede kitajsko - japonskega spora dosti zmernejše stališče kakor dozdaj.

Ženeva, 25. jan. AA. Paul Boncour je danes otvoril 66. zasedanje Sveta DN z javno sejo. Udeleženci so pripredili manifestacijo za bivšega francoskega zunanjega ministra Brianda. Cecil je v svojem govoru pozdravil Paula Boncoura, pristavil pa je, da gotovo tolmači čuvstva svojih tovarišev, če izrazi globoko obžalovanje nad odsotnostjo Brianda. Razpravljali smo o premnogih vprašanjih, je rekel, in vsi bi bili srečni, če bi mogli čuti dragoceno mnenje Brianda tudi zdaj. Upam pa, da se bo Briand kmalu vrnil in da se mu bo povrnilo zdravje.

Zastopnik Kitajske je izjavil, da Brianda prav tako cenijo na Kitajskem, kakor v Evropi. Delegat je v svojem govoru s toplimi besedami počastil odličnega državnika za trud, ki ga je imel o priliki urejevanja mandžurskega spora, čeprav se ta spor še ni tako končal, kakor bi želeli.

Zastopnik Japonske je naglasil, da je njegova država tudi med tistimi, ki so hvaležne Briandu za njegove napore v svrho ureditve kitajsko-japonskega spora.

Tudi vsi drugi zbrani delegati so v svojih govorih izrazili željo, naj bi se Briand čimprej vrnil v Društvo narodov.

Predsednik Paul Boncour se je govornikom zahvalil in obljubil, da bo sporočil francoski vladi in g. Briandu izraze spoštovanja, ki so jih delegati tako soglasno pokazali.

Ženeva, 25. jan. AA. Semkaj je odpotoval minister zunanjih zadev dr. Vojislav Marinković v spremstvu svojega osebnega tajnika Pavlovića, da prisostvuje zasedanju Sveta DN.

Obsedno stanje v Sevilli

Krvave borbe med komunisti in vojaštvom — Mnogo ranjenih — Splošna stavka izjalovljena

Sevilla, 25. jan. s. *V Sevilli so danes komunisti proglasili splošno stavko. Oblastva so na to odgovorila z razglasitvijo obsednega stanja. Mesto je podobno velikemu vojaškemu taboru. Ves promet počiva. Cestna železnica in avtobusi ne vozijo. Vse trgovine in banke so zaprte.*

Med komunisti in civilno gardo je prišlo do krvavih spopadov, pri katerih je bilo veliko število ljudi ranjenih. Vladna letala s strojnicami krožijo zelo nizko nad mestom, da bi sestrelila komunistične ostrostrelce, ki so se poskrili po strehah. Vojaški oddelek s strojnicami se je postavil na sloviti stolp Sirande na sevillski katedrali, od koder obvlada vse okoliške ceste in trge. Zapore so vojaško zastražili, ker se boje, da bodo komunisti skušali nasilno osvoboditi svoje pristaše. Po vsem mestu vlada zaradi današnjih dogodkov silno razburjenje.

Madrid, 25. jan. s. V Sevilli je izbruhnila splošna stavka. V mestu počiva celokupen promet. Tovarne, trgovine in javna poslopja so zaprte. Med stavkujočimi in civilno gardo je prišlo na raznih točkah mesta do spopadov in streljanja. Ekstremistični elementi so skušali zavzeti zapore, ki jih straži civilna garda. Pred katedralo so postavljene strojnice in pripravljene za streljanje. Iz Valencije poročajo o delni stavki. Prizadevanja ekstremistov, da bi proglasili splošno stavko, so ostala dosedaj brez uspeha.

Preokret na Daljnem vzhodu

Umik japonskih čet iz Mandžurije — Kriza kitajske vlade

Nanking, 25. jan. s. Kitajski ministrski predsednik Sunfo, ki biva sedaj v Šanghaju, je podal ostavko, ker se vlada ni hotela solidarizirati z njegovo politiko pozitivne akcije proti Japoncem. Medtem se kitajska oblastva v Šanghaju pogajajo zaradi razpusta vseh protijaponskih organizacij, kar naj bi bil prvi korak za sprejetje japonskih zahtev in bi omogočilo mirno ureditev vseh težav med Kitajsko in Japonsko.

Nanking, 25. jan. s. Zunanji minister dr. Šen je dal svoj portfelj vladi na razpolago. Kakor izjavljajo v uradnih krogih, je storil ta korak, ker je kitajska vlada odklonila politiko, ki jo je hotel voditi dr. Šen. V ostalem menijo, da bo dobil kitajski zastopnik na zasedanju Društva narodov v Ženevi brzojavno nova navodila, po katerih bo Kitajska na sedanjem zasedanju v nasprotju z dosedanjo politiko zavzela skrajno pomirljivo stališče.

Tokio, 25. jan. s. **Kakor sporoča japonsko vojno ministrstvo, je cesar dovolil, da se umaknejo japonske čete iz Mandžurije, ker so se umaknile tudi redne kitajske čete in se je sedaj položaj spremenil.**

Šanghaj, 25. januarja AA. Odnošaji med Japonci in Kitajci v Šanghaju so močno napeti. V mestu so se izkrcala japonska pomorska ojačenja.

Tokio, 25. januarja AA. Iz Kupangčea v Mandžuriji poročajo, da so kitajske čete sestrelile neko japonsko letalo. Japonski oficir in narednik, ki sta bila v letalu, sta zgorela.

Važna konferenca v Parizu

Pariz, 25. jan. s. V zunanjem ministrstvu se je danes vršila važna konferenca, pri kateri so bili navzoči ministrski predsednik Laval, finančni minister Flandin in visoki funkcionarji zunanjega ministrstva ter angleški poslanik v Parizu Tyrell, kakor tudi prvi tajnik poslaništva Wigram. Vsi udeleženci so odklanjali izjave o predmetu razprave. Očividno pa je, da je bil razgovor posvečen reparacijskemu problemu in da so pri tej priliki izmenjali misli o francoskem stališču glede nastopa, ki ga bo treba zavzeti proti Nemčiji. V tej zadevi bo odposlano posebno obvestilo v London. Če bo prišlo — kakor se splošno dmneva — do sporazuma, bo treba samo še določiti datum in kraj sestanka med Lavalom in Macdonaldom.

Premestitve učiteljev

Beograd, 25. januarja p. Z odlokom ministrstva prosvete so premeščeni naslednji učitelji, odnosno učiteljice: Ivan Petrovič iz Hajdine v Pobrežje, Josipina Omahen-Veber iz Beltincev v Planino pri Sevnici, Dora Jutraž s Sinjega vrha v Ljubečno, Ljudmila Kadič iz Sarajeva na Jesenice, Franja Šušteršič iz Male Polane v Blagovno pri Celju in Milan Apih iz Hoč v Maribor.

Novi člani Državnega sveta

Beograd, 25. jan. p. Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili na predlog ministrskega predsednika imenovani za člane državnega sveta dr. Ivo Supilo, bivši minister, upokojeni vseučiliški docent dr. Pavle Cuprović, upokojeni načelnik pri ministrstvu za agrarno reformo g. Dragiša Leovac, okrožni inspektor v p. g. Ante Perković, upokojeni veliki župan g. Vojeslav Nikolić, sodnik pri upravnem sodišču v Beogradu g. Udbin Tavrić, sodnik pri upravnem sodišču g. Božidar Damjanović, sodnik banskega stola v Zagrebu g. Slaviša Körbler in upokojeni višji svetnik g. Luka Pistelić.

Podpis poljsko-sovjetske pogodbe o nenapadanju

Varšava, 25. jan. g. *Pozno zvečer je prispela semkaj vest, da je bila danes v Moskvi podpisana poljsko-sovjetska nenapadalna pogodba. Pogodbi sta priključeni 2 dopolnilni pogodbi, izmed katerih vsebuje prva določbe za razsodiščno postopanje v spornih vprašanjih, druga pa praktične določbe za izvedbo nenapadalne pogodbe. S poljske strani je pogodbo podpisal poslanik Patek, za sovjetsko Rusijo pa Litvinov.*

Načrt adrese Narodnega predstavništva

Na skupni seji obeh zbornic Narodnega predstavništva je bil prečitan od adresnega odbora izdelani predlog adrese, s katero naj Narodno predstavništvo odgovori na prestolni govor Nj. V. kralja

Beograd, 25. januarja p. Na današnji skupni seji obeh zbornic Narodnega predstavništva je posl. dr. Šečerov v imenu adresnega odbora, izvoljenega na zadnji skupni seji, prečital načrt adrese, s katero naj Narodno predstavništvo odgovori na prestolno besedo Nj. Vel. kralja. Predlog adrese se glasi:

Vaše veličanstvo!

Prvo jugoslovensko Narodno predstavništvo je sprejelo kraljevsko besedo Vašega Veličanstva s čustvom neomajne zvestobe in vdanosti ter sprejelo z največjo radostjo kraljevski pozdrav, naslovljen na ves jugoslovenski narod in njegovo Narodno predstavništvo. Kakor Vaše Veličanstvo, tako ima tudi Narodno predstavništvo trdno vero v našo veliko bodočnost; to trdno vero deli v Vašim Veličanstvom tudi ves jugoslovenski narod.

Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev je od prihoda v te kraje naše domovine polna slavnih del in veličine pa tudi težav, ki so ovirale in otežkočale naš narodni razvoj. V teku vekov so imela nekatera izmed naših plemen tudi svoje samostojne in neodvisne države; mnogobrojni in močni narodi pa so napadli naš narod in ena za drugo teh držav je propadla ter prišla pod tujo oblast in tuje gospodstvo. Pretekla so stoletja, ko smo bili brez svoje skupne nacionalne države in brez svobode. Tuja oblast in tuji vplivi so težili za tem, da bi v teku stoletij oslabili jugoslovenski narod, ga onesposobili za vsako samostojno narodno politiko in tako na umeten način razdelili Jugoslavijo ter s tem onemogočili svobodno jugoslovensko državno ognjišče. Toda tudi v teh prilikah je živela jugoslovenska misel v duši zasužnjenega naroda ter odsevala v individualni plemenski zavesti, v živih čuvstvih, v slovanskem izvoru in jugoslovenskem bratstvu. Kolikor težji so udarci teh naših sovražnikov, toliko bolj se je jačila zavest našega narodnega edinstva in je dozorevalo spoznanje, da misel narodnega edinstva v isti meri krepi tudi edinstvo države.

Pot do osvobojenja in uedinjenja

Misel narodnega edinstva in državnega uedinjenja je postala neusahljiv izvor narodne moči; žnjo je našemu narodu uspelo, da se je ohranil v borbah proti tujim silam in obranil svoj lastni narodni značaj in svoj teritorij. Iz tega izvora narodnih sil in vere so črpali svoje nacionalno navdahnjenje, polet svojih velikih misli in svojo preroško zavest največji sinovi našega naroda v raznih časih in v raznih krajih. Tudi oni so verovali, da je vse, kar je v našem življenju resnično nacionalnega, ne samo srbsko, hrvatsko in slovensko, marveč istočasno tudi jugoslovensko in da je duhovno edinstvo Jugoslovenov prvi pogoj njihovega intelektualnega in kulturnega napredka. Tudi v viharjih svetovne vojne so imeli vsi pravi Jugosloveni pred očmi ta sveti politični ideal, za katerega so bile doprinešene žrtve, kakršnim ni primere v svetovni vojni.

Vaše Veličanstvo!

Naše pokolenje je največ pretrpelo, toda imelo je tudi veliko srečo, da je z Vami na čelu in pod modrim in junaškim vodstvom Vašega, s slavo ovenčanega in neumrljivega očeta kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja uresničilo osvobojenje in uedinjenje v okviru svoje narodne države. Po stoletnih težnjah največjih duhov in številnih pokolenj našega naroda je ves naš narod z ogromnim in nepopisnim zanosom pozdravil 1. december leta 1918, ko je Vaše Veličanstvo, po svobodnem izrazu volje vsega našega naroda, svečano proglasilo uedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno narodno državo pod dinastijo Karadjordjevićev.

Usodni sledovi nekdanje razkosanosti

Notranja ureditev naše države bi morala ustvariti organično sodelovanje vseh delov našega naroda ter omogočiti popoln razvoj vseh narodnih sil s smotrom zdravega narodnega in socijalnega napredka in pravilnega političnega življenja. Današnje pokolenje, zanešeno po čuvstvih sreče in zadovoljstva, zmage in uspehov, ni takoj doumelo vseh težav, ki so mu stale še na poti. Ni videlo, da je ostal še en sovražnik, silen in resen: ostali so težki sledovi naše dotedanje needinosti. Teh sledov, razdornih dejstev, ni mogla uničiti, niti oslabiti velika narodna misel in smo jih tako občutili v naših pogledih in naših navdihih. S tem sovražnikom nismo zadostno računali in vzrok neprijetnosti v našem nacionalnem in državnem življenju je bil baš v tem. Skoro celo desetletje našega skupnega narodnega življenja je poteklo v brezplodnih in škodljivih strankarskih borbah. Tesna navezanost na politične formacije in pogled, prepleten s plemenskimi, verskimi in pokrajinskimi ideologijami, sta izzvala težka nasprotja. Velika je bila zabloda, da so vsa tri plemena mislila, da je mogoče tudi po uedinjenju nadaljevati s takšnim političnim življenjem, kakršno je bilo v tujih ali neodvisnih nacionalnih državah. Namesto da bi se politične sile naših strank trosile za notranjo ureditev naše države v jugoslovenskem duhu, za izenačenje vse zakonodaje in za gospodarski in socialni napredek, je strankarsko udejstvovanje najbolj resno ogražalo samo državno in narodno edinedinstvo.

Rešilni čin 6. januarja 1929

Vaše veličanstvo!

V teh usodnih časih, ko je bila notranja razdvojenost na vrhuncu in ko se zaradi politične in idejne zmedenosti ni mogla najti nikaka druga rešitev, je bil objavljen manifest z dne 6. januarja 1929, navdahnjen z modrostjo državnika, hrabrostjo junaka in toplino iskrenega rodoljuba. Če ga ocenimo danes, se nam predstavlja ne samo kot akt politične potrebe temveč naravnost kot akt logične in zgodovinske nujnosti.

Ohranitev države je njegov vrhovni zakon: državna ureditev se izvaja in spreminja z ozirom na potrebe in interese države in naroda. Ustava z dne 28. junija 1921 ni več odgovarjala stvarnim potrebam narodnega življenja ter je izgubila svojo moralno podlago ki daje zakonom življenje in zaradi tega je prenehala možnost, da bi ostala ta ustava tudi v bodoče osnova pravnega reda v naši državi. Ravno tako ni bilo mogoče, da se reši kriza v parlamentu in sprejme nova ustava, ki bi vpoštevala v desetih letih zbrana izkustva. Preostajala je samo še pravica in dolžnost Vašega Veličanstva, da v izvrševanju visoke naloge zaščitnika narodnega in državnega edinstva in vrhovnega varuha jugoslovenskega naroda reši državo iz kaosa. Srečna je usoda našega naroda, da je na jugoslovenskem prestolu našel Vaše Veličanstvo, volino in odločno, da po tej edino mogoči zakoniti poti k našemu političnemu preporodu izvrši svojo zgodovinsko misijo.

Narodno predstavništvo smatra za svojo dolžnost, da izkaže čast tudi narodu. Po prirojenem čutu, da najde v najtežjih časih pravo pot, je razumel jugoslovenski narod, da je genij naše zgodovine spregovoril skozi usta Vašega Veličanstva, ko je bilo treba ohraniti teritorialno, kulturno in duhovno edinstvo naše domovine. Popolnoma pravilno razumevajoč pobudo Vašega Veličanstva za sklep z dne 6. januarja 1929 je narod kakor en mož z navdušenjem in z zrelostjo, ki bi delala čast tudi narodu z daleko večjo politično tradicijo, sprejel novi pravec in postal prvi in najboljši sodelavec pri velikem delu, ki ga je bilo treba nadaljevati. Narod je politiko Vašega Veličanstva sprejel za svojo in postal njen faktični nosilec.

In kakor je narod v državi sprejel, tako so tudi naši prijatelji v inozemstvu toplo pozdravili rešilni čin od 6. januarja.

Konsolidacijsko delo šestojanuarskega režima

Kraljevska vlada, kateri je v novih prilikah Vaše Veličanstvo poverilo, da po intencijah Vašega Veličanstva vodi posle najvišje državne uprave, je sprejela nase dolžnost, da z brzimi in primernimi ukrepi takoj pristopi k popravljanju državne administracije na vseh poljih, kakor tudi k obnovi političnega življenja. Ona se je pri tem držala načela popolne zakonitosti, pravice in absolutne enakosti, upoštevajoč pri tem ne samo interese službe in države, marveč v duhu edinstva tudi negujoč slogo, enakost in ravnopravnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Glede na te visoke cilje in pravične principe, je vršila kraljevska vlada svoje delo in brzo so se pričeli pojavljati zaželjeni uspehi na vseh poljih. Doseženo je bilo spoštovanje državnih zakonov in državne avtoritete s strani vseh državljanov, ojačen je bil ugled države v inozemstvu. V želji, da počiva naša država na čvrstih osnovah kodificiranega prava, so bili sprejeti številni zakoni v vseh področjih državne uprave, na katere smo željno čakali že od samega uedinjenja. Ti zakoni so čvrst in zanesljiv temelj za nadaljnji razvoj našega državnega življenja ter dajejo naši državi obeležje enotne pravne države v popolnem smislu te besede. A zakon o Sokolu kraljevine Jugoslavije bo posebno služil fizičnemu in etičnemu preporodu in duhovnemu zbližanju.

Zakon o imenu in razdelitvi države na upravna področja z dne 3. oktobra 1929 ima zgodovinski pomen. Z njim je naša država dobila ono ime, ki v polni meri odgovarja pojmu uedinjenja, kajti en narod lahko ima samo eno ime in to ime prenaša na svojo državo. Ime Jugoslavije je bilo že davno priznano v srcih naših junakov in zapisano na njihovih sabljah in perjanicah. V stvari je bilo treba samo še sankcionirati to, kar je bilo povsod drugod že priznano.

Z istim zakonom je bila razdeljena država na banovine, kar znači pričetek novega notranjega življenja in prelom okovov prošlosti, ki so na razne načine oklepali posamezne naše dele in jih je bilo treba zato razbiti ter novo razdelitev kraljevine prilagoditi njenim lastnim gospodarskim, socialnim in kulturnim potrebam.

Zahvala in priznanje naroda

Narod je navdušen stopil na stran svojega kralja in sprejel njegovo politiko, temu svojemu prepričanju je stalno dajal vidnega izraza, tako zlasti s svojo ogromno udeležbo pri skupščinskih volitvah dne 8. novembra in pri senatnih volitvah dne 3. januarja. Stavil nam je v dolžnost, da predvsem izrazimo Vašemu Veličanstvu iskreno in globoko zahvalo, ker ste 6. januarja 1929 presekali stanje, ki je neizbežno vodilo v propast, in udarili temelje za pravo jugoslovensko narodno in državno politiko.

Narodno predstavništvo daje polno priznanje kraljevski vladi in odobrava njeno delo od 6. januarja 1929 do danes. V tej pomembni dobi naše zgodovine so bili v korist in v srečo države udarjeni temelji, ki se ne bodo nikdar več porušili.

Narodno predstavništvo je uverjeno, da bo vlada Vašega Veličanstva vselej in na vseh področjih državne uprave z enako ljubeznijo in skrbjo ščitila in pospeševala interese vseh delov naroda in države.

Narodno predstavništvo je trdno odločeno, da bo na teh temeljih tudi nadalje gradilo; popolnoma se zaveda velike dolžnosti, ki jo nosijo njegovi člani kot predstavniki naroda v teh težkih časih; nikdar ne bomo dopustili, da se od teh pridobitev odstopi in da se država zopet izpostavi poizkusom, ki bi jo mogli ponovno zavesti v kaos, ker smo si tudi mi zapisali v svoja srca politični kredo Vašega Veličanstva: »Čuvati edinstvo naroda in celino države, to je najvišji cilj moje vladavine in to mora biti najvišji zakon za mene in vsakogar. Narodno edinstvo in državna celina ne moreta biti nikdar predmet kakršnihkoli pogajanj, marveč morata biti vedno nad našim vsakdanjim življenjem in nad vsemi posebnimi interesi.«

Ustava 3. septembra

Ko so bili doseženi politični cilji in izvršene naloge, ki jih je imel v vidu manifest od 6. januarja 1929, je Vaše Veličanstvo, dosledno tradicijam doma Karadjordjevićev in v globokem pojmovanju svojega visokega poziva, smatralo, da je prišel čas, da se narodu in državi vrne ustavno stanje. Ustava z dne 3. septembra 1931 izkorišča pridobljene izkušnje ter najbolje in najpopolneje odgovarja potrebam našega političnega in nacionalnega življenja. Tako posamezniki kakor celi sloji najdejo v njej, dokler stoje na stališču za-

kona, osiguranje svojih moralnih in materialnih interesov, in to v največji meri. Ustava nam predstavlja okvir v katerem se lahko napreden narod svobodno in uspešno razvija v demokratičnem duhu.

Narodno predstavništvo pozdravlja z veseljem nadaljnjo ureditev naše države in izgraditev samouprave in bo sprejelo inicijativo kraljevske vlade, da se samoupravno življenje v občinah in banovinah izpopolni in utrdi z definitivno organizacijo.

Zunanja politika v duhu solidarnosti narodov

Vaše Veličanstvo!

Zavedajoč se solidarnosti interesov, ki vežejo vse narode, odločno miroljuben po svojem srcu in razumu, kakor tudi po svojih čustvih in interesih je naš narod sprejel za reševanje težkih problemov sedanjosti in za pripravljanje boljše bodočnosti človečanstva, visoke principe mednarodnega sodelovanja. Z vztrajnostjo, ki mu je lastna, aš narod vestno izpolnjuje dolžnosti, ki mu jih nalaga to sodelovanje. Doprinašajoč k temu delu svojo energijo, prekaljeno v težkih zgodovinskih trenutkih in svojo močno vero v boljšo bodočnost, izkušeno v težkih preizkušnjah, bo naš narod storil v družbi z ostalimi narodi vse, da bi se našel zdrav izhod iz sedanjega težkega stanja.

Zunanja politika, prežeta teh idej, omogoča naši državi dobre odnošaje z vsemi narodi. Stalnost te politike, nepokolebljiva zvestoba in prijateljstvo, ki sta vedno karakterizirala naš narod, so ustvarili in še ustvarjajo popolno soglasnost med nami in našimi zavezniki ter prijatelji. To so jamstva za naše lojalno sodelovanje v mednarodnih poslih ter so najboljši dokaz, da bo Jugoslavija, zavedajoč se svoje vloge na Balkanu in v Srednji Evropi in svojega položaja v mednarodni zajednici, ostala tudi v bodoče iskren pobornik miru in odločen čuvar stanja, ustvarjenega z mirovnimi pogodbami.

Razorožitev in reparacije

Prežeti istih čustev in vedno po istih idejah bomo sodelovali pri reševanju onih dveh velikih problemov, ki sta letos na dnevnem redu. Naš narod je pripravljen, da v vprašanju omejitve in znižanja oboroževanja sprejme vse žrtve, ki se morejo dovesti v sklad z interesi naše solidno in trajno zagarantirane varnosti. Tudi tu ostaja naš narod v polni harmoniji s politiko, ki se izvaja v Društvu narodov, in z osnovnim principom, ki je v vprašanju razorožitve izražen v paktu Društva narodov.

V soglasju s temi načeli je organizacija naše vojske, ki nikdar ni bila sredstvo za agresivno politiko in bo ostala tudi v bodočnosti ono, kar je bila v svoji sijajni preteklosti, to je obramba naroda, borec za ustvaritev visokih idealov mednarodne pravičnosti in svobode, orodje miru, šola za narodno vzgojo, branitelj države in njenih pravic. Naša vojska uživa popolno zaupanje naroda. Narodno predstavništvo smatra za svojo prijetno dolžnost, da tudi ob tej priliki to izrazi in naglasi.

Ogroženi veliki narodni interesi na eni strani, princip enakosti med narodi v doprinašanju žrtev na drugi strani določajo stališče naše države v težkem vprašanju odgoditve reparacijskih plačil. Narodno predstavništvo se zaveda, da je inicijativa iz minulega leta za rešitev tega vprašanja postavila našo državo v izredno težaven položaj. Ta akcija je imela v pogledu na našo državo za posledico kršitev principa enakosti med narodi v doprinašanju žrtev. Zaradi tega je Narodno predstavništvo z največjo pozornostjo poslušalo modre in odločne besede Vašega Veličanstva, s katerimi se odreja naše stališče v tem vprašanju, ne samo tako, kakor je to vprašanje postavljeno sedaj, temveč tudi tako, kakor se poskuša postaviti: »Mi ne moremo na eni strani prenašati bremen za zmago splošnih načel svobode in pravice, a na drugi strani pristati na to, da se nam odreče povračilo ogromne škode, ki nam je bila povzročena v svetovni vojni.«

Narodno predstavništvo, popolnoma razumevajoč, da ne moremo drugače postopati, izjavlja svoje prepričanje, da bo naše stališče našlo povsod potrebno razumevanje.

Gospodarska kriza

Vaše Veličanstvo!

Narodno predstavništvo se zaveda resnosti časa, v katerem se je sestalo, in težkih vprašanj, pred katerimi se nahaja. Popolnoma se zaveda, da velika in doslej še nedoživljena gospodarska kriza ni omejena na našo državo in ve, da je kriza tako po svojih vzrokih kakor po svojih posledicah splošna in svetovna.

Svetovna gospodarska kriza stavlja našo državo pred težko nalogo. Zaradi ogromnega padca cen poljskih pridelkov je naš narodni dohodek znatno zmanišan. Naše narodno bogastvo se je skrčilo. Zaradi padca kupne moči poljedelcev je osirotelo tudi obrtništvo, trgovina je v zastoju, a industrija ne more najti dovoljnih odjemalcev. Agrarni protekcionizem industrijskih držav še bolj onemogoča rentabilnost dela in truda naših poljedelcev.

Naš cilj in naša naloga sta, da v sodelovanju s kraljevsko vlado iščemo potov in načinov, da prebrodimo to težko stanje s kar najmanjšo škodo za naše gospodarstvo.

Potrebno je, da se težkemu gospodarskemu položaju prilagode naše javne finance; zato se mora proračunsko ravnotežje očuvati za vsako ceno s pomočjo največje štednje. Potrebna je revizija osebnih in materialnih izdatkov, ureditev naše državne uprave, a prav tako tudi banovinske in občinske samouprave. Štednjo je treba izvajati povsod in na vsakem mestu, ker je nujno potrebno, da davčna bremena odgovarjajo stvarnim narodnim dohodkom, odnosno znižani finančni moči našega gospodarstva. Red v financah je treba ohraniti in ga postaviti na sigurne in trajne temelje.

Očuvati je treba stabilnost našega narodnega novca, ker je to predpogoj za konsolidiranje gospodarskega življenja in bo samo takrat, ako bomo imeli stalno merilo vrednosti, naš gospodarstvenik in kmetovalec mogel izračunati, koliko prejema za svoje delo.

Skrb za poljedelstvo

Največja pažnja se mora posvečati organizaciji poljedelske proizvodnje in njenemu izpopolnjevanju z ozirom na potrebe svetovnih trgov. Poljedelsko proizvodnjo je treba uravnati v nove smeri. Čuvanje starih in pridobivanje novih tržišč za naše poljedelske proizvode in dobro premišljena organizacija njihovega izvoza mora postati ena najglavnejših nalog naše državne politike. Narodno predstavništvo pozdravlja kot korak za očuvanje kupne moči našega poljedelstva tudi napore za uvedbo preferenčnih carin na agrarne proizvode.

Zaradi očuvanja in vzdrževanja kupne moči poljedelca je treba odstranjevati razliko med cenami poljedelskih in industrijskih proizvodov ter onemogočiti pogoje ekonomske aktivnosti drugih gospodarskih panog konjunkturi agrarne proizvodnje. Čuvanje in vzdrževanje kupne moči poljedelstva se bo doseglo z omogočenjem primernih cen za njegove proizvode. Poljedelec bo mogel svoje proizvode prodajati tudi po nižjih cenah, toda samo pod pogojem, če bo lahko kupoval tudi svoje potrebščine po sorazmerno nizkih cenah.

Napredek našega poljedelca bosta podprla kr. vlada in Narodno predstavništvo, ako se razvije in izpopolni poljedelski kredit, katerega organiziranje se je pričelo z ustanovitvijo Privilegirane agrarne banke, ustanovljene v prvi vrsti po zaslugi Vašega Veličanstva. Našemu poljedelcu je treba omogočiti da izkorišča kredit pod normalnimi pogoji, ki odgovarjajo rentabilnosti njegove proizvodnje. Kmetijski kredit je treba razviti s pomočjo novih izvorov in javnih sredstev ter izkoristiti kredite pri ustanovah, kakor je Narodna banka in ki stoje po zakonu na razpolago v te svrhe.

Zadružni kredit je treba razvijati v kar največji meri. Osvoboditev poljedelca od zelenaških obvez in pretvorbo neznosnih dragih dolgov v obveznosti, ki bodo odgovarjale poslabšanju gospodarskih prilik, bo stalna naloga Narodnega predstavništva, ki pričakuje konkretnih predlogov kraljevske vlade v tem pogledu. Dolgoročni hipotečni kredit je treba postaviti na široko in zdravo osnovo in stremeti pri tem, da se pribavijo sredstva, najsi bodo domačega ali tujega izvora.

Po zaslugi Vašega Veličanstva so bili sprejeti važni socialni zakoni o likvidacijah agrarne reforme v severnih, južnih in zapadnih krajih. S tem je izvedeno načelo, da zemlja pripada onemu, ki jo obdeluje. Z razrešitvijo fevdalnih odnošajev je osvobojeno končno preko 100.000 narodnih družin. Ustvarjeni so s tem pogoji za zdrav razvoj naše vasi. Narodno predstavništvo pričakuje, da bo kraljevska vlada čim prej oživotvorila in pospešila popolno izvedbo teh zakonov, ker bo šele tedaj popolnoma izvedeno osnovno načelo agrarne reforme, da pripada zemlja poljedelcu.

Kakor je zdravo načelo, da pripada zemlja poljedelcu, tako je tudi državna potreba, da bo zemlja poljedelcu ohranjena in da ostane v njegovih rokah. Narodno predstavništvo pričakuje od kraljevske vlade, da bo predlagala v čim krajšem roku načrte o potrebnih zakonskih ukrepih.

Gospodarska in socialna solidarnost

Stoječ na stališču nacionalne solidarnosti smatra Narodno predstavništvo, da je potrebno delati za razvoj vseh skupin gospodarstva in stvoriti ugodne pogoje za delo, zlasti v pasivnih krajih in da je treba pomagati pri predelovanju domačih proizvodov, ki ga izvršuje obrtništvo, kakor tudi pomagati onim industrijam, ki predelujejo domače surovine in služijo v zadovoljitev domačih potreb. S porabo domačih proizvodov bomo ohranili narodni novec v državi in ga očuvali za potrebe našega gospodarstva.

Priznavajoč potrebo razvoja nacionalnega kapitala smatra Narodno predstavništvo, da je treba preprečevati vsako njegovo zlorabo na škodo delovne sile in narodnega zdravja. Zaščita dela in življenjsko osiguranje vseh delovnih slojev po načelih socialne pravičnosti spada med prve pogoje za zdrav razvoj našega gospodarstva.

Načelo narodne solidarnosti nam nalaga dolžnost, da se v času svetovne krize razdele bremena enako na vse sloje naroda in da se vodi račun o finančni politiki in o ravnotežju interesov med poljedelstvom in industrijo.

Posebno pozdravlja in pričakuje Narodno predstavništvo ustanovitev gospodarskega sveta, ki ima združiti v sebi glavne predstavnike vseh panog našega gospodarskega življenja pri koristnem delu in dajanju strokovnega mišljenja kraljevski vladi in Narodnemu predstavništvu.

Narodno predstavništvo je prepričano, da bo naša država po zaslugi svoje gospodarske strukture prebrodila sedanjo gospodarsko krizo s premišljenim delom pod modrim vladanjem Vašega Veličanstva in ob sodelovanju kraljevske vlade in Narodnega predstavništva ter da bo naše gospodarstvo izšlo iz sedanje svetovne gospodarske depresije zdravo in z lepimi izgledi na bodočnost.

Vaše Veličanstvo je proklamiralo načelo štednje: dolžnost celokupnega naroda je, da sprejme ta visoki poziv v vsem svojem življenju. Samo štednja bo rešila vsakogar pred pretirano zadolžitvijo. V času gospodarske krize ni mogoče zadovoljiti vseh potreb, temveč je treba zadovoljiti najpotrebnejše. Samo s štednjo in delom bo mogel vsak posameznik rešiti sebe, kakor tudi pomagati celokupnemu gospodarstvu ter s tem pripomoči, da prebolimo sedanjo težko krizo. Narodno predstavništvo pričakuje od kraljevske vlade, da bo storila potrebne ukrepe v tem pravcu zlasti v svrho pobijanja luksuza.

Polna zavest odgovornosti

Vaše Veličanstvo!

Narodno predstavništvo se zaveda odgovornosti, ki jo je sprejelo s svojim delom za obnovo našega političnega življenja. Nadeja se, da bo izvedlo svojo nalogo v tesnem sodelovanju z vlado Vašega Veličanstva.

Narodno predstavništvo je prepričano, da bo uspešno izvršilo svojo gospodovinsko misijo: izgraditev naše racionalne države Jugoslavije in ustvaritev jugoslovensko organizirane narodne celine, kakor tudi reševanje našega gospodarstva z božjo milostjo in pod modro vlado Vašega Veličanstva in da bo njegovo delo trajnega pomena.

Naj živi Vaše Veličanstvo!

Naj živi kraljevski dom!

Naj živita in napredujeta velika in nedeljiva Jugoslavija in ves jugoslovenski narod!

Pričetek adresne debate

Viharne ovacije Nj. Vel. kralju med čitanjem načrta adrese — Patriotični govori senatorjev in poslancev — Z velikim odobravanjem sprejeta govora senatorja dr. Ravniharja in poslanca župnika Barleta

Beograd, 25. januarja p. Danes popoldne ob 16.30 se je pričela tretja skupna seja obeh zbornic Narodnega predstavništva. K seji so se zbrali polnoštevilno vsi poslanci in senatorji, navzoči so bili tudi vsi člani vlade z ministrskim predsednikom g. Živkovićem na čelu. Zapisnik poslednje seje je prečital tajnik g. Milan Popović. Narodno predstavništvo ga je sprejelo brez vsake spremembe nakar je predsednik odredil prehod na dnevni red: Adresa Narodnega predstavništva.

Adreso je v imenu adresnega odbora prečital dr. Slavko Šećerov. Čitanje so poslanci in senatorji, pa tudi publika z burnimi aplavzi prekinjali vselej, ko je bilo imenovano kraljevo ime. Ko je dr. Šećerov prečital adreso do konca, je vsa dvorana burno odobravala odgovor Narodnega predstavništva kralju. Za Šećerovom se je oglasil k besedi drugi poročevalec g. Vlada Miletić, ki je prosil Narodno predstavništvo, naj sprejme adreso.

Nato se je pričela debata o načrtu adrese. Prvi je govoril dr. Milenko Marković, ki je v zelo lepem govoru orisal zgodovinski razvoj naše države, utemeljil adreso in jo priporočil v odobritev.

Kot drugi se je oglasil k diskusiji senator dr. Ravnihar, ki je uvodoma izvajal:

»Dovolite mi, gospodje senatorji in narodni poslanci, da vam ob tej svečani priliki, ko se razpravlja o adresi na prestolno besedo, govorim v svojem slovenskem jeziku. Ne storim tega, da bi na kakšen poseben način demonstriral, temveč ločem le podčrtati oni del prestolnega govora, v katerem je beseda o popolni enakosti vseh plemen naše skupne domovine, ki tvorijo enoten državni narod jugoslovenski. Je to skladno in precizno povedano tudi v naši ustavi, kjer se posebej naglaša, da ima slovenski jezik častno mesto poleg srbskohrvatskega jezika in da je slovenski jezik državni jezik. S tem je odstranjena vsaka skrb za slovenski jezik, v katerem so v XVI. stoletju pisali naše prve knjige, v katerem je koval svoje stihe Valentin Vodnik in ki so ga izklesali v krasne oblike, da se je pokazal v vsej svoji lepoti, vsi naši pesniki in pisci od Prešerna preko Cankarja do Otona Župančiča. To dragoceno pridobitev hočemo ohraniti kot svojo narodno svetinjo. Slovenci se v našem narodnem življenju počutimo srečne in zadovoljne v svoji svobodni državi, saj smo preživeli tisoč let kot sužnji.«

Dr. Ravnihar je nato prešel na adreso samo. Naglasil je, da se je s kraljevim govorom pred Narodnim predstavništvom ustalil red, ki se ne more spremeniti in ki ne more postati predmet nikakih pogajanj ali barantanj. Na tem redu bomo zgradili svojo bodočnost. Z njim se je prenehalo stanje, s katerim smo deset let rušili narodno življenje. Nj. Vel. kralju naj se izreče globoka hvaležnost za delo, ki ga je opravil od 6. januarja dalje, ko je zastavil vse svoje sile za dobro naroda. V Sloveniji ni bilo niti ene stranke, ki ne bi iskreno pozdravila odločitve našega vladarja. Slovenci so s posebno radostjo sprejeli veličastni kraljevi manifest pred tremi leti. »Ni mogoča Jugoslavija brez Slovencev, kakor tudi Slovenci ne morejo obstojati brez Jugoslavije. Tu je naše mesto v naši državi, močni, zdravi in silni. Tu je naša bodočnost!« Govor senatorja dr. Ravniharja je vsa dvorana pozdravila z burnim odobravanjem.

Za dr. Ravniharjem sta se oglasila k besedi senatorja **Uroš Desnica** iz Dalmacije in **dr. Benjamin Superina**. Njuna lepa govora sta bila sprejeta z velikim navdušenjem.

Sledil je govor narodnega poslanca župnika **Janka Barleta**, ki je s svojimi toplimi in temperamentnimi izvajanji izzval silno navdušenje po vsej dvorani. Gospodu Barletu je po govoru med prvimi čestital poslanec pravoslavni svečenik, nato pa skoro vsi prisotni senatorji in narodni poslanci.

V svojem govoru je poslanec **Barle** med drugim izvajal, da je bil izredno vzhičen, ko je slišal prestolno besedo. Kraljeve besede so bile odraz velike duše vsega jugoslovenskega naroda. »Gospodje, mi smo na začetku nove dobe, svobodni v lastni državi. Svoj bistrum, svoje sile, svojo vero, svoja življenja hočemo zastaviti za blagor očetnjave. Danes pišemo strani naše zgodovine. Zato naj bo ta zgodovina častna in slavna za vse nas! Prva zapoved kralja je ljubezen med nami vsemi.« Ta zapoved ljubezni med brati je glavni izvor njihove sile. (Burno odobravanje je nepretrgano prekinjalo govornika, ko je opisal ljubezen naroda do kralja in toplo slikal neizmerne žrtve in zasluge vladarja za domovino med vojno in ves čas po vojni.) Gosp. poslanec je zaključil svoj govor s prošnjo do Boga za dobrobit Jugoslavije, za blagor jugoslovenskega naroda, njegovega kralja in kraljevskega doma.

Sledil je patriotski govor **dr. Hanžeka**, tudi navdušeno sprejet, nakar je vrhovni rabin senator dr. Alkalaj kot svečenik spregovoril prav tako lepe besede o ljubezni med ljudmi in o ljubezni do domovine in vladarja. Naglašal je, da nam ničesar ni toliko treba, kakor ljubezni, ki premaga vse težave.

Kot zadnji se je oglasil k besedi senator **dr. Ljuba Tomašić** iz Zagreba. Ob 20. je bila zaključena današnja seja. Prihodnja seja Narodnega predstavništva bo jutri dopoldne.

ANKETA O ZNIŽANJU NAJEMNIN

Na anketi je prevladalo mnenje, da je znižanje najemnin neobhodno potrebno iz splošnih gospodarskih in socialnih razlogov

Beograd, 25. januarja p. V dvorani Delavske zbornice se je danes dopoldne pričela anketa zastopnikov vseh prizadetih udruženj o vprašanju stanarin in najemnin za stanovanja in poslovne prostore. Ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. Puclja, ki se je opravičil, ker je bil zadržan, je zastopal načelnik splošnega oddelka g. Ljubomir Hofmanović. Ankete se je udeležil tudi načelnik za socialno skrbstvo Dušan Jeremić in prisotni so bili končno zastopniki banskih uprav, Državne hipotekarne banke, trgovinskih, inženjerskih industrijskih, delavskih, obrtnih zbornic, centralnega tajništva Delavskih zbornic, Zveze industrijcev, denarnih zavodov, centrale industrijskih korporacij, hišnih najemnikov in hišnih posestnikov. Iz dravske banovine so bili navzoči gg. Iv. Tavčar, referent Delavske zbornice, g. Maks Lilek kot zastopnik vseh najemniških organizacij, g. Jožko Zemljič kot zastopnik privatnih nameščencev ter gg. Frelih in Pičman kot zastopnika hišnih posestnikov.

Anketo je otvoril g. Hofmanović, ki je naglasil v svojem govoru, da je treba v diskusiji, ki naj bo polna harmonije, rešiti vprašanje, ki je postalo zelo pereče za najemnike. Opravičil je ministra za socialno politiko g. Puclja, ki ima polne roke dela v Narodni skupščini ter se kljub svoji želji ni mogel osebno udeležiti ankete. Nato je ugotovil, da se javnost v zadnjem času stalno bavi z vprašanjem stanarin in zahteva, da se najemnine, ki so povsod pretirano visoke znižajo, tako da bi odgovarjale sedanjim gospodarskim razmeram, vrednosti denarja in cenam novo zgrajenih hiš. Kupno moč konsumentov, ki se je že itak zmanjšala za 10 do 40 odstotkov, nikakor ni mogoče pritisniti še bolj ob tla. Visoke stanarine in najemnine za lokale le še bolj podražujejo življenjske potrebščine in slabijo kupno moč konzumentov. Hišni posestniki bi najrajši amortizirali svoje nove hiše v kratkem času in ne tako, kakor pred vojno, ko je trajalo odpačevanje po 30, 40 in tudi 50 let.

Položaj v dravski banovini

G. Hofmanović je v svojem govoru posebno pohvalil bansko upravo v Ljubljani, ki je posvetila še največjo skrb temu vprašanju. Podal je jasno sliko o položaju v Sloveniji, kakor ga je označila banska uprava z aktom, ki ga je 15. preteklega meseca poslal v Beograd ban g. dr. Marušič. V tem referatu je rečeno, da je **vprašanje stanarin najbolj aktualno za večino mestnega in tudi podeželskega prebivalstva, ki v splošnem zahteva, da bi se stanarine zmanjšale. S tem vprašanjem se bavi tudi dnevni tisk in se sklicujejo ankete, sestanki in zborovanja. Ni dvoma, pravi ban dr. Marušič v svojem referatu, da so stanarine v naši državi nesorazmerno visoke in da daleč presegajo predvojne stanarine v primeru s sedanjo zlato pariteto. Razumljivo pa je tudi to, da je vse posledica ukinitve stanovanjske zaščite. Odkar je spet merodajna le svobodna tekma med ponudbo in povpraševanjem, so ostali srednji in nižji sloji brez vsake moči. Gradnje so se sicer pomnožile, toda zgradile so se večinoma le palače z obsežnejšimi stanovanji, hiš s primernimi cenenimi stanovanji pa še vedno primanjkuje. Če hočemo pravilno presoditi in oceniti sedanje razmere, je treba vprašanje stanarin presojati z dveh stališč. Hiše je treba razdeliti v dve glavni kategoriji, v stare in nove. Pri starih hišah je treba imeti pred očmi, da so večinoma amortizirane, da so se zgradile s kapitalom, ki je pred vojno dajal nižje obresti ali bil deloma celo brezobresten, kakor n. pr. za nove hiše po ljubljanskem potresu. Sicer so res davčna bremena in drugi stroški pri starih hišah večji kakor pri novih, vendar pa je potreba, da se tudi v starih hišah najemnine znižajo toliko, da se bodo krile s predvojnimi po zlati pariteti.**

Kar pa se tiče novih hiš, mora obveljati načelo, da najemnine in stanarine ne služijo samo amortizaciji, temveč tudi kot renta, ki pa mora biti vsekakor nižja kakor je renta, ki jo dajejo denarni zavodi.

Predlog banske uprave

Stanovanja v novih hišah pa se z ozirom na položaj, komfort in druge okoliščine morajo porazdeliti na tri kategorije. V vsaki kategoriji bi bilo treba določiti maksimalno stanarino. Stanarine v I. kategoriji bi smele znašati mesečno kvečjemu po 180 do 150 za sobo, v II. 150 do 250, v III. pa 250 do 350. Postranskih prostorov bi se ne smelo vračunati.

Če bi nastala po tej uradni določitvi stanarin kakšna nasprotstva, bi jih morale preiskati posebne občinske komisije, v katerih bi bili zastopani nezavisni pravniki, hišni posestniki in stanovalci ter zastopnik socialno-političnega in gradbenega referenta pri prizadeti banski upravi ali občini.

Razumljivo je, da bi bilo treba striktno izvajati te predloge tako v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Vendar pa bi bilo treba pomisliti tudi na to, da bi takšna reforma mogla škoditi onim hišnim posestnikom, ki so gradili svoje hiše s posojili in so se zavezali napram denarnim zavodom, odnosno svojim upnikom, da bodo na drugačen način in v krajši dobi amortizirali svoje dolgove.

Dr. Hofmanović je v svojem nadaljnjem ekspozeju ugotovil, da so v naši državi že v veliki meri padle cene posebno kmetijskim pridelkom. Padec cen pa je prav za prav splošen pojav, le stanarine so ostale neizpremenjene. Cilj te konference je, da se to vprašanje čim bolje reši, ker je pereče po vseh naših centrih. Gre za to, ali je mogoče znižati stanarine.

Stališče najemnikov in hišnih posestnikov

Izmed zastopnikov društev, organizacij in korporacij se je prvi oglasil k besedi zastopnik najemnikov iz Splita gosp. Marin Koturanić. Obrazložil je interese dalmatinskih najemnikov in navajal primere o visokih stanarinah in končno stavil predlog, da se stanarine znižajo. Tudi hišni posestniki morajo dopr nesti v splošni krizi svojo žrtev za pravilno rešitev vprašanja.

Nato je govoril hišni posestnik iz Karlovca gosp. Ivan Dražić, ki je navedel nekoliko konkretnih primerov o težkem položaju hišnih posestnikov. Navajal je, da so mnogo denarja investirali v nove in za popravo starih hiš, da so nekatere hiše že po cele mesece prazne, da je stanarina že padla in da v splošnem ni visoka. Hišni posestniki so prisiljeni, da si sposojajo denar pri bankah in zato jim ni dana možnost, da bi amortizirali svoje hiše, ker morajo vračati svoje dolgove. Hišni posestnik Miloš Bogunović iz Sarajeva je prav tako govoril o težkem položaju svojih sovrstnikov. Dejal je, da so zakopani v dolgove in da zadostujejo njihovi mesečni dohodki komaj še za davke in popravila.

Nato je povzel besedo zastopnik upokojenih nameščencev v savski banovini gosp. Fran Petrović, ki je zahteval, da se stanarine znižajo, ker najemniki ne morejo več prenašati tako težkih bremen. Tudi gosp. Maks Lilek je v imenu privatnih nameščencev iz dravske banovine obrazložil in stavil isto zahtevo.

Predlog zastopnika ljubljanske Delavske zbornice

Tudi gosp. Tavčar iz Ljubljane je imel sličen govor. Stavil je konkretne predloge, naj se amortizacija novih hiš porazdeli na dobo 30 let. Izdajo naj se primerni ukrepi proti špekulaciji z zemljiškimi rentami in naj država prepreči karteliranje trdk, ki proizvajajo gradbeni materijal. Ugotovil je, da so stanarine previsoke in da so se v preteklem letu samo v Ljubljani povišale za 7 milijonov Din. To je nemoralno. Stanarine je treba znižati najmanj za 30 odstotkov. Tako visoke stanarine niso niti v interesu države, niti naroda. Spričo tega vprašanja smo se pričeli deliti v dva neprijateljska tabora. Med obema taboroma je treba najti kompromisno rešitev.

Govornik je kot prvi zajel problem v vsem njegovem pomenu. Edino on je stavil predlog kako naj se reši stavbeno vprašanje. Predlagal je, naj se zidajo nove hiše. Ljubljanska občina je zgradila do sedaj za 62 milijonov dinarjev stanovanj tako, da stanuje že vsak 11 ljubljanski meščan v občinski hiši. Ta denar je mestna občina investirala v stanovanja ne glede na to, da mora sedaj doplačati 1 600.000 Din, ker smatra da je kriza velika in da je občina kot avtonomno telo dolžna prispevati k lajšanju težav svojih občanov. Takšne žrtve bi morale polagati tudi država in banovinske oblasti, pri katerih dosedaj ni bilo opaziti nikakršne večje inicijative niti v tem, da bi onemogočile kartele, ki povzročujejo podražitev gradbenega materijala in v splošnem ovirajo gradnjo novih hiš.

Za g. Krekićem se je oglasil k besedi zastopnik Hipotekarne banke g. Aca Dinić. Ugotovil je, da ni bil pravilen način, po katerem se je pričelo reševati to vprašanje. S takim postopanjem se je le povzročilo razburjenje in nevarnost za državni in privatni kredit. Sledila je še cela vrsta govornikov. Zadnji je govoril kot zastopnik hišnih posestnikov iz Maribora g. Otmar Meglič, ki je nastopil proti znižanju stanarin in proti temu, da bi vlada posegla v ta problem.

Ob 20.30 se je danes zaključila anketa, ki se bo jutri ob 9. dopoldne nadaljevala.

Vremenska napove.

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno, zmerno hladno, megleno v splošnem stalno vreme.

Dunajska vremenska napoved za torek: Nobene bistvene spremembe.

Naši kraji in ljudje

Veličasten pogreb jugoslovenskega dobrovoljca

Jesenice, 25. januarja.

Med zelenjem in cvetjem, oblečen v sokolski kroj, je ležal ustanovitelj tržiškega Sokola, vnet borec za ideale jugoslovenstva, dobrovoljec br. Josip Peharec na mrtvaškem odru. Prerano umrlega idealista je prišlo pokropit nebroj občinstva. Pred hišo žalosti na Jesenicah se je zbralo ogromno število ljudstva, da spremi zaslužnega borca k večnemu počitku.

Prišli so Sokoli in dvignili svojega pokojnega učitelja na ramena; močni pevski zbori so krasno zapeli prelepo žalostinko, prapori so se sklonili, nakar je krenil naš Jože ob zvokih sokolske godbe na svojo poslednjo pot. Na čelu ogromnega žalnega sprevoda so se vili prapori tržiškega Bralnega društva, tržiškega, kranjskega, javorniškega in jeseniškega Sokola ter prapora sokolske župe Kranj. Za njimi je korakala četa Sokolov iz navedenih društev v krojih, za njimi pa močna, okrog 100 članov broječa četa Sokolov v civilu. Sledili so številni obrtniki s svojo zastavo, na kar se je za krsto vila nepregledna množica ljudstva z Jesenic in raznih krajev Gorenjske. Ob grobu se je poslovil v lepih besedah od pokojnika Ivan Lončar, župan iz Tržiča, ki je naglašal pokojnikove zasluge za nacijonalni preporod Tržiča. Za tržiškega Sokola je govoril br. Albin Lajovic, za jugoslovenske dobrovoljce pa pokojnikov tovariš pri umiku čez albanske gore g. prof. Josip Jeras iz Ljubljane. Pevci jeseniškega Sokola, »Sloge« in »Save« so zapeli v poslednje slovo, nakar je sveži grob sprejel krsto v svoj hladni objem.

Za varstvo prirode

Ljubljana, 25. januarja.

V predavalnici Narodnega muzeja se je vršil nocoj izredni občni zbor Muzejskega društva, ki se ga je udeležilo članstvo v izredno lepem številu. Zbor je otvoril predsednik društva dr. Rudolf Andrejka, ki je v uvodu omenjal, da je naloga izrednega občnega zbora, izjaviti se o reorganizaciji odseka za varstvo prirode, ki je sicer doslej de fakto že obstojal lepo število let, vendar pa ni povsem deloval. Odbor je bil o reorganizaciji tega odseka že dva predloga, in sicer od prirodoslovne sekcije same drugega pa od več članov društva.

Predsednik je nato podal besedo dr. Mundi, ki je prečital oba predloga in tudi obširneje referiral o zadevi. Predsednik je po prečitanem referatu otvoril debato o obeh predlogih, ki so se je udeležili univ. prof. dr. Polec, univ. prof. dr. Jesenko, dvorni svetnik dr. Rustia, prof. dr. Kuščer, g. notar Hafner, višji državni pravdnik dr. Graselli in drugi. Dr. Polec je stavil načelno vprašanje, če se naj sploh osnuje tak samostojen odsek, dočim je univ. prof. dr. Jesenko pledíral za to, da se vsekakor pusti temu odseku popolna samostojnost delovanja. Po precej živahni debati je naposled obveljal predlog prof. dr. Kuščerja, naj bo odsek za varstvo prirode omejen le na prirodoslovne sekcije Muzejskega društva. Vršila se je debata o poslovniku tega odseka, vendar se zdi, da bo posledica nezadovoljstva nekaterih članov ustanovitev popolnoma samostojnega Društva za varstvo prirode.

Preizkušnja novih mostov

Ljubljana, 25. januarja.

Pretekli teden so bila končana dela asfaltiranja novih mostov na Marijinem trgu. Nato so delavci začeli pospravljati in mnogi Ljubljančani so napravili pravcato tekmo, kdo bo prvi korakal čez oba nova mostova. Prav prijetno se hodi.

Danes ob 8. dopoldne pa se je pričela tehnična preizkušnja mostov zaradi njih nosilnosti. Profesor ljubljanske tehnične fakultete g. dr. inž. Kral je s slušatelji tehnike pričel z merjenjem. Pod oboke mostov so postavili posebne Zeissove inštrumente, ki zabeležijo natančno celo 1 stotinko milimetra, če se most uda pod veliko težo, ki se nahaja na njem. Delavci so na oba mostova navozili velik kup gramoza in prsti. Gramoz je bil nasut na most v vsej njegovi širini in do polovice v dolžini, 27 cm visoko. Na 1 kvadratni meter so nasuli 480 kg gramoza, kar predstavlja težino 8 oseb (po 60 kilogramov). Z merjenjem so bili zaposleni ves dan. Rezultati merjenja popoldne še niso bili znani in jih bo prof. dr. inž. Kral podal v daljšem poročilu mestnemu gradbenemu uradu.

V slučaju zastrupljenja, povzročenega po zastrupljenju pokvarjenih jedil kakor tudi po alkoholu, nikotinu, morfiju, opiju, kokainu je uporaba naravne **»Franz Josefove« grenčice** bistven pripomoček. Zdravniška strokovna dela navajajo, da pri zastrupljenju s svincem staropreizkušena **»Franz Josefova« voda** ne odpravi samo trdovratno zaneko, temveč da učinkuje tudi kot specifično protisredstvo. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V treh letih sedem požarov pri enem posestniku

Požigalci prijeti — Senzacionalna aretacija znanega veleindustrijca

Dolnja Lendava, 25. januarja.

Ob cesti Dolnja Lendava - Pince v vasi Čentibi stoji lepa hiša posestnika Toke. Poleg hiše in gospodarskega poslopja je bil valjčni mlin, ki je bil stalno v obratu. Že leta 1929. je bil podtaknjen ogenj v mlinu, vendar pa so domači kmalu opazili nevarnost in se jim je s pomočjo sosedov posrečilo požar udušiti, ne da bi lastnik utrpel večjo materijalno škodo. Še pred tem požarom pa je bila istemu posestniku zažgana zidanica v bližnjem vinogradu. Kmalu nato je zgorel stok slame, nato zopet stok sena. Leta 1930. je zgorelo gospodarsko poslopje z inventarjem in okrog 15 voz sena. Neznani zločinci so podtaknili ogenj tudi v hiši in nekoliko pozneje zopet v mlatilnici. Obakrat pa se je posrečilo pravočasno preprečiti večjo nesrečo. Tokova družina je živela v stalnem strahu in trepetu, da se bo zdaj in zdaj zopet pojavil ogenj v tem ali onem poslopju, dokler ne bo vse uničeno. Zaradi stalnih požarov je obstojal sum, da neti požare ena in ista oseba iz gotovega vzroka, vendar oblastva niso mogla priti zločincem na sled.

Dne 22. novembra preteklega leta okrog polnoči je nenadoma zopet nastal požar v mlinu posestnika Toke. Ogenj se je kmalu tako razširil, da je uničil vse dele in predmete v notranjosti mlina; uničeni so bili stroji, sita in ves drugi inventar, da je bilo škode nad 600.000 Din. Požar je nastal v zelo sumljivih okoliščinah, vendar so se zločinci tokrat tako dobro skrivali, da jih ni bilo mogoče izslediti. Tokovi so med tem še vedno dobivali grožnje, da jim bo zgorela tudi hiša. Razumljivo je da je bila vsa družina obupana, kaiti podoba je bila, da na svojem posestvu ne bo imela nikdar miru pred neznanim sovražnikom.

Kakor rečeno je bil zadnji požar podtaknjen v tako sumljivih okoliščinah, da je obstajalo upanje na izsleditev zločincev. Sum je padel na domačega vajenca v mlinu in na njegovega prijatelja. Orožništvo je v tem pravcu vodilo strogo preiskavo in pretekli četrtek aretiralo domačega vajenca 20-letnega fanta Golenka Franca, doma iz Šafarskega, občina Štrigova, in njegovega prijatelja Huzjana Ludovika, ključavničarskega pomočnika iz avb žz,-klov ajeniatratania rega 26 let. Oba zločinca sta takoj po aretaciji priznala vse. Kolovodja je bil Huzjan, ki je priznal, da je zanetil razen dveh vse druge požare, ki so bili v treh letih izvršeni pri posestniku Toki.

Oba zločinca sta izpovedala, da sta bila za to početje najeta. Fanta sta bila v soboto dopoldne oddana okrajnemu sodišču v Dolnji Lendavi. Takoj nato pa se je izvršila v Dolnji Lendavi *senzacionalna aretacija*, ki je zbudila v vsej Lendavi največje presenečenje in raburjenje. Orožništvo je na podlagi izpovedb obeh požigalcev aretiralo veleindustrijalca Eppingerja Samuela, lastnika paromlina v Dolnji Lendavi. Po kratkem zasliševanju na orožniški postaji je orožništvo oddalo tudi Eppingerja v sodne zapore okrajnega sodišča, kjer se bo vršilo nadaljnje zaslišavanje v tej vsekakor presenetljivi in mučni aferi.

Govori se, da je Eppinger najel oba požigalca da iz konkurenčnih razlogov požiga ta poslopja posestnika Toke, dokler ne bo vse uničeno. V kolikor te govorice ustrezajo resnici, ni znano. Po zaslišanju, ki se je vršilo v nedeljo dopoldne, so bili vsi trije aretiranci pridržani v zaporu. Vso dolnjelandavsko okolico je spravila vest o razkritju povzročiteljev neprestanih požarov pri istem posestniku pokoncu in se je v nedeljo govorilo samo o tej v resnici razburljivi senzaciji. Izid preiskave se pričakuje zlasti med dolnjelendavskimi meščanskimi krogi z največjo napetostjo.

Počastitev velikega prijatelja

Ljubljana, 25. januarja.

V sredo bodo ljubitelji planin imeli priliko, da po daljšem času pozdravijo doktor Kugyja in da pod vodstvom njegove zgovorne besede prežive dve uri po bivakih gori pod stenami Julijskih Alp. Dr. Kugy je znan predavatelj in ga kot takega neprestano vabijo v Avstrijo, Nemčijo, na Nizozemsko in drugam. Žal pa je nehote zašel v prilično starost in se ne more povsod odzvati. Zato temboli cenimo njegovo ljubeznivost, s katero bo prihitel v Ljubljano, da tu svojim planinskim prijateljem govori o nočeh v planinah. Predavanje je za nas še posebno aktualno tudi za to, ker bo dr. Kugy govoril o nočeh v naših planinah.

Naše občinstvo je že večkrat doslej pokazalo, kako hvaležno je dr. Kugyju za vse kar je storil za sloves naših planin v daljnem svetu, pa tudi za njegova odkritja nam samim.

Tudi to pot bo pred njegovim predavanjem manjša počastitev. Uvodno besedo bo spregovoril predsednik TK Skale profesor Ravnik. Nato pa bo kvartet Glasbene Matice zapel štiri najlepše planinske pesmi: Aljaževo »Divno noč«, Sattnerjevo »Na planine«, Foersterjeve »Planine« in slednjič Mirkovo »Jutro«. Uverjeni smo, da bo tej počastitvi sivolasega propovednika Julijskih Alp prisostvovalo številno občinstvo. Dr. Kugy je zelo dovzeten za glasbo in je opetovano po svojih knjigah opisal, kako globoko se ga je dotmila naša narodna pesem med preprostim planinskim ljudstvom. Pokažimo, da znamo biti hvaležni svojim prijateljem!

Dva koncerta na orglice

Litija, 25. januarja.

Ljubljanska »Sloga« ima tudi orkester orgličarjev, ki je prišel v nedeljo na obisk v naše Zasavje. Popoldne so nastopili v Šmartnem pri Litiji, zvečer pa v slabo kurjeni dvorani litijskega Sokolskega doma. Orkester tvori 20 otrok orgličarjev, ojačuje jih pa še nekaj violin in drugih instrumentov, kar daje skupini precejšnjo barvitost in polnost tonov. Zbor je izvajal koroške, gorenjske in druge naše narodne pesmi za konec so dodali še »Moment musical«, ki ga je dirigent g. Jeraj posvetil svoji godbeni družini. Najboljša točka so bili Mozartovi »Plesi«, ki so jih ponovili.

Ustanovitelj orkestra na koncertne orglice, prvega in edinega v naši državi, požrtvovalni g. Jeraj je znal izvabiti iz neobičajnih instrumentov vso dinamiko in živahno ritmiko. Naša publika jim je pozorno sledila tako pri poskočnih komadih kakor v sentimentalnih, n. pr. v občuteni koroški »Gor čez izaro«. Mladi umetniki so se izkazali za vredne učence profesorja Jeraja, in so se postavili junaško pred našo publiko. Enemu malčku pa je prišlo menda zaradi prevelikega napora, ki ga zahteva ta inštrument, slabo. Litijska publika bi lahko zasedla več sedežev, med posetniki pa je bilo tudi nekaj staršev, ki so spremljali svoje malčke na zgodnjo koncertno pot. Delni program je prevzela ga. Vida Jerajeva, ki je recitirala več svojih pesmi; mladinske so vžgale največ priznanja. Poset orgličarjev bo gotovo vzbudil zanimanje naše dece za in ceneni instrument. —nč.

Prijava zemljišč za primerjalne gnojilne poizkuse

Da se našim kmetskim gospodarjem pokažejo uspehi pravilnega umetnega gnojenja pri eni najvažnejših krmnih rastlin in se obenem primerja gnojilni učinek apnenega dušika z gnojilnim učinkom čilskega solitra, namerava letos izvesti Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani 150 štiriparcelnih primerjalnih gnojilnih poizkusov h krmni pesi. Vsak teh primerjalnih gnojilnih poizkusov bo meril 1200 m² in bo razdeljen na štiri parcele po 300 kvadratnih metrov.

Kmetovalce, ki imajo resno voljo in resnično veselje delati take primerjalne gnojilne poizkuse sebi in sosedom v pouk in zabavo ter imajo na vidnem kraju primerno zemljišče, ki ga nameravajo obdelati letos s krmno peso, pozivamo, da prijavijo to zemljišče ustno ali pismeno do 15. februarja *Kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Ljubljani, Dunajska cesta 38.* Uvaževali se bodo za sedaj le prijavniki iz bivše ljubljanske oblasti, čez katero se razteza teritorijalna pristojnost postaje.

Če meri njiva, ki jo namerava dati prijavnik za gnojilni poizkus na razpolago, več kakor je omenjeno gori, more preostali del njive pognojiti s hlevskim gnojem. Tako dobi še eno parcelo za primerjanje hlevskega gnojenja z umetnim gnojenjem. *V nobenem primeru pa se ne sme pognojiti s hlevskim gnojem ploskev njive v gornji izmeri (1200 m), ki naj služi primerjalnemu gnojilnemu poizkusu.*

Potrebna umetna gnojila bo dala postaja brezplačno za poizkus na razpolago; delo in sadež (krmno peso) pa bo moral preskrbeti poizkusnik sam.

Konec velike sodne zadeve

Novo mesto, 25. januarja.

V veliki sodni dvorani, kjer je zasedala nekdaj porota, je bilo v petek na zatožni klopi 28 obtožencev zaradi izvršene tatvine, navajanje k tatvini in pa kupovanje ukradenega blaga. Tatvine so se izvrševale že dolgo časa v trgovinah gg. Kastelica, Ogoreutza in Kobeta. Največ jih je bilo v Kasteličevi trgovini. In baš g. Kastelic, ki je že dolgo časa sumil, da kradejo uslužbenci, je prišel lani proti koncu avgusta na sled ukradenemu blagu, katero je našel pri nekem uslužbencu, ki se je hotel ravno odpeljati domov. V preiskavi se je krog širil bolj in bolj in tako je prišlo do tega, da zatožna klop novomeškega sodišča še nikdar ni bila tako zasedena kakor tokrat.

V navedenih trgovinah, največ pa pri Kastelicu, se je kradlo vse mogoče: od sladkarij in živil do olja, cementa in najtežjih traverz. Odjemalci, ki so pač bolj krivi kakor lahkomiselna mladina, so plačevali za ukradeno blago smešno nizke cene, tako na primer za zaboj sladkorja od 50 kg po 70 Din, za vrečo riža ali najboljše moke pa po 50 Din. Posebno velika je bila drznost odjemalcev in prekupčevalcev ukradenega blaga, ki so plen celo prevažali na svoje domove. Od trgovcev dobro opažene tatvine so ostale zaradi tega dolgo časa nerazkrinkane, ker je dogovor tako tesno vezal vse storilce in pomočnike, da ni nobeden nastopil proti drugemu. Ko pa je bil eden od njih slučajno prijet s plenom in si je hotel olajšati svojo usodo s tem, da je povedal imena drugih, je v kratkem prišlo vse na dan. Večina je pri prvih zaslišanjih vse priznala. V preiskavi je bilo zaslišanih 11 prič. Od sodbe, ki je bila izrečena v soboto ob 2. zjutraj, je najteži 5 mesečni strogi zapor, za njim trimesečni strogi zapor, precej kazni je pogojnih, nekaj obtožencev pa je bilo tudi oproščenih.

Celjski peki oproščeni

Celje, 25. januarja.

Lani se je vršila znana razprava proti celjskim pekovskim mojstrom, ker so bili obtoženi, da so prekoračili tarifo, ki jo je glede prodaje kruha določila kr. banska uprava.

Celjsko okrajno sodišče je takrat izreklo oprostilno sodbo, ki jo je potrdilo tudi celjsko okrožno kot prizivno sodišče. Nato pa je državni tožilec dvignil obtožbo zoper vse celjske pekovske mojstre zaradi navijanja cen. V tej zadevi se je danes dopoldne vršila zadnja razprava pred okrajnim sodiščem. Sodnik-poedinec dr. Božič je iz formalnih razlogov izrekel oprostilno sodbo za vse obtožence.

Danes ob 4., in ½ 10. zvečer

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Slovenci v Splitu pridno delujejo

Split, 23. januarja.

Splitski Slovenci, ki so se tukaj zbrali okoli podružnice Ciril-Metodove družbe, so na občnem zboru 16. t. m. z zadoščenjem sprejeli bilanco društva, ki se je v kratkih treh mesecih svojega obstoja izkazalo tako aktivno in življenja sposobno, da vzbuja najlepše nade za bodočnost. Ustanovilo je čitalnico, ki nudi svojim članom doslej 18 časopisov in revij, ter zbralo prav lepo knjižnico, ki se bo v kratkem otvorila. Poskrbelo je tudi za razvedrilo članov s prireditvami na Martinovo, Miklavževo in Silvestrovo, ki so vse prav lepo uspele. Društveno delo je razdeljeno na tri odseke: prosvetni, zabavno-diletantski in pevski odsek, ki so delovali v polno zadovoljstvo, a čaka jih še obilo dela. Število članov znaša preko 160 in stalno narašča. Občni zbor je izrekel dosedanji upravi absolutorij s priznanjem, nakar je bil izvoljen v bistvu stari odbor pod vodstvom g. inž. Sergija Goriupa.

Od „Babilonske uganke“ do napada na Bat'o

Fantastične zasnove čevljarja Antona Ertla

Ljubljana, 25. januarja.

Kakor smo poročali, so našli v soboto zjutraj v Mariboru razbite šipe velikih izložbenih oken trgovine Bat'a. Že to je senzacija, še večja senzacija pa se je izkazala s tem, ko se je ugotovilo, da je šipe razbil čevljar in hišni posestnik Anton Ertl. Mož je po Mariboru splošno znan, v razumevanju njegovega čina pa bo gotovo dobro služilo, če navedemo, kaj je od njega prejelo »Jutro« baš na starega leta dan. Še prej pa je treba povedati, da si je Ertl že pred dolgimi leti nadel nalogo, rešiti svet pred težkimi posledicami babilonskih grehov. Sestavil je bil metodo, po kateri naj bi se ljudje popolnoma razumeli brez težavnega učenja tolikih in tolikih jezikov. V obširni brošuri je to svojo metodo opisal najprej v nemščini pod naslovom »Das babylonische Rätsel,« potem pa v slovenščini: »Babilonska uganka — svetovni jezik v številkah«.

Jedro njegove metode je tole: Vsak pojm je označen s številko, ali drugače rečeno, v Ertlovi brošuri so besede alfabetično razporedene in označene s številkami. Iz besednjaka poiščeš besedo, ki jo hočeš rabiti, ter napišeš namesto nje določeno številko. Dotični, ki prejme tako šifrirano pismo, vzame svojo knjigo s ključem ter najde pod istimi številkami besede, ki označujejo isti pojm v njegovem jeziku. Za pojm »dobro,« je — recimo številka 95, za »dan« pa 115. In ko bo dobil — recimo — Slovenec šifrirano pismo: 95, 115, bo pogledal v svojo knjigo in bo to lepo dešifriral. Na ta način naj bi se lahko zmenil tudi s katerimkoli tujim zemljanom, če bo imel seveda tudi ta — Ertlovo »Babilonsko uganko«.

Anton Ertl nam je pod naslovom »Pismo obupanca, oziroma prostovoljnega kandidata smrti« obširno pisal o tej brošuri in koliko ga je stala, ko jo je dal tiskati v tiskarni Sv. Cirila v Mariboru. Obsežno je opisal še druge težave, ki so ga zadele zaradi naloge, kateri se je bil posvetil. Svojo metodo svetovnega jezika je hotel uveljaviti po širnem svetu in je v te svrhe izdal seveda tudi mnogo denarja. Po njegovem mnenju svetovni jezik zato ni prodrl, ker mu je tiskarna zadržala mnogo izvodov brošure zaradi zaostanka plačila. Potem je navedel še dolgo vrsto drugih križev in težav, ob zaključku pa je izjavil, da mu je dosti življenja. Navadnega načina samomora ne mara in zato piše:

»Odločil sem se končno za tole smrt: Točno z novim letom 1932 bom začel izvajati gladovno stavko. Ker si hrane itak ne morem več kupiti, bom odklanjal tudi vse eventualne jestvine, ki bi se mi utegnile podariti kot miloščina. Napisal bom vsak dan sproti diagnozo o svojem stanju ter upam, da bom 14. jan., t. j. do svojega 46. rojstnega dne, zamogel zapustiti človeško družbo . . .«

Pripravljen se je predati tudi kakemu znanstvenemu zavodu — kakor pravi — v svrho »poizkusnega kunca, oziroma za eksperimentacije«. Pismo je zaključil takole: »Ako je to pismo zrelo za javnost, ga lahko priobčite pred ali po moji smrti, ako ne, ga blagovolite izročiti kakemu kronistu. Enakega poslovilnega pisma ne bom pisal na nobeno osebo ali uredništvo, pač pa se bo našel original, oziroma kopija po moji smrti.« — Dodal je še naslednje verze z opombo »po nag'em mišljenju«:

»Grem tja, kjer ni težav skrbi,
ne solz, gorja in žalosti,
kjer egoizem — materijalizem
končata svoj absolutizem.«

V udejstvovanju svojih idej je Ertl izgubil domalega vse svoje premoženje. Velik del je šel za tisk njegove »Babilonske uganke«, precej pa, kakor že rečeno, za reklamo, kajti dosegel je celo, da je o njegovem svetovnem jeziku prinesel daljši članek tudi »Neues Wiener Journal«. Potem ko s svetovnim jezikom ni šlo, je pa tiskal in širil razne, vedno bolj pesimistične pesnitve. Ena je nemška pod naslovom »Was ist in der Welt los?«, ki končava takole: »Der Menschenverstand ist fassungslos, das Schicksal des Menschen erbarmungslos, dass alles einmal endet, ist zweifellos, daher das Ganze sinnlos, denn der Hergott schaut auf alles vertrauenslos.« — Slovenska »Hrepenenje za življenjem po smrti« je še hujša, ko pravi med drugim:

»Živel bi rad kot ogenj v žrelu
ter bruhal smrt na vse strani . . .«

Ob koncu pa ni več tako hud, ko pravi:

»In končno bi živel kot človek,
mogočnež celega sveta.
in vladal bi kot dober možek . . .«

Nekaj tega je dal tiskati in tako je šlo pač vse, kar je še smel. Ko se bo sodišče bavilo s sedanjim njegovim činom, se bo pač lahko ugotovilo, da njegovo dejanje ne more biti maščevalnost malega obrtnika proti velikemu podjetju.

KULTURNI PREGLED

Prof. Josip Plečnik in Čehi

Šestdesetletnice našega velikega umetnika, profesorja arhitekture Josipa Plečnika so se spomnili tudi češki listi. Izmed praških dnevnikov mu je posvetila službena »Prager Presse« izredno topel članek iz veščega peresa poznavalca Plečnikovega dela I. Pečirke. Pisec poudarja zlasti one momente, ki so v zvezi s Plečnikovim bivanjem med Čehi; predvsem se spominja njegovega desetletnega delovanja na praški šoli za umetno obrt, kjer je vodil oddelek za arhitekturo, dalje njegovega sodelovanja pri restavraciji gradu na Hradčanih, kjer je ostavil znak svoje plemenite osebnosti in svoje čiste umetnosti, »potomec onih neštetih umetnikov, ki so v prejšnjih stoletjih prihajali iz tujine, da bi izoblikovali Prago in napravili iz nje eno najlepših evropskih mest.« Naposled piše gosp. Pečirka o njegov najnovejši stavbi v Pragi, cerkvi Srca Jezusovega na Jurjevem trgu (Jiřího náměstí) originalni stavbi, ki mogočno učinkuje na človeka, dasi stoji na trgu »skromna in preprosta kakor gost iz nekega lepšega sveta.«

Plečnikov umetniški razvoj deli Pečirka v tri stopnje. Prva se je začela v času, ko se je Plečnik učil na Dunaju pri Wagnerju. To fazo označujejo secesijonistične stilne posebnosti v njegovem takratnem delu; podlaga Plečnikove umetnosti pa je bila že takrat poezija, ki je sicer pozneje izpremenila svoj ritem in ton, vendar pa je nje poetičnost ostala. Druga stopnja v Plečnikovem razvoju obsega dobo njegovega praškega učiteljevanja; zdi se, da se je v Pragi bolj kot kdaj poprej posvečal proučevanju zgodovinskih stilov. Antika s svojimi različnimi formami — z egejsko kakor z grško klasično in starokrščansko umetnostjo —, italijanska zgodnja renesanca in klasicizem so mu postali vrelci globokega doživljanja.

V Plečnikovih praških delih povojnega časa se razodeva tretja stopnja njegovega umetniškega razvoja. Njo označujejo karakteristike, ki kažejo reminiscence na te njegove zgodovinske študije. O Plečnikovi restavraciji dela praškega gradu, ki je vzbudila v češkiih umetniških krogih živahne polemike, pravi gosp. Pečirka: »Čez nekoliko desetletij bodo na tretjem dvorišču gradu stali ljudje, ki bodo lahko, neobremenjeni s spomini na prejšnje oblike, neposredno doživljali učinek Plečnikove čiste klasične umetnosti.«

V »Lidovih Novinah« je napisal o Plečniku Pavel Janák med drugim tole: Praga se mu ne more dovoli zahvaliti in zadosti čestitati. Plečnik je eden izmed krasnih in srečnih primerov, v katerih se je uresničila kulturna vzajemnost in sodelovanje med narodi. V devetdesetih letih je bil med onimi slovanskimi silami, ki so na Dunaju skupno delovale za moderno umetnost in arhitekturo in ki je ustvaril kos zgodovine, brez katere ne bi naša arhitektura danes bila tam, kjer je; ne bi imela sedanje širtne, spretnosti in gibčnosti . . . Deset let je deloval v Pragi . . . Tu ni bil samo v šoli, marveč tudi izven nje resničen, nepozabljen učitelj cele plasti takratne umetniške generacije. Pri njem si si lahko izuril čut za material in za kvaliteto dela, naučil se nečesa, česar se mlada umetnost ne more nikdar dovolj naučiti . . . Je mojster - kristjan: preprost, čist in velik človek. To pa je več kakor standard naše demokratične dobe, ki mora biti zadovoljna, če ima vsaj civilne in spodobne ljudi. A tudi demokratičnemu času so v prospeh velike in največje vrednote — tudi moralne. — Ni se mu moči dovolj zahvaliti in mu želeti zdravja: Da bi njegova sila trajala še dolga, dolga leta!«

Cankarjev »Hlapec Jernej« — opera. Oporno gledališče v Brnu pripravlja premijero opere »Knecht Jernej«. Opero je napisal širšim gasbenim krogom še neznani komponist Alfred Mahowsky. Nova opera ima tri dejanja v sedmih slikah. Skadatelj se drži točno prevoda ge. Jirku, ki je izšel predlanskim pri Niethammerju na Dunaju. Glavna uloga Jerneja je napisana za bariton. Kakor sodijo po klavirskem izvlečku naši glasbeniki, je delo vsekakor nadpovprečne kvalitete. O tem, kako je Mahowsky iz Cankarjeve novele naredil operni libreto, bomo priobčili prihodnjo soboto članek g. režiserja Bratka Krefta.

Goethejev večer v Beogradu. V soboto je beograjski Klub nezavisnih književnikov priredil prvo proslavo stoletnice smrti velikega pesnika Goetheja. Predavala sta Miloslav Jelić in Damjan Kovačević; slednji je govoril o Wertheriu in wertherizmu. V prestolnici se bo vršilo še več prireditev v počast Goethejeve stoletnice.

Praška razstava jugoslovenske umetnosti zasigurana. Kakor poročajo iz Prage, je prireditveni odbor z vsesokolski zlet v Pragi zasigural nameravano, a do zadnjega časa še negotovo razstavo jugoslovenske likovne umetnosti v Pragi. Razstava bo prirejena v času od 8. junija do 15. julija v praškem občinskem domu.

O jugoslovenski likovni umetnosti z vidika tujega opazovalca poroča v praški »L'Europe Centrale« (št. 4) lektor francoščine v Zagrebu Raymond Warnier, v zadnjem času najboljši vneti informator Francozov o jugoslovenskem kulturnem življenju. Warnier piše v prvi vrsti o zagrebških razstavah in o novih pojavih v zagrebški arhitekturi.

130.000 vrst pesmi. »Rabočaja Moskva« poroča o 20 letnici »največjega proletarskega pesnika« Demjana Rednega. (nezakonskega sina dvorske kuharice in nekdanjega velikega kneza, odtod njegov predvojni priimek Pridvorov). Napisal je v celem 130.000 vrstic političnih pesmi. Če bi bile natisnjene kot proza, bi zavzele 20 knjig po 400 str. A če se bo ohranil »raztrgan verz« (kakor ga goji Demjan in ga je gojil Majakovski), bo potrebno celo 60 zvezkov iste velikosti. Vodstvo Osrednjega doma znanstvenih delavcev, ki je priredilo proslavo, je sklenilo, da bo natisnilo v obliki proze samo predvojna Demjanova dela. Za vse ostalo je potreben »raztrgan verz«. Pomnoženi izdatki so postranska zadeva.

V soboto 30. t. m. v UNIONU
BOHEMSKI KARNEVAL

Domače vesti

* **Sprejemi pri ministru za gradbe.** Minister za gradbe sprejema gg. senatorje in narodne poslance dnevno od 11. do 12 ure, ostale pa samo ob torkih in četrtkih od 10. do 12. ure.

* **Z beograjske univerze.** Dosedanja kontraktualna asistentka dr. Marija Goropevškova je imenovana za asistentko v 7. položajni skupini na medicinski fakulteti beograjske univerze.

* **Jugoslovenski ples v Pragi.** Vsako leto se vrši v Pragi jugoslovenski reprezentančni ples pod protektoratom Nj. Vel. kralja in predsednika češkoslovaške republike. Je to sestanek diplomatičnega zbora in reprezentantov političnih osebnosti. Jugosloveni, ki prihajajo v zlato Prago, naj posetijo ta ples in bodo sigurno prijetno iznenadeni, ker najdejo tam zbrane vse naše oficijelne kroge kakor tudi vso našo kolonijo. Ples bo 27. t. m. Informacije daje Oficijelni turistični biro kraljevine Jugoslavije, Praha II Palác Fénix tel. 303—91. Vsi Jugosloveni dobrodošli!

* **Olajšave Sokolom za sokolski zlet v Pragi.** Direkcija češkoslovaških državnih železnic je izdala obvestilo o olajšavah, ki jih bodo deležni sokoli ob priliki vsesokolskega zleta v Pragi. Vsi, ki potujejo v Prago s posebnimi sokolskimi vlaki, imajo v 3. razredu 60 odstotni popust, ki se vozijo kot posamezniki z rednimi vlaki, pa 50 odstotni popust. Glede brzovlakov veljajo te olajšave le v primeru, ako znaša dolžina vožnje vsaj 200 kilometrov. Olajšave so omejene na dobo od 15. junija do 31. julija. Sokolske otroške skupine bodo v dobi od 10. do 14. julija deležne 60 odstotnega popusta. Vsi udeleženci morajo razen članske legitimacije imeti tudi posebno zletno legitimacijo.

* **Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu.** Na tedenskem sestanku v sredo bo predaval vseučiliški profesor dr. Boris Zarnik o svrhi planinarstva. Po predavanju bomo razpravljali o nalogah našega izletnega odseka. Izvolili bomo za novo izletno sezono tudi nov odsekov odbor. Pridite!

* **Upraviteljstva osnovnih, meščanskih in srednjih šol opozarjamo,** da se bo vršil jutri na dan Sv. Save ob 8. uri prenos svetosavske proslave s I. drž. realne gimnazije v Ljubljani. Ravnateljstva in upraviteljstva naj vključijo šolski radio in oddajo prednašanja šolski mladini. Zgodnjo uro je upošteval odsek za šolski radio glede na željo šolskih upraviteljstev.

* **Odvetnikov je dravski banovini 252.** V Ljubljani jih je 82, v Mariboru 41, v Celju 23, v Novem mestu 9, v Ptuju 8, v Konjicah 5, v Kamniku 4, v Murski Soboti 8, v Kranju 6 in v Kočevju 5. Toliko jih navaja novi seznam odvetniške zbornice.

* **Gozdni delavci za Turčijo.** Izseljeniški nadzornik v Ljubljani sporoča: Gozdna industrija Zingal v Turčiji sprejme 50 naših gozdnih delavcev. Najnižja dnevnica 1 ameriški dolar, to je 56 Din. Partije po 10 delavcev naj zahtevajo delovne pogodbe preko generalnega konzulata kraljevine Jugoslavije, Istambul, Carigrad, Turčija. Kot dnevna 8 urna plača naj se zahteva 2 ameriška dolarja.

* **Nova grobova.** V Osijeku je umrla ga. Frančiška Prosenova, vdova po progovnem mojstru z Lesc. — V Litiji so pokopali te dni železničarja g. Tičarja Janeza. Svojo službeno dobo je pokojnik preživel delno v Zagorju, delno v Litiji. Zadnje leto je zbolel, pa ni bilo zanj več pomoči. Zapušča vdovo in več nepreskrbljenih otrok. Kako priljubljen je bil pokojnik je pokazal njegov pogreb. Na zadnje počivališče ga je spremila domala vsa Litija. Spremljala ga je tudi ljubljanska železničarska godba »Sloga«. — Pokojnikoma blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Akcija za gnojilne poizkuse v letu 1932.** Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino je pokrenilo širšo akcijo za izvedbo poizkusov z umetnimi gnojili v letu 1932 v srezih Krško, Metlika, Logatec, Kranj in Ptuj. Poizkusi se bodo vršili po preizkušenih načrtih pri krompirju, krmski pesi in travnikih, in sicer pri tistih kmetovalcih omenjenih srezov, ki so člani tega društva. Vsak poizkusnik bo prejel brezplačno 100 kg nitrofoskala specijelne sestave, točna navodila, načrt in zapisnik. Organizacijo te pomembne akcije vrši tajništvo Društva kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino (Kranj), razdelitev gnojil in nadzorstvo nad poizkusi pa bodo vršili pristojni sreski kmetijski referenti. Krompir, krmska pesa in seno so glede na današnje stanje kmetijstva v banovini najpomembnejši pridelki. Zato je umna uporaba umetnih gnojil prav pri teh kulturah danes odločilnega pomena. Akciji je želeti obilo odziva in uspeha.

* **Nov strokovni list za lekarnarje** je začel izhajati v Nišu. Prvo številko so dobili tudi naši lekarnarji. List se imenuje »Otpor«, kar je za strokovni list jako bojevito ime. Za našo javnost je zanimiv v toliko, ker navaja na zadnji strani cene za oglase razen v srbščini in francoščini tudi v nemščini, kar je po našem mnenju nepotrebno. Nemščina pa je taka, da bi jo radi pogrešili. Za primer: »Eine ganze Seite 600 Dinaren. Für jede zweite Erscheinung 30%. Für 10-maligen Erscheinungen 50%.«

Za perzijske preproge
SMYRNA VOLNA
Vzorci na razpolago, navodila brezplačno
TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg 1.

* **Zgodnja pomlad v zetski banovini.** Orožn. narednik g. August Pleničar nam je poslal iz Viluse šopek zvončkov s pripomnjo, da je v teh krajih nastopilo pravo pomladno vreme.

* **Potres na našem jugu.** V nedeljo zjutraj ob 3.30 so seizmografi na Tašmajdanu pri Beogradu zabeležili potres v daljavi približno 90 kilometrov. Potres se je močneje čutil na Rudniku in v Gornjem Milanovcu, slabše pa v Arandjelovcu.

* **Naši v Ameriki.** Slovenski dom v Collinwoodu je na novega leta dan proslavil petletnico svojega obstoja. Slavnost se je vršila ob tako obilni udeležbi, kakršne ni bilo niti na dan otvoritve. Collinwood je predmestje Clevelanda in ena največjih slovenskih naselbin v Ameriki. — Mnogo posameznikov v Clevelandu, pa tudi skupine in društva so živahno na delu, da olajšajo bedo našim slovenskim brezposelnim družinam. Predvsem so se že odlikovali v tej akciji slovenski farmerji, ki so s posredovanjem »Ameriške Domovine« pripeljali v Cleveland nad 50 ton živil brezplačno. To je bila velika pomoč. Vse priznanje pa gre tudi slovenskim ženam in dekletom, ki so požrtvovalno na delu, da lajšajo bedo siromašnih rojakov v naselbini. — Po tridnevni bolezni je v Clevelandu umrl rojak Matija Plut, doma iz Hinja. Bival je tamkaj 40 let. Pokojnik zapušča dve sestri. — V Delagui v državi Coloradu je preminila Marija Želetova, ki je živela na svoji farmi. Konj jo je udaril s kopitom in vse zdravljenje ji ni pomagalo. V Ameriki je živela 20 let. Doma je bila iz vasi Koritnice na Notranjskem. Zapušča tri otroke. — V mestu Ottawi je neki starec na božični dan ustrelil 32-letno Slovenko Katarino Vidičevo baje iz ljubosumnosti. Po umoru se je sam ustrelil. Umor se je pripetil v hotelu, katerega je Vidičeva vodila, ko ji je umrl njen mož. Umorjena zapušča dva sinčka. — V Chicagu je za posledicami operacije umrl rojak Anton Rihel, doma iz Pečja pri Brežicah. Star je bil 58 let. — V naselbini Elyju je preminila v starosti 41 let Alojzija Rojakovičeva, po rodu iz Sodražice na Dolenjskem. V Ameriki je bila 25 let. — V Waukeganu je izdihnil rojak Andrej Stražišar, doma iz Padeža nad Borovnico, star 89 let. V Ameriki je živel 41 let. — V Milwaukeeju je zadela kap rojaka Kračmana pri delu v tovarni. Bil je na mestu mrtev. — V New Yorku je umrl Janez Volkar iz Kamnika.

* **Skrivnosten umor pri Osijeku.** V soboto ponoči je bil v okolici Osijeka izvršen skrivnosten umor. Gjure Kojića iz Erduta. Kojić je bil iz zasede ustreljen. Mrtvega Kojića je na cesti našel Nikola Vuković, ki je šel k studencu po vodo. Preiskava je zelo težavna, ker je imel Kojić mnogo sovražnikov. Ubil je namreč pred leti dva moška in je odsedel v ječi šest let.

* **Institut za kozmetiko** pod vodstvom v Parizu diplomirane kozmetičarke se je otvoril v Ljubljani, palača Pokojninskega zavoda, Gledališka ulica 8./I. Opozarjamo na današnji oglas.

TRADER HORN
Coloradu je preminila Marija Želetova, ki je živela na svoji farmi. Konj jo je udaril s kopitom in vse zdravljenje ji ni pomagalo. V Ameriki je živela 20 let. Doma je bila iz vasi Koritnice na Notranjskem. Zapušča tri otroke. — V mestu Ottawi je neki starec na božični dan ustrelil 32-letno Slovenko Katarino Vidičevo baje iz ljubosumnosti. Po umoru se je sam ustrelil. Umor se je pripetil v hotelu, katerega je Vidičeva vodila, ko ji je umrl njen mož. Umorjena zapušča dva sinčka. — V Chicagu je za posledicami operacije umrl rojak Anton Rihel, doma iz Pečja pri Brežicah. Star je bil 58 let. — V naselbini Elyju je preminila v starosti 41 let Alojzija Rojakovičeva, po rodu iz Sodražice na Dolenjskem. V Ameriki je bila 25 let. — V Waukeganu je izdihnil rojak Andrej Stražišar, doma iz Padeža nad Borovnico, star 89 let. V Ameriki je živel 41 let. — V Milwaukeeju je zadela kap rojaka Kračmana pri delu v tovarni. Bil je na mestu mrtev. — V New Yorku je umrl Janez Volkar iz Kamnika.

Pri nerednem iztrebljanju
telesa vzemite edino neškodljivo naravno sredstvo .1905
Neda-sadne kocke
Dobijo se v vseh lekarnah in drogerijah.

* **Za usta in zobe** dnevno par kapljic blagodišečega Fellerjevega Elsafluida v kozarec vode, to je užitek in obenem tudi preizkušena zaščita proti mnogim obolenjem grla in vratu, proti hripi itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din franko pri lekarnarju Eugenu V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 245, savska banovina.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich**

Ito — zobna pasta najboljša.

Na splošno zahtevo občinstva, ki je vzhičeno lepote tega filma, še danes neprekinjeno zadnjikrat
Seviljski pevec
Film lepote in ljubavnega čara.
Prekrasne ljubavne arije poje
Ramon Novarro
Ta film si mora ogledati vsakdo brez razlike stanu in starosti!
Ganljivo! Prekrasno in novo!
Ob 4., ½8. in ¼10.
Zvočni kino Ideal

Vremenska napoved

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

25. januarja.

Ljubljana 7., 784.0, —1.0, 90, N2, 10, —, —; Maribor 7., 783.5, —3.0, 70, N2, 0, —, —; Zagreb 784.5, —3.0, 90, SE2, 10, —, —; Beograd 7., 784.5, —5.0, 90, tiho, dež, —, —; Sarajevo 7., 783.6, —5.0, 90, tiho, 10, —, —; Skoplje 7., 781.6, —4.0, 90, tiho, 10, —, —; Split 7., 775.0, 9.0, 30, NE12, 0, —, —; Kumbor 7., 778.0, 7.0, 90, tiho, 2, —, —.

Temperatura: Ljubljana —0.2, —1.4; Maribor 0.8, —4.0; Zagreb 0.4, —3.4; Beograd —3.7, —5.2; Sarajevo —3.0, —5.0, Skoplje —, —6.0; Split 13.8, 8.2; Kumbor 13.0, 6.4.

Solnce vzhaja ob 7.28, zahaja ob 16.57.
Luna vzhaja ob 19.13, zahaja ob 8.55.

Iz Ljubljane

u— **Pomožna akcija v Ljubljani** ima polne roke dela. Ogromne množice brez posebnih in nujne pomoči potrebnih tako rekoč oblegajo mestni socijalnopolitični urad s prošnjami za podpore in prehrano. Do sedaj zbrani prispevki pa so mnogo premajhni, da bi mogli ustreči vsem siromakom. Nujno prosimo tudi prebivalstvo v okolici, da utrpi primerno množino živil in jih odda za Pomožno akcijo na mestnih mitnicah! Pomagajmo sobratom, ki zaradi splošne gospodarske krize trpe veliko pomanjkanje!

u— **Dobrodelna akademija, ki se je vršila** v prid Pomožne akcije 14. t. m. v »Unionu«, je po sedanjem stanju prinesla 50.215 Din čistega dohodka. Ako ima še kdo kaj terjati za dajatve ob tej prireditvi, naj račun takoj pošlje na mestni socijalnopolitični urad!

u— **Francoski institut v Ljubljani.** Danes bo predaval v društvenih prostorih g. Varnier, lektor francoskega jezika na zagrebški univerzi, o Chateaubriandu, njegovem življenju in delu. Začetek ob 21. Vabljeni!

u— **Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana** vabi na predavanje, ki se bo vršilo v četrtek 28. t. m. ob 20. v lastnem lokalu v »Kazini« (Kongresni trg 1/II.). Predaval bo g. ing. Stanko Dimnik o normalizaciji opeke. Vabljeno članstvo in vsi, ki se zanimajo.

u— **JNAD »Jadran«.** Drevi ob 20. bo članski sestanek z zanimivim predavanjem o novi ustavi v primeru s staro vidovdansko. Udeležba za vse člane strogo obvezna! Gg. starešine vabljeni!

u— **Turistovski klub »Skala« v Ljubljani** obvešča članstvo, da bo od 30. t. m. do 2. februarja skupen klubski izlet v Luče in na Korošico skupno s podružnico iz Luč po naslednjem programu: Odhod iz Ljubljane v soboto 30. t. m. z vlakom ob 13.49 do postaje Rečice ob Paki in z avtom v Mozirje, kjer bo predaval zvečer predsednik profesor Janko Ravnik. Prenočišče v Mozirju, v nedeljo zjutraj pa skupen odhod z avtom v Luče in dalje na Korošico. Dne 1. februarja vzpon na Ojstrico in smučanje po krasnih smuških terenih okoli Korošice. Istega dne zvečer ali eventualno 2. februarja zjutraj odhod do Planinice, kjer bo ob 10. dopoldne občni zbor lučke podružnice. Po kosilu sestop v dolino, združen z eventualno propagandno tekmo v smuku. Povratek z večernim vlakom ob 22. v Ljubljano. V svrho prijave prenočišča in obedov na Planinici je javiti udeležbo najkesneje do srede zvečer na dr. Kugyjevem predavanju v »Unionu« tovarišu Kolbu. Preskrbite si legitimacije SPD zaradi polovične vožnje.

u— **Tabor v zelenju.** V Sokolskem domu na Taboru je velik živ žav. Planinci so zavihali rokave in z navdušenjem delajo na zadnjih pripravah, da dostojno sprejmejo v svojo sredo vse tiste, ki so potrebni razvedrila in zdravega smeha. Planinci se drže stare šege, da se goste na slovanski način dostojno sprejme in slavnostno pogosti. Kar je dobrega za želodec, se peče, kuha in praži, kar je sladkega za grlo, se pokuša in ocenjuje, kar je lepega za oči, se olepšuje. Vsak bo prišel na svoj račun. Za sladkosnedneže se pripravljajo sladki kolači, za razvajence razne planinske specialitete, za abstinente »planinski« malinovec, za ljubitelje vinske kapljice pa skrbno izbrana in strokovno preizkušena vina iz najboljših kleti. Za oči in estete bodo dekorirani vsi prostori Tabora z zelenjem, za mladino in ples pa bo skrbela godba dravske divizije in domače harmonike. Vsak bo torej prišel na svoj račun. Zato na svidenje 1. februarja ob 20. v Sokolskem domu na Taboru.

u— **Prijava ustanov.** Banska uprava dravske banovine je na osnovi § 27. zakona o ustanovah pozvala z okrožnico **vse ustanovne uprave** svojega področja, da v določenem roku predložijo prijave o ustanovah, ki jih upravljajo, s taksativno zahtevanimi podatki. Ker se mnogo **ljubljanskih ustanovnih uprav** temu pozivu doslej še ni odzvalo, se **ponovno** pozivajo, da se v teku **10 dni po temu pozivu** zglasijo v mestnem socialnopolitičnem uradu, kjer dobijo potrebna pojasnila in prijavne pole. Zlasti se opozarjajo na ta naslov župni uradi, ravnateljstva raznih srednjih šol (gimnazij, realk, trgovskih šol, tehničnih šol itd.), upraviteljstva osnovnih šol, samostanov, bolnic in raznih stanovskih korporacij in zadrug. Strogo nabožnih ustanov ni treba prijavljati. To velja za **nabožne** (istotako) **cerkvene**) **ustanove, katerih namen obstoji** v službi božji in sploh v verskem udejstvovanju v ožjem pomenu besede. Prijava **drugih cerkvenih ustanov** pa je obvezna. Ustanovnim upravam, ki so svoje prijave že na prvi poziv predložile, ni potrebno ponovno predlaganje. Proti odgovornim činiteljem ustanovnih uprav, ki tudi sedaj ne predložijo zahtevane prijave, bo kraljevska banska uprava uvedla kazensko postopanje po določilih § 27. citiranega zakona.

u— **Prijava za obveznost ljudskega dela (kuluka).** Ker se imajo seznamki zavezancev za ljudsko delo dopolniti, se **ponovno** pozivajo banke, hranilnice in posojilnice, delniške družbe, konzorciji, podjetja in druge pridobitvene ustanove in naprave kakor tudi uradi (vsi delodajalci), ki za svoje nameščence in uslužbence z všetimi vpokojenci plačujejo uslužbenski davek skupno v gotovini ali pa po davčnih znamkah, naj predlože **nemudno, najkasneje pa do 31. t. m.,** namestu da bi se njih uslužbenci osebno oglasili in **če se tukajšnjemu pozivu v času od 28. do 31. decembra lani še niso odzvali,** med 8. in 14. uro mestnemu načelstvu (mestno knjigovodstvo, šolski drevored 2, I. nadstropje) točne imenske izkaze uslužbencev, ki stalno prebivajo v okolišu ljubljanske mestne občine, z dostavljenim individualnim letnim zneskom uslužbenskega davka, odmerjenega po določbah člena 95. ali 96. zakona o neposrednih davkih. Dijakov do 24. leta, če ne plačujejo več kakor 100 Din uslužbenskega davka, pa ni potrebno vzeti v izkaze. Iz prigiasitve pa tudi zostanejo vsi državni, banovinski in občinski uradniki in civilni in vojaški uslužbenc, (z oficirji) kakor tudi duhovniške osebe vseh verozpovedovanj in javni upokojenci, to pa le za službene prejemke in pokojnine, od katerih se plačilo za javno delo že odteguje pri izplačilu. Iste

Čitajte ilustrovano revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

PRI UTORU

(Hexenschuss) je aparat mišičevja v stegnih sedež vsakovrstnih bolezenskih usedlin. Vse bolezenske usedline odstranijo trajno Pistyjanski blatni obkladki. Dobivajo se v dveh oblikah za zdravljenje doma v drogeriji GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ulica štev. 5.

veja za uslužbence javnih korporacij, ki imajo iste pogoje. Potrebne tiskovine se brezplačno na razpolago pri mestnem knjigovodstvu v omenjenem času. Naposled se vsi zavezanci, ki spadajo pod obveznost ljudskega dela, opozarjajo na posledice, označene v določbi § 47., odstavek 2. zakona o samoupravnih cestah.

u— **Visoko barometersko stanje.** Po beležkah meteorološkega zavoda v Ljubljani traja že od 13. januarja stalen in močan zračni pritisk. Tega dne ob 21. se je začel barometer naglo dvigati in dosegel nenavadno višino, ki ljudje za davno ne pomnijo. V nedeljo je barometer v tem času dosegel vrhunec in sicer maksimum 784.6 mm. Vremenarji pravijo, da bo to stanje trajalo še nekaj dni.

u— **Drevesa sekajo.** Lastniki travnikov in dreves, ki meje na travniške parcele v Mestnem logu, se pritožujejo, da so našli v zadnjem času izsekanih v bližini nove stanovanjske kolonije lepo število večjih in manjših dreves. Baš te dni je nekdo zopet posekal na škodo posestnika Lovrenca Kosa iz Savelj ob Cesti dveh cesarjev lep hrast, ki ga je neznani drvar na mestu razžagal in odpeljal. Sodijo, da teh tatvin niso zagrešili stanovalci »Sibirije«, marveč neki tuji ljudje, ki pa se zavedajo, da bo oblastvo najbrvo iskalo storilce med »Sibirjanci«. Policija je uvedla preiskavo, ki bo menda kmalu dognala prave krivce.

u— **Ne nasedajte sleparju.** V mestu se je te dni spet pojavil neznan slepar, ki obiskuje razne stranke, trgovine in urade ter prosi milodarov za reveže. Slepar nosi s seboj ponarejeno listo, v katero vpisuje prevarane dobrotnike. Vse darove spravi seveda slepar sam in tako na račun dobrosrčnih ljudi prav dobro živi. Policija ga pridno zasleduje.

u— **Drzen poskus.** Pri služkinji trgovca Josipa Mikuža v Dalmatinovi ulici se je v soboto popoldne v gospodarjevi odsotnosti zglasil elegantno oblečen mlajši moški in zahteval od nje ključe od trgovskega lokala, češ, da jih bo potreboval gospodar. Služkinja pa neznancu ni hotela ustreči, nakar se je mož pričel mrgoditi, a ko le ni nič opravil, se je elegantno naklonil in izginil. Služkinja se je pozneje informirala pri gospodarju, kaj je bilo na stvari in je seveda izvedela, da je ravnala popolnoma pravilno. Neznanec je pač skušal dobiti ključe, da bi si nemoteno ogledal lokal od znotraj, izpraznil blagajno in odnesel kaj priročnega.

u— **Nasilna pijanca.** Na Masarykovi cesti sta se v nedeljo popoldne pobavila pošteno natrkana brezposelna delavca Tone in France, ki sta se počasi odmajala v barako čevljarja Rada T. v Kotnikovi ulici. Kar na lepem sta pričela preganjati čevljarja, njegovega sina in hčerko. Potegnila sta tudi vsak svoj nož, na kar je vsa družina pobegnila na cesto. Rada T. sta zasledovala do Masarykove ceste, kjer sta ga tudi napadla z nožem in ga lahko ranila. Konec preganjanja je napravil šele stražnik, ki je nasilna pijanca aretiral. Sličen pretep se je pozneje ponoči vršil na Tržaški cesti, kjer sta dva pijanca napadla tapetnika Kardlja S. in ga obdelala s poleni. Tudi tu je morala intervenirati policija, ki je spravila pijanca v zapor.

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730
MARION DAVIES v vojaški šaloigri.
Marijana
Ob 4., pol 8. in 9. zvečer.
Cene 4 in 6 Din.

u— **Tatinska roka povsod.** V hlev gostilničarja Franceta Rozmana na Sv. Petra cesti se je splazil ponoči tat in odnesel 200 Din vredno, s črnim usnjem obšito dežno odejo z monogramom F. R. L. V podstrešje hiše orožnika Franceta Juvana na Stari poti 1 se je vtihotapil nekdo in odnesel z morsko travo napolnjeno žimnico, vredno 300 Din. Dalje si je prisvojil tudi pleteno potno košaro, last nekega najemnika. Z dvorišča tovarnarja Valentina Urbančiča v Rožni dolini pa je nekdo odnesel kokoši, vredne okrog 200 Din.

u— **Zaradi tatvine šala** pred magistratom ustavljeni kolesar ni bil aretiran, kakor smo poročali, pač pa je v teku preiskava. Oškodovanka namreč stražniku ni označila pravega storilca.

TRADER HORN

u— **Izsleden tat kolesa.** V šiški je bil včeraj dopoldne aretiran brezposelni delavec France J., o katerem je dognal neki stražnik, da ima spravljeno doma na stanovanju na Aljaževi cesti ukradeno kolo. Pri zaslišanju je France res priznal, da je ukradel kolo šoferju Edvardu Sternadu in sicer v Malgajevi gostilni v Knezovi ulici. France je kolo že popolnoma predelal in ga je nameraval prihodnje dni prodati nekam na deželo. Kakor je priznal pri zaslišanju, ima na vesti več tatvin koles, saj se je sploh specializiral v tej stroki.

u— **Nova zdravnika.** Kakor objavlja kr. banska uprava, sta bila v imenik zdravniške zbornice vpisana dr. Mirko Pokoren in dr. Franc Brandstetter, oba zdravnika v Ljubljani.

u— **Zadruga prevoznikov v Ljubljani** je darovala pomožni akciji za brezposelne 300 Din.

u— **Jadranova plesna vaja** bo v četrtek 28. t. m. ob 20. v Trgoskem domu. Svira Odeon-jazz.

u— **Plesna vaja maturantov,** zadnja pred zaključkom, bo danes v Kazini. G. Jenko bo učil špaso-doblez. Začetek točno ob pol 20.

u— **Pustni ples Sokola II.** v Kazini bo na pustni torek 9. februarja. Za prijetno zabavo bo skrbel »Jonny-jazz«.

u— **Zlato** lomljeno, zlatnike in srebrne krone kupi F. Čuden, Prešernova 1.

Iz Maribora

a— **Otroški kurz Francoskega krožka** od 4.—9. let je imel 23. t. m. v dvorani Vesne svojo prireditev, ki je v polni meri dokazala, koliko je v kratkem času mogoče doseči. Otroci so prikazovali dialoge s spremljevanjem zbora in klavirja, preproste telovadne vaje in prizore s petjem. Vse točke so bile kratke, a zanimive vsebine. Vse nastope so otroci izvajali z odločno sigurnostjo. Zadivili pa so občinstvo tudi z lepo izgovorjavo. Po taki metodi s simboličnimi vajami in igrami, ki jih vedno spremlja petje ali recitiranje, se otroci novega jezika pač najlažje nauče. Brez dvoma smo ge. dr. Vrečkovi in ge. prof. d'Acaro dolžni iskreno zahvalo za njun trud in požrtvovalnost. Da delo ni ostalo brez uspeha, je dokazala že ta prireditev.

a— **Ekskurzija pedagoško filozofskega kluba.** V soboto je dospelo 20 članov pedagoško filozofskega kluba ljubljanske univerze na ekskurzijo v Maribor. Hospitirali so dve uri pri učitelju g. Vrancu v Studencih in eno uro pri prof. Kutinu na vadnici moškega učiteljišča. Obe hospitaciji pri odličnih pedagogih sta jih zelo zadovoljili. Pedagoški klub bo sigurno še večkrat posetil Maribor in hospitiral na raznih zavodih.

a— **Redni občni zbor Sokolskega društva Maribor-matica** bo v četrtek 28. t. m. ob 19. v mali dvorani Narodnega doma. Posebnih vabil ne bomo razpošiljali, zato vabimo tem potom članstvo k obilni udeležbi.

a— **Zdravniško društvo v Mariboru** vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil 31. t. m. ob 18. v hotelu Mariborski dvor (g. Oset).

a— **Predavanje dr. A. Adlerja o individualni psihologiji** bo 30. ob 20. in 31. t. m. ob 10. v veliki kazinski dvorani. Prvo predavanje bo za javnost, drugo za učiteljstvo. Prenosa po radiu ne bo. — Pedagoška centrala.

a— **Avtomobilizem v Mariboru.** V Mariboru imamo 209 potniških in 101 tovorni avto. Nadalje 150 motocikljev. V Mariboru še ni avto docela izpodrinil kočij in fijakerskih vozov. Teh imamo še 84. Kakor pa izgleda bo tudi tem kmalu odklenkalo.

a— **Avtomobilske ceste na Kalvariji.** Za omiljenje brezposelnosti je mestna občina sklenila, da bo del za Pomožno akcijo namenjene podpore porabila za javna dela in tako nudila brezposelnim vsaj začasne zaposlitve. Mestna občina bo skupno s krčevinsko občino in Olepševalnim društvom zgradila potrebno avtomobilsko cesto na Kalvarijo, ki je najlepša razgledna točka nad Mariborom. Nova cesta bo uporabna za vožnje z vsemi vozili. Z gradnjo se bo pričelo takoj in bo cesta do jeseni vsaj v glavnem dograjena.

Iz Celja

e— **Svetosavska proslava.** Pravoslavna cerkvena občina prosi občinstvo, da bi prišlo na šolsko proslavo sv. Save jutri dopoldne točno ob 10. v telovadnico mestne narodne šole, ker morajo šolski otroci, ki bodo sodelovali pri proslavi, odpotovati iz Celja večinoma že z vlakom ob 11. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

e— **Lepo komemoracijo ob 25letnici Gregorčičeve smrti** je priredila podružnica »Soče«. Občinstvo je v polni meri pokazalo zmisel za počaščenje velikega pesnika. Akademija se je vršila v najlepšem redu. Čistega preostanka je bilo 1769 Din, ki jih je odbor izročil mestni občini za pomoč brezposelnim. Vsem, ki so pomagali, se odbor najtopleje zahvaljuje.

e— **Obrtno društvo** opozarja vse člane in ostale obrtnike, da morajo najpozneje do 31. t. m. vložiti pri davčni upravi napovedi za pridobnino in davek na poslovni promet. Vsa podrobna pojasnila dobe obrtniki dnevno od 14. dalje v pisarni v Obrtnem domu. Vsak naj prinese s seboj tudi predpisane obrazce prijav.

e— **Vstopnice za »Marišo«,** katere reprize bo na Svečnico v mestnem gledališču, se dobe od danes naprej v predprodaji v knjigarni Goričar & Leskovšek na Kralja Petra cesti. Na predstavo opozarjamo predvsem okoliško prebivalstvo in pa one, ki pri premijeri niso več dobili vstopnic.

e— **Prvi naš alpinski film** »V kraljestvu Zlatoroga« je dosegel pri vseh dosedanjih celjskih predvajanjih popoln uspeh. Danes se bosta vršili čez dan najbrž 2 šolski predstavi, ob 21. pa bo običajna predstava za odraslo občinstvo. Vstopnice se dobe v predprodaji v drogeriji »Sanitas«.

e— **Koliko smo pokadili.** Iz statističnih podatkov celjske veleprodaje tobaka, ki zalaga z monopolskimi izdelki ves okraj, je razvidno, da je bilo lani prodanih tobačnih izdelkov za 14,081.856 Din. Največ so se konsumirale Zeta in Sava, precej pa je šlo tudi savskega tobaka. Dražje in luksuzne vrste cigaret kažejo skrajno slab odjem. Vžigalic pa je bilo lani prodanih za 1,481.300 Din. Konsum tobačnih izdelkov je nazadoval nasproti predlanskemu za okroglo 300.000 Din.

e— **K znižanju cen vina.** Pred kratkim smo objavili dopis, v katerem neki naš naročnik ugotavlja, da bi bilo umestno, ako bi celjski gostilničarji znižali cene vinu enako, kakor je to storil neki ljubljanski gostilničar na Tržaški cesti. Prvi tak korak je storil odbor tukajšnje I. južnoštajerske vinarske zadruge, ki bo v svoji detajlni točilnici, ki jo bo odprl v najkrajšem času v Aškerčevi ulici, prodajal vina svojih zadružnikov po naslednjih enah: belo in rdeče namizno vino po Din 8 liter, mozler po 10 Din, rizling po 12 Din in burgundec po 14 Din.

e— **Nesrečen padec.** Pred 14 dnevi je padel na poledeneli cesti v Sv. Petru v Savinjski dolini 56letni brezposelni hlapec Rajmund Leber iz Celja in se poškodoval na desni nogi. Upal pa je, da se bo pozdravil brez zdravniške pomoči. Ker pa bolečine niso hotele ponehati temveč so stalno naraščale, se je v soboto podal v celjsko bolnico, kjer so zdravniki ugotovili zlom noge.

e— **Nove srečke IV. razreda** so že prispele in naši lastniki dvignejo čim prej. Na razpolago je še nekaj novih polovičnih in četrtinskih srečk.

c— **Nekaj policijske statistike.** V preteklem letu je sprejela in izvršila celjska mestna policija skupno 2138 najrazličnejših prijav, od teh stražnica v mestu 1552, stražnica v Gaberju pa 586. Izgubljenih predmetov je bilo prijavljenih 164, skoro neverjetno visoko pa je število najdenih predmetov namreč 177, kar je dokaz da stara poštenost v Celju še ni izumrla. Kriminalni oddelek je napravil 628 ovadb in aretacij. Samomorov je bilo izvršenih lani 6, poskušenih pa je bilo znatno višje število.

Iz Kranja

r— **Predpustni gasilski večer** se bo vršil na svečnico ob 6 zvečer v vseh prostorih Narodnega doma Priprave za to tradicijonelno prireditev so v polnem teku Brez dvoma bo nudil ta večer največje družabno razvedrilo v letošnjem predpustu Pooblaščeni smo obiaviti da se osebna vabila ne bodo razpošiljala Na to popularno prireditev opozarjamo že danes vse prijatelje prave neprisiljene zabave.

Iz Kamnika

ka— **Pojasnilo.** Kakor je znano, namerava Akademsko društvo jugoslovenskih tehnikov prirediti 1 februarja v Kamniku družabni večer s plesom Glede tega plesa je nastal nesporazum, za katerega ugotavljam, da ne pade na ADJT nikaka krivda J. Golob.

Iz Litije

i— **Iz agilnega delovanja Fotokluba.** V soboto je naš Fotoklub pripravil litijski publiki prijeten večer Povabil je k nam znanega ljubljanskega fotoamaterja g Cveta Šviglja ki je predaval o gorenjskih lepotah in nam pokazal 90 krasnih diapozitivov Predavatelj je žel za svoja izvajanja toplo zahvalo.

Iz Slovenske Bistrice

sb— **Podporno društvo za zaščito dece in mladine**, ki se je pred kratkim ustanovilo, je prav pridno na delu Preskrbelo je, da dobiva sedaj dnevno nad 100 šolskih otrok mleko in kruh nekateri pa tudi opoldne kosilo Razen tega je obdarovalo okrog 100 otrok z obleko, perilom in obutvijo. Vsa čast agilnemu odboru in najlepša hvala darovalcem V nedeljo 7 februarja se priredi v dobrodelni namen koncert, na katerem bodo sodelovali tudi operni pevec Neralič. tenorist Živko, koncertni pianist Živko, mladi virtuoz na violino Viher in drugi.

sb— **Lovsko društvo** je zaključilo lovsko sezono v četrtek pri Walandu z družabnim večerom na katerem se je vršila tudi strelska tekma na dobitke Najboljši strelci so bili gg.: podpolkovnik Prohaska, grof dr Attems, šolski upravitelj Tajnik, polkovnik Lovrov in sodni oficial Ferenčak — Pri damskem odseku je odnesla prvenstvo ga Tajnikova Zmagovalcem je razdelila dobitke osebno grofica ga dr Attemsova Pri tej priliki se je nabralo za revno šolsko deco 300 Din

sb— **Planinski ples**, ki ga priredi podružnica SPD v ponedeljek 1 februarja v Okrajni hranilnici bo v prid fonda za podporno akcijo gladujočim.

sb— **Ubo**j. V ponedeljek je bila gostilna na Cigonci, kamor so prišli fantje iz raznih vasi na prežo Kmalu je nastal med njimi prepir, iz katerega se je razvil pretep Pri pretepu je seveda imel glavno vlogo nož, katerega žrtev je postal Anton Štern ki je dobil smrtonosni vbod v vrat ter je na mestu izdihnil Štern je prišel šele pred 14 dnevi od vojakov domov

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA
Začetek ob 20.

Torek, 26.: Zaprto.
Sreda, 27.: Cvrček za pečjo. D.
Četrtek, 28.: Zaprto.

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20.

Torek, 26.: Luiza. C.
Sreda, 27.: Zaprto (generalka).
Četrtek, 28.: Trije mušketirji. Opereta. Premijera. Izven.

★

Basist Josip Križaj nastopi v torek, dne 26. t m. na našem odru v vlogi očeta v operi »Luiza«. Gospod Križaj prišteva to vlogo med svoje najboljše kreacije in izredno interesantno bo slišati našega odličnega pevca tudi v tej vlogi, ki zahteva mnogo čustvenosti in mimike Ostala zasedba običajna z go. Gjungjenac-Gavella v naslovni vlogi Muzikalno vodstvo ima ravnatelj Polič. »Luiza« je bila že večkrat na našem repertoarju ter se je vsled svojih lepih, sladkih melodij in prekipevajoče instrumentacije zelo priljubila Predstava se vrši za red C. Obisk najtopleje priporočamo

»Trije mušketirji«. Kakor pred tolikimi leti znani Dumasovi romani, tako se je tudi opereta, ki se igra pod tem naslovom, namah osvojila publiko po celi Evropi Vsa velika gledališča imajo to operето stalno na repertoarju in povsod je dosegla izredne uspehe V naši kraljevini jo igrajo že celo letošnjo sezono v Zagrebu Naša premijera bo v četrtek 28 t m Delo samo, dalje izvrstna zasedba, sodobna moderna režija in skrbna priprava v vsakem pogledu, obetata delu tudi na našem odru velik uspeh Premijera bo izven abonmaja po običajnih opernih cenah

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Torek, 26.: Lutka C.
Sreda, 27.: Zaprto.
Četrtek, 28.: Škorpijon. A.

★

V mariborskem gledališču se ponovi danes melodijozna Audranova opereta »Lutka«, v četrtek, 28 t m. pa Kulundžičeva groteska »Škorpijon«. Za njo se pripravlja zabavna in duhovita groteska »Groteska sedanjosti«, ki je zelo posrečena satira na današnje splošne politične razmere. To delo, ki je obenem prva slovenska izrazita groteska sploh, je napisal mariborski podžupan in pisatelj g. R. Golouh ter bo njena krstna predstava v J. Kovičevi režiji v kratkem

Pristopajte k Vodnikovi družbi

GOSPODARSTVO

Naš lanski izvoz

Generalna direkcija carin je pravkar objavila podatke o našem izvozu v decembru, ki nam skupno s prej objavljenimi mesečnimi statistikami omogočajo pregled o gibanju našega izvoza v preteklem letu.

Izvoz v decembru

V decembru smo izvozili 236.660 ton (v decembru 1930 306.890 ton) v **vrednosti 382.1 milijona Din** nasproti 493.4 milijona Din v decembru 1930.

V primeri z decembrom 1930 se je naš izvoz zmanišal po količini za 70.200 ton, po vrednosti pa za 111.4 milijona Din. Čeprav je bil naš izvoz v preteklem decembru slab, vendar je bil po vrednosti večji nego v novembru in je za izvozom v odgovarjajočem mesecu l. 1930 zaostajal le za 22.6 %, dočim je v novembru zaostajal za 43.6 %.

Glavni predmeti našega izvoza v decembru so bili: pšenica (37.4 milijona Din), koruza (9.5), sadje sveže (3.2), suhe češplje (5.0), vino (5.3), konji (1.0), goveda (8.1), svinje (22.2), drobnica (7.1), perutnina (8.1), sveže meso (43.9), jajca (6.7), drva (4.5) gradbeni les (40.7), pragovi (8.0), cement (7.1), svinec (2.8), baker (17.1), rude (20.4), ekstrakti za strojenje (2.7), soda amoniakova in kavstična (2.6)

Naš lanski izvoz se je zmanjšal za 2 milijardi

Gibanje našega izvoza v preteklem letu v primeri z izvozom v l. 1930 je bilo naslednje (v milijonih Din):

	1931.	1930.	
I. polletje	2315.8	3362.4	— 1046.6
julij	351.3	513.9	— 162.6
avgust	584.4	569.2	+ 15.2
september	430.6	559.4	— 128.7
oktober	387.3	662.1	— 274.8
november	349.4	619.6	— 270.2
december	382.1	493.4	— 111.4
	4800.9	6780.0	— 1979.1

Naš lanski izvoz je znašal 4801 milijon Din in je bil za skoro 2 milijardi odnosno za 29.2 % manjši nego v letu 1930. Po količini se je naš lanski izvoz skrčil od 4.733.200 na 3.323.400 ton, torej za 1.409.800 ton ali 29.8 %

V zadnjih letih se je naš izvoz gibal takole:

	ton	milij. Din
1926	4,884.700	7818.2
1927	4.251.500	6400.2
1928	4,526.800	6444.7
1929	5,329.900	7921.7
1930	4,733.200	6780.0
1931	3,323.400	4800.9

Kakor je iz gornjih številk razvidno, je naš izvoz že dve leti v nazadovanju. Leta 1929 smo dosegli rekordno količino izvoza od 5,329.900 ton. **V primeru s to količino je bil lani naš izvoz za preko 2 milijona ton (200.000 vagonov) manjši.** Po vrednosti pa znaša nazadovanje našega izvoza v zadnjih dveh letih 3 milijarde 121 milijonov Din ali 39 %.

V teh številkah se jasno zrcalijo težkoče, v katere je zašla naša izvozna trgovina v zadnjih letih. Nazadovanje vrednosti izvoza za 39 % v dveh letih, je vsekakor hud udarec za vse naše gospodarstvo. Pri tem pa moramo vendar upoštevati, da je svetovna gospodarska kriza povzročila največje težkoče pri izvozu industrijskih surovin in agrarnih proizvodov, na drugi strani pa dejstvo, da je tudi ves obseg svetovne trgovine v zadnjih dveh letih padel za okrog 40 %

Izvoz lesa je v 2 letih padel za 1 milijardo

Nazadovanje skupne vrednosti našega izvoza je v znatni meri posledica hudega nazadovanja izvoza lesa in lesnih proizvodov V kako znatni meri se je skrčil naš izvoz lesa v zadnjih treh letih, je razvidno iz naslednje primerjave izvoženih količin lesa in vrednosti lesnega izvoza

Izvoz lesa po količini.

	1929.	1930.	1931.
drva (vagonov)	65.643	41.264	27.476
gradb. les (vag.)	139.916	116.623	75.009
pragovi (1000 kom.)	3.951	2.712	2.106
izdelki (vag.)	5.727	3.849	2.102

Ivoz lesa po vrednosti (v milij. Din):

	1929	1930.	1931
gradbeni les	1398.0	1156.9	668.8
drva	142.6	79.1	51.6
pragovi	170.9	149.0	97.3
izdelki	118.7	75.7	39.1
	1830.3	1453.7	856.8

Kakor je iz gornjih številk razvidno, je izvoz drv v dveh letih padel po količini pod polovico, po vrednosti pa skoro na eno tretjino. Izvoz gradbenega lesa je po količini padel skoro na polovico, po vrednosti pa za več kakor polovico. Izvoz izdelkov iz lesa je po vrednosti padel za dve tretjini. **Skupni izvoz lesa in lesnih izdelkov v dveh letih nazadoval od 1930 na 857 milijonov, torej skoro za 1 milijardo.**

Obrtniške zadruge za skupne zbornice

Preteklo soboto se je vršil v Mariboru občni zbor Zadruge prevozniških obrti. V nabito polni dvorani restavracije Halbwiedel je načelnik zadruge gosp Ivan Sluga otvoril redni občni zbor ki je po rešitvi drugih točk dnevnega reda razpravljal tudi o vprašanju zbornic O sistemu zbornic, kakor tudi o obrtnem zakonu je obširno poročal zadružni nadzornik gosp. Založnik Posebno strokovnjaško in temeljito je podal problem sistema zbornic Na kratko je k tej točki poročal tudi gosp. dr Koce Ko je dal predsednik predlog na glasovanje, so se vsi zborovalci soglasno izrekli za skupne zbornice.

Prejšnjo nedeljo pa se je vršil občni zbor Zadruge čevljarjev za radovljiški okraj v Radovljici. Načelnik gosp. Janša je otvoril zborovanje in podal besedo gosp. Ambrožiču, domačinu in članu Zbornice za TOI, ki je temeljito orisal zbornično delo V imenu skupine ljubljanskih obrtnikov je govoril g. Iglič, ki se je odločno zavzel za skupne zbornice Od domačinov se je oglasil k besedi še gosp Rabič z Jesenic, ki je s svojimi izvajanji vzbudil pozornost, govorila pa sta še gosp. Zagar in Mešek Ko je načelnik dal predlog na glasovanje, so se vsi zborovalci — okrog 50 po številu — izrekli za skupne zbornice, le eden zborovalec je bil proti. Tako se jasno vidi, da je tudi gorenjsko obrtništvo odločno za skupne zbornice

Zahteve vinogradnikov

Vinogradniki iz ljutomerskih goric so 6. januarja imeli v Ljutomeru širši sestanek, na katerem so po vsestranskem razmotrivanju gospodarskega položaja ugotovili naslednje:

Vinogradništvo, ki je zlasti v ljutomerskem srezu ena glavnih pridobitnih kmetijskih panog se nahaja v krizi, kakor še nikoli prej. Za omiljenje te krize so dolžni prinašati žrtve ne samo vsi vinogradniki brez izjeme, marveč tudi javni faktorji, kajti zaradi stagnacije vinske trgovine in slabih cen vinskega pridelka so že mnogi vinogradniki primorani opuščati najnujnejša dela v svojih vinogradih.

Da se ublaži težka sedanja kriza vinogradništva, zahtevamo: 1. Izvoz vina v inozemstvo naj se pospešuje z vsemi sredstvi. Sklenejo naj se ugodne mednarodne trgovske pogodbe, ki bodo pospešile izvoz naših vin. Izvozne premije naj se izplačujejo tudi za količine izpod 50 hl. 2. Uvoz vina v našo državo naj se čimbolj otežkoči. 3. Domači konsum vina je treba dvigniti s tem, da se dovolijo vinotoči pod vejo ne samo na licu pridelovanja, ampak tudi tam, kjer vinogradnik stalno stanuje. Pri točenju vina pod vejo naj se dovolijo vinogradnikom v dravski banovini iste ugodnosti, kakor jih imajo vinogradniki na Hrvaškem, kjer smejo točiti lasten pridelek 20 dni v letu popolnoma takse prosto. (Uradni list od 3. januarja 1928, člen 18. točka 17. pravilnika o točilni pravici). 4. Po kletarskih nadzornikih naj se uvede najstrožja kontrola gostilničarjev, ki naj točijo samo zdrava in naravna vina (predvsem v Prekmurju). Dobiček gostilničarjev naj ne bo večji kakor 25 odstotkov, kakor je dovoljeno po zakonu Najstrožja kontrola je tudi tu neobhodno potrebna. 5. Za vinograde ki so pasivni, naj se zemljarina sorazmerno zniža. 6. Viničarska uredba, ki jo je sklenila bivša mariborska oblastna skupščina na svoji seji 20. julija 1928. naj se tako popravi, da ne bo v škodo vinogradnikom in predmet sporov pred sodišči. Naziv viničarja naj nosijo samo one strokovno usposobljene osebe, ki jih je kot take spoznala komisija pri sreskemu načelstvu, osebe ki obdelujejo same s svojimi delovnimi močmi ono vinorodno površino, za katero so bile najete in ki so zmožne nuditi jamstvo za svoje delo in morebitno škodo na vinogradnikovem posestvu. Samo jamstva zmožnim viničarjem naj pripadajo prejemki po viničarski uredbi Vse ostale osebe, ki so zaposlene v vinogradništvu, naj se smatra kot najemnike ali navadne vinogradniške delavce. 7 Za napravo vsakovrstnih likerjev in potrebe v lekarnah naj se rabi samo špirit, destiliran iz vina. 8. Prepove naj se prodaja zdravju škodljive ocetne kisline in se naj dovoli samo uporaba vinskega in sadnega kisa. 9. Pri prodaji zbirčnega vina in vina od prevžitkarjev naj plača državno trošarino kupec.

= **Dobave.** Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave napisnih tablic. (Fogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Direkcija državne železarne Vareš sprejema do 3. februarja ponudbe glede dobave strojev, žičnih pletenin in žice za dinamo. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 4. februarja ponudbe glede dobave 20 komadov ležajev, 1 sesalne košare, 5000 kg tračnikov in 15 komadov žag. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 8 februarja ponudbe glede dobave 200 komadov varnostnih tablic. Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 11. februarja ponudbe glede dobave izoliranega traku, laka in kabelske mase. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 18 februarja ponudbe glede dobave električnega materijala. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

25. januarja.

Na ljubljanski borzi so danes tečaji v splošnem popuščali. Narodna banka je povečala napetost med blagovnim in denarnim tečajem za devio Curih od 3.3 na 5.5 točke, pri tem pa je srednji tečaj ostal nespremenjen.

Na zagrebškem efektnem tržišču so državni papirji deloma nekoliko popustili. Vojna škoda se je trgovala za kaso po 215 in 220, za februar pa po 216. Od dolarskih papirjev je imelo promet le 8% Blairovo posojilo po 52 in 54. Zaključki so bili zabeleženi samo še v 6% begluških obveznicah po 36, 34, 35, 35.5 in 38.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2262.44 — 2273.80, Bruselj 783.74—787.68, Curih 1096.15—1101.65 London 192.27—193.87 Newyork kabel 5617.73 — 5645.99, Newyork ček 5595.73—5623.99 Pariz 221.25 222.37 Praga 166.14—167.26 Trst 281.49—283.89

Zagreb. Amsterdam 2262.44 — 2273.80, Berlin (privatno) 13.45 — 13.50, Bruseli 783.74 — 787.68, London 192.27 — 193.87 Milan 281.49 —283.89, Newyork kab. 5617.73 do 5645.99, Newyork ček 5595.73 — 5623.99 Pariz 221.25 — 222.37 Praga 166.27—167.13, Curih 1096.15 — 1104.65.

Curih. Beograd 9.07, Pariz 20.185, London 17.59, Newyork 512.37, Bruselj 71.50 Milan 25.73, Madrid 42.75, Amsterdam 206.40, Berlin 120.85, Stockholm 98.50, Oslo 96, Kobenhavn 97.50, Sofija 3.71, Praga 15.175, Varšava 57.37, Bukarešta 3.04.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 214 — 215, za februar 213 do 216, za marc 218 bl. 7% investicijsko 50 do 56, 4% agrarne 27 — 32, 7% Blair 45 do 45.75, 8% Blair 50 — 51.50, 7% Drž. hipotek banka 45 — 47, 6% begluške 35 — 36

Beograd. Vojna škoda 215 zakl., 7% investicijsko 55 den., 4% agrarne 28 bl., 6% begluške 36, 36.25, 36.50 zakl., 7% Blair 46.50 zakl., 8% Blair 53.50 zakl., 7% Drž. hipotek banka 46 den., Narodna banka 1970 — 4980

Dunaj. Bankverein 11.55, Rekomptegesellschaft 17.55, Staatseisenbahngesellschaft 17.55, Trbovlje 30, Alpine - Montan. 11.55.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (25. t. m.) Tendenca za les slaba. Zaključen je bil 1 vagon jelovih drogov.

ŽITO

+ **Chicago.** 25. januarja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 57.875, za julij 57.625, za september 58.75; **koruza:** za maj 40.625, za julij 42.125, **rž:** za maj 45.875, za julij 46.25; **oves:** za maj 25.625.

+ **Winnipeg.** 25. januarja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 62, za julij 63.375, za oktober 64.875.

+ **Novosadska blagovna borza** (25. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 32 vagonov. **Rž:** baška 160 — 165. — **Oves:** baški, sremski, banaški 125 — 130 **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 122.50 — 127.50; baški in sremski, pomladni, 67/68 kg 150 — 160 **Koruza:** baška s kakovostno garancijo 67.50 do 69.50; okolica Sombor 69 — 71; baška in sremska za marc — maj 80 — 82.50; banaška s kakovostno garancijo 65 — 67; sremska z garancijo 68.50 — 71; sremska pariteta Šid 71 — 83; baška sušena 76 do 78; baška sušena, pariteta Šid 79 — 80 — **Moka:** baška in banatska »0gg« in »0g« 360—380; »2« 340—360; »5« 305 do 310 »6« 255 265, »7« 190—200; »8« 122.50 do 127.50 **Otrobi:** baški in sremski 85 do 90 banatski 80 — 85.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (25. t. m.) Tendenca slabša promet sreden. **Pšenica:** za marc 12.54 — 12.56, za maj 13.30 do 13.31; **rž:** za marc 14.50 — 14.55, za maj 15.15 — 15.20; **koruza:** za maj 14.78—14.81.

Proračun dolnjelendavskega cestnega odbora

Dolnja Lendava, 22. januarja.

Z upoštevanjem hudih gospodarskih razmer se je sestavil proračun cestnega odbora za leto 1932 Proračun je najprej preveslo starešinstvo ter ga predložilo plenumu, kjer je bil v celoti sprejet. Celokupni izdatki znašajo 850.439.78 Din (lani 1,101.006 Din). Letošnji proračun je tedaj nižji od lanskega za nekaj nad 250.000 Din Razne postavke so se morale znatno znižati, da se je pri razmeroma nizkem proračunu doseglo tako znatno znižanje. Tako se je znižala postavka za dobavo gramoza od 400.000 na 270.000 Din. To znižanje je bilo mogoče ker so ceste pričlno dobro posute z gramozom in mnogo se bo dalo napraviti tudi z ljudskim delom. Za letos tudi niso določene večje novogradnje mostov, kar je istotako razbremenilo proračun.

Za kritje izdatkov nima cestni odbor lastnih dohodkov. Krili se bodo izdatki z doklado na neposredne davke in s prispevkom banovine. Minilo leto je znašala cestna doklada 26 odst., a letos le 20 odst., kar bo olajšalo javna bremena davkoplačevalcev.

Na Lendavi na cesti Beltinci-Dobrovnik pri Renkovcih se bo gradil nov most; znesek zanj je bil določen že v lanskem proračunu v višini 150.000 Din. Letos je določena gradnja dveh propustov, in to na isti cesti v vasi Renkovcih z zneskom 17.000 Din in v Gančanih z zneskom 12.000 Din. Izmed subvencioniranih cest, ki jih je lansko leto vzdrževal cestni odbor, je bila cesta Renkovci-Turnišče-Genterovci prevzeta kot banovinska. Subvencija je določena za cesto Bratonci, most na Muri - Veržej v višini 24.800 Din. Za manjša izboljšanja in razširjenja cest je določen znesek 10.000 dinarjev.

Proračun cestnega odbora je realen in bo v danih razmerah popolno ustrezal vzdrževanju cest. Potrebe sreza so sicer mnogo večje, vendar pa se prebivalstvu ne smejo nalagati prevelike dajatve.

Na seji se je določila podpora za gradnjo mostov občinam Nedelic 8000 Din, Gomilici 2000 Din in Petešovcem 3000 Din in Črenšovcem 2500 Din. Za dovozno cesto k železniški postaji Beltincem, ki je izredno slaba, se je dal znesek 6000 Din in se bo cesta takoj popravila. Občinske ceste v srezu so v zelo slabem stanju in občine ne posvečajo tem cestam potrebne pozornosti. Zadevo bo vzel v roke cestni odbor in bo izdal potrebna navodila za sistematično delo za izboljšanje občinskih potov, zlasti onih ki služijo promet u več občin.

Na seji se je govorilo tudi o programu za bodoče desetletje, vendar pa se bo zaradi važnosti zadeve o tem razpravljalo prihodnjič.

Beseda o »Kmetovalcu« 1931

Kar je Kmetijska družba obetala, to je tudi izpolnila: skupno z Vinarskim in Konjerejskim društvom je izdajala lani svoje glasilo »Kmetovalca«.

Sedaj leži pred nami vseh 24 številk, ki imajo skupaj 392 strani. Koliko zlatih naukov za naše gospodarje je na teh straneh in koliko pestrosti v vsebini! Nihče, ki se bavi s katerokoli panogo poljedelstva ali živinoreje, ne more reči, da bi samo v eni številki celega letnika ne bilo česa tudi zanj. In vendar!

V koliko so danes utihnili protivneži proti skupni strehi vseh kmetijskih panog in v kolikor so si ohranili še popolno avtonomijo sedaj, ko imamo tako lep letnik »Kmetovalca« pred sebj, ni važno. Vprašanje pa je, če so posamezne številke tega letnika, ki predstavlja sedaj cel zbornik strokovnih spisov, take, da bi ne mogle biti bolje.

Ko hočemo odgovor na to vprašanje, opazimo takoj, da potrujejo »Kmetovalcu« različni uredniki ki imajo strogo odmerjene stolpce, ki jih hočejo napolniti za vsako ceno, ker so nekako posestno stanje, da pa jih še češče gradivo tako zalaga, da se že sami ne vidijo iz njega: to je aktualno, ono že dalje časa čaka na objavo, to res mora priti itd Odtod neka neenakost celo v posamezni panogi kar šele v celotni številki Manjka nekako od vseh priznanega šefa-urednika ki bi se pobotal, češ danes odstopiti malo, prihodnjič ti vrnemo itd

Iz tega vzroka ni v številki tudi notranje enakosti: prav zanimiva so bila v prejšnjih letnikih vprašanja in odgovor. Sedaj so jih obdržali samo nekateri uredniki, drugi so jih opustili in odgovarjajo v pismu Res je mučno, da bi imela že vsa ka druga stran kakor so si panoge list uredile, že svoj vprašalni kotiček: res pa je, da marsikateri vprašavalec vpraša za svet v imenu desetih drugih, ki niso prišel za pero in vprašali so bili hvaležni za odgovor, ker so imeli enako težavo in si niso vedeli pomagati Tudi temu se da ustreči, še se združijo vsa vprašanja iz vseh panog skupaj, ter se jih odloči posebna stran, kar ne bi mogel napraviti le šef-urednik, ki bi se ne bal očitkov onih solastnikov prostora češ ta panoga je prikrajšana nasproti oni...

Znak celotnega letnika so kratki sestavki, skoraj že notice, ali pa razkošnost kakor hitro je hotel pisatelj le trohico več povedat. Pa kako razkošni so taki članki! Članek fin. svetnika Ditza: Iz trošarinske prakse, ki je gotovo zanimal polovico Kmetovalčevih čitateljev, se je vlekel od 14 do 20. številke, pri čemer ga je bilo v 17 številki 27 vrst, v 18. številki pa le 16 vrst! Ali je boj za prostor v listu res popolnoma odrinil vse druge ozire, h katerim spada v prvi vrsti čitatelj lista? Večina čitateljev je in bi naj bila v preprostih kmetijskih hišah, kjer študira gospodar v nedeljo popoldne svojega »Kmetovalca«, da se o vsem novem porazgovori zvečer s svojimi sosedi Al ne bo tak kmetski očanec z nevoljo odložil »Kmetovalca« če mu članek servirate po odstavkih, nezaključenih, nejasnih? Ali mar zahtevate, da se bo učil po odstavkih, da bo še prihodnjič pomnil, kako in kaj je bilo že natisnjeno Tako podajanje smatram za največjo hibo »Kmetovalca«. Ni pa zlomek, da bi se gospodje strokovnjaki ne mogli pomeniti ter s prostorom razumno gospodariti.

Pa še nekaj bi rad omenil: Ves letnik »Kmetovalca« je učna knjiga, ki se čita ponekod kakor zakonik, nikjer pa ne ogreje in ne pritegne. Nikjer ne diha tistega mirnega kmetskega življenja, ki ga je navzlic hudim časom še, hvala Bogu, vendarle najti po naših krajih. Nikjer ne najdete kakega splošnega, tudi s srcem pisanega članka vse samo strokovnjaško, ki pač dobro uči, a nikogar ne priklene. Dokler pa tega ne bo bomo zastonj klicali: »Kmetovalec« mora v slehrno kmetsko hišo in se hudovali nad zaslepljencem, ki samemu sebi noče dobro, medtem ko je najboljše priporočilo za svoje razširjanje list sam. Želel bi, da se uredniki prav dobro ogledajo v podobnih listih drugih narodov. Meni sta trenutno na razpolago Landwirtschaftliche Mitteilungen iz Gradca in Deutsche landwirtschaftliche Presse iz Berlina: v obeh najdem tudi nekaj splošnih, a poučnih in prisrčnih člankov, kakor jih je v lanskem »Kmetovalcu« skušal pisati inž. Mežan. Več takih, vsaj enega v vsako številko!

To se mi je videlo potrebno omeniti ob prestopu v novi letnik z željo, da bo »Kmetovalec« za kmetovalca to, kar si želi in kar želimo vsi. *Dr. P. Strmšek.*

Knjiga o železobetonu

(Dr. ing. Kasal Miroslav: Željezobeton u teoriji i praksi. 565 strani, 8°.)

Pravkar je izšel zadnji zvezek navedenega dela, tako da leži pred nami celotna knjiga, ki obravnava v zaokroženi obliki in izčrpni temeljitosti teorijo in praktično izvršitev železobetonskih konstrukcij. Glede teoretične podlage in obsežne temeljitosti moramo smatrati dr. Kasalovo knjigo kot popolnoma nov pojav na domačem strokovno-znanstvenem polju armiranega betona ter bi bila velika nehvaležnost napram neumornemu avtorju kot profesorju tehnične fakultete v Ljubljani, ako bi prešli molče preko tega najnovejšega pojava. Že naslov knjige, ki je z oz. na čim širši krog interesentov vse naše države izdana v srbsko-hrvatskem jeziku, pove za strokovnjaka bistveni obseg: tega je avtor s srečno roko odredil tako, da se je izognil vsemu nepotrebnemu balastu, katerega vsebujejo v preobili meri marsikatere tozadevne tuje knjige, ne da bi pri tem najmanj trpela temeljitost znanstvenega tolmačenja in njena praktična uporabljivost. Obširno se bavi z občimi svojstvi cementa, betona, železa in železobetona, o vplivih raznih kemikalij na beton, o vplivu temperature in o trdnosti betona; za današnjo dobo železnobetonskih zgradb je zelo pomemben odstavek o arhitektonsko-tehnološkem obdelovanju vidnih ploskev železnobetonskih konstrukcij.

V nadaljnjem obravnava avtor teorijo dimenzioniranja stebrov, njih ekonomijo in tehnično-konstruktivno izvršitev. Do zadnjega praktično pomembnega detajla je izvedena teorija dimenzijoniranja železnobetonskih nosilcev raznih oblik, pri čemer pisatelj zelo rad preide na uporabo diagramov, izmed katerih so nekateri popolnoma novi in dosedaj neobjavljeni. Nazorno in po najnovejših principih je utemeljeno in izvedeno nekoliko težje poglavje o poševnih vložkah in stremenih, glede katerih so do nedavno vsled različnih predpisov in deljenih naziranj obstajale velike diference. Za praktika je brezdvomno najinteresantnejše poglavje o statiki in konstrukciji železnobetonskih elementov, v katerem je avtor nanizal celo vrsto primerov iz prakse železnobetonskih konstrukcij in ki jih obravnava tako s teoretičnega kakor s konstruktivnega stališča; numerično izvedeni primeri za prosto ležeče, vpete, neprekinjene in križem armirane plošče ter za prosto ležeče, vpete, neprekinjene in okvirne nosilce nudijo projektantu bogat vir, v katerem najde najekonomičnejše in nove poti za dimenzijoniranje tozadevnih najraznovrstnejših železnobetonskih elementov. Osobite pažnje vreden je od avtorja zamišljeni diagram za dimenzijoniranje neprekinjenih plošč z neenakimi polji, s katerim je prihranjeno mnogo računskega in grafičnega posla.

Poglavje o ekscentričnem pritisku zaključuje lepo opremljeno knjigo, ki so ji ob koncu dodani v izvlečku nemški predpisi za preračunjavanje železobetonskih konstrukcij; ker so ti predpisi uveljavljeni tudi v naši državi, sedaj so tudi na osnovi njih izvedeni v knjigi vsi praktični primeri.

S to knjigo je kot strokovnjak splošno priznani avtor iznesel svoja dolgoletna izkustva v tej tehnični stroki, obogatil našo skromno domačo strokovno literaturo in napravil veliko uslugo vsem onim, ki študirajo in projektirajo železnobetonske konstrukcije velikega ali majhnega obsega. Mirno lahko rečemo, da smemo dr. Kasalovo knjigo vzporediti z vsemi tovrstnimi vodilnimi nemškimi knjigami železnobetonske stroke. Zato to delo ne bi smelo manjkati na mizi nobenega gradbenega inženjerja in tehnika, kajti vsak bo našel v njej dovoli gradiva, bodisi za prakso, kakor tudi za študij. Inž. Novak.

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Iz življenja in sveta

Zvezda bo otvorila svetovno razstavo

Senzacionalen znanstveni eksperiment

Zvezda Arkturus je od zemlje oddaljena mnogo svetlobnih let. Še nihče je ni doslej motil na njeni daljni poti razen astronomov z njihovimi daljnogledi. Sedaj pa so jo izbrali, da bo otvorila svetovno razstavo v Chicagu 1933.

Kako se bo to zgodilo? Gre za znanstveni eksperiment, ki ni po sedanjem stanju tehnike prav nič nemogoč. Najvažnejše orodje je pri tem fotoelektrična stanica, ki reagira na nadrobnejše vidne ali nevidne žarke. Tako razločuje 30 različnih barv, kjer jih vidi oko komaj 6 ali 7.

Na svetovni razstavi v Chicagu pa se bo zgodilo tole: Z mogočnim teleskopom Yerkesovega observatorija bodo osredotočili Arkturovo svetlobo na takšno stanico, v kateri se bo razvil slaboten električni tok. Ta tok bodo po znanih načinih ojačili, nakar bo sklenil drug, zemeljski tok. Ta tok pa bo preplavil razstavni prostor z mogočno lučjo. Z drugimi besedami povedano: Arkturus bo po ovinkih sklenil tok razsvetljevalne naprave na razstavi.

Prav za prav je vsa stvar otročja, a človeštvo je imelo vedno veselje nad otročjimi stvarmi, zlasti če se jih drži kaj res velikega. V Chicagu so izračunali n. pr.: Arkturov žarek, ki bo prižgal luči svetovne razstave, je to zvezdo ostavil l. 1893. — torej baš ob času tedanje chicaške svetovne razstave.

Nova Napoleonova drama

Znani igralec Aleksander Moissi, avtor nove Napoleonove drame »Ujetnik«, z Albertom Bassermannom v vlogi Napoleona. Dramo so igrali prvič v Hamburgu, zdaj pa v Berlinu

Zaščitite česen!

Tako je zaklical v francoski zbornici poslanec Marcombes ki objavlja v pariških dnevnikih zgodovino te rastline na Francoskem. Južni Francoz si brez česna ne more misliti nobene jedi. Tudi francoski državniki in politiki, ki so doma iz južne Francije, so si v tem pogledu enaki s svojimi rojaki.

Česen, pravi Marcombes, je bil znan že starim Rimljanom, ki so ga bili prevzeli od Egipčanov, kjer je bil česen že v prastarih časih kot zdravilo in okrepilo. Faraon Keops je delil česen med sužnje kot poseben dokaz svoje naklonjenosti. Baje gre česnu največja zasluga, da so se piramide dogradile do kraja.

Tudi grški komediograf Aristophanes je bil prepričan, da prinaša uživanje česna ljudem pogum in moč. Vergil je spesnil o česnu posebno pesem, rimski pesnik Horac pa je bil nasprotnik te rastline. Še več. Bil je sovražnik česna in je šel tako daleč, da je predlagal, naj bi se česnom pitali samo morilci. Rimski legionarji pa so dobivali dnevno obrok česna, ki je bil v starem Rimu izrazita vojaška jed. Kadar so vzeli Rimljana k vojakom, so znanci rekali o njem, šel je med česnojede.

Revija »ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko

Ženska propaganda za razorožitev

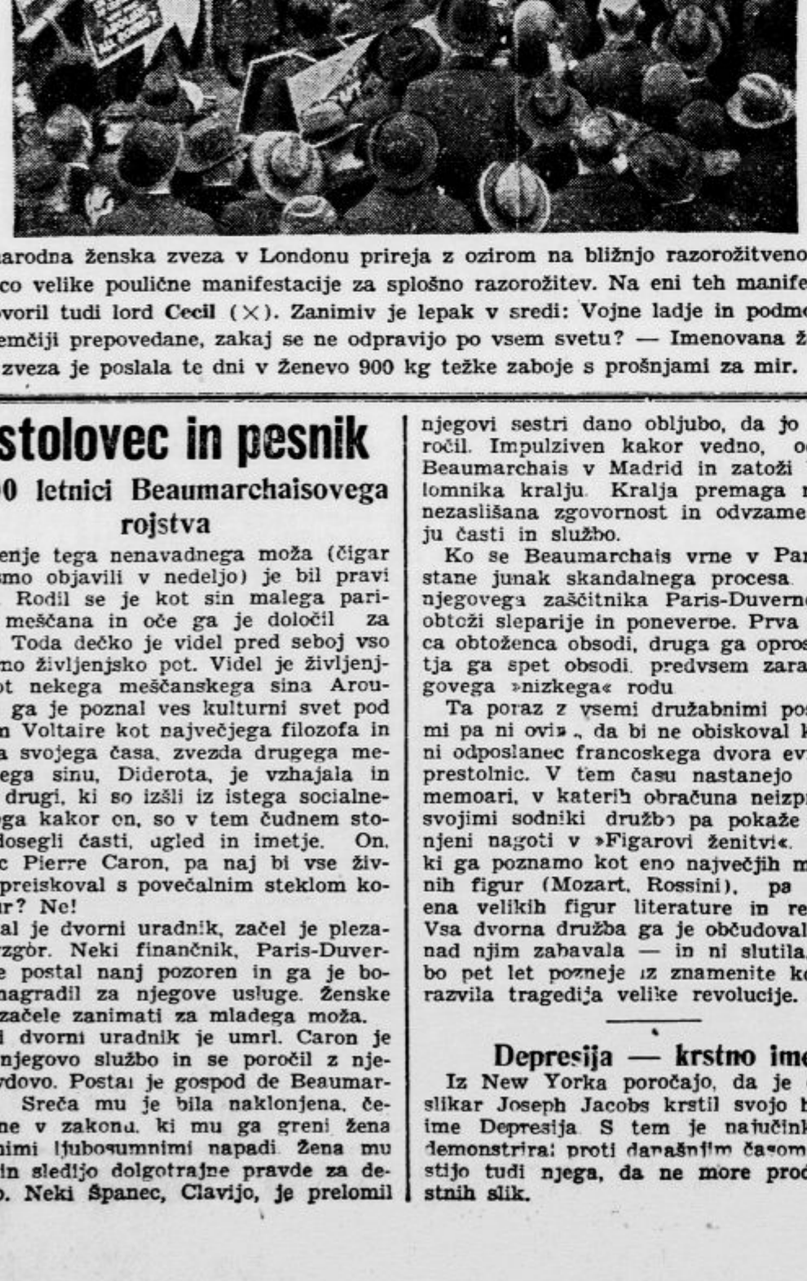

Mednarodna ženska zveza v Londonu prireja z ozirom na bližnjo razorožitveno konferenco velike poulične manifestacije za splošno razorožitev. Na eni teh manifestacij je govoril tudi lord **Cecil** (×). Zanimiv je lepak v sredi: Vojne ladje in podmornice so Nemčiji prepovedane, zakaj se ne odpravijo po vsem svetu? — Imenovana ženska zveza je poslala te dni v Ženevo 900 kg težke zaboje s prošnjami za mir.

Francija zahteva izpolnjevanje reparacijskih dolžnosti

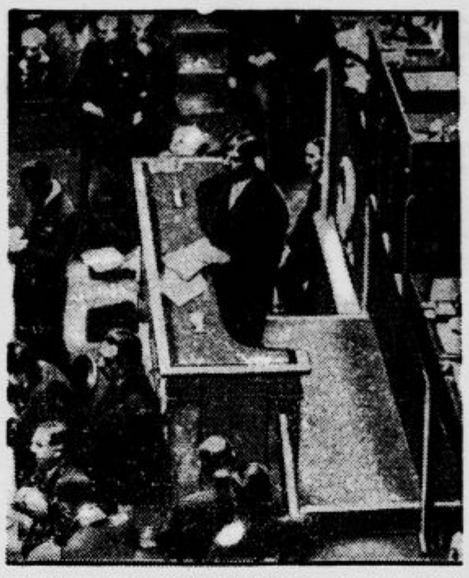

Ministrski predsednik **Pierre Laval** med svojim znamenitim govorom v poslanski zbornici, kjer je poudarjal, da Francija ne more popustiti v vprašanju nemških reparacij

Fakirski »čudeži«

Običajno mislijo ljudje, da se mora fakir, ki leži na ožebljeni deski, težko raniti, čeprav mu rane ne krvavijo in ne čuti bolečin. V resnici pa se mož prav nič ne rani, ker se je naučil napeti svojo kožo tako elastično, da je konice ne predrejo, temveč samo poglobijo kakor gumasto žogo.

Dogajanja v normalnem človeškem telesu ločimo v prostovoljna in neprostovoljna. K zadnjim štejemo tudi hitrost srčnega utripa, izločevanje znoja itd. Človek na ta dogajanja brez velike volje in vaje ne more vplivati. Fakirske umetnije so zato le dokaz velike fakirjeve volje in velike vaje. Tudi v Evropi imamo dovolj takšnih »fakirjev«. Vsekakor je ugotovljeno, da si lahko nekdo prostovoljno pospeši srčni utrip, izločevanje potu itd.

Lord Reading obolel

Bivši angleški podkralj v Indiji in vnanji minister v prejšnjem Mac Donaldovem kabinetu lord **Reading**, je nevarno obolel in leži v Luksoru (Egipt)

Za filateliste

Trgovci s poštnimi znamkami so izkoristili sedanjo svetovno krizo za znižanje cen svojim posebnostim. Že od začetka 1930 se je kazala v filatelistični trgovini tendenca padanja cen. Ogromne zaloge znamk so obležale pri zbirateljih in prodajalcih. S tem so cene filatelističnim posebnostim padle za polovico. Ker pa vlada v filatelistični stroki še vedno zastoj, obstoji nadaljnja tendenca za padanje cen. V Berlinu, kjer je bil osredotočen velik del evropske filatelistične trgovine, so mnoge trgovine najavile insolvenco, kar se doslej še nikoli ni primerilo v tej stroki. (Zanimivo serijo člankov s slikami prinaša tedenska revija »Življenje in svet«.)

Kotalke v službi ameriškega časa

Poslovni Američan ne računa samo z minutami, ampak naravnost s sekundami delovnega časa. Živ primer te resnice nudi Western Union Telegraph Cye, vodilna ameriška brzojavna družba, ki je šla tako daleč, da je ustanovila žensko brigado na kotalkah. V nebotičniku te družbe drve dekleta z brzojavkami v rokah na kotalkah skozi dvorane in družba prireja za vzpodbudo svojih nameščenk celo tekme na kotalkah, pri katerih prejmejo najurnejše v svoji službi posebne nagrade.

Strašna prirodna katastrofa

Obnovljeno delovanje guatemalskih ognjenikov je povzročilo ogromno škodo

Vulkan Acatenango na jugu republike Guatemale, v neposredni bližini meja Guatemale, San Salvadorja in Hondurasa, je začel pred dnevi zopet bruhati in izbrisal mesto Antiguo s površja zemlje. Prebivalstvo je imelo komaj toliko časa, da je rešilo golo življenje. Pepel, ki je zasul pokrajino, je zapadel več čevljev visoko. Število človeških žrtev ni znano, a ne bo posebno veliko, ker so bili prebivalci pravočasno opozorjeni na pretečo katastrofo. Nesrečnikov, ki jim je ta izbruh vzel domove in streho pa je na tisoče.

Poleg Antigue pa so prizadeta še mnoga druga mesta. Razrušeni so kraji Santa Lucia, Cozumalhupa in drugi. Ob izbruhu se je tresla tudi zemlja in sicer so našteli nad 60 močnih sunkov. Razen ozemlja republike San Salvador je močno prizadeta sosednja Guatemala, koje prestolnica leži kakšnih 30 milj od vulkana Fuega, ki je takisto začel bruhati in ogroža naselbine in prebivalstvo.

Pogled na mesto Antigua. V ozadju ognjenika Fuego in Acatenango

Moč inseratov

E. W Phillips, ravnatelj kanadske »Manufacturer's Lise Insurance Cy« izjavlja, da je njegova tvrdka v minulem letu samo na ta način obdržala svoj promet na zaželjeni višini, da je v listih dvojno inserirala. Phillips se zelo čudi, da se najdejo podjetja, ki v teh časih krize ne inserirajo.

Ko je hotela njegova tvrdka izravnati zaostanek v skladišču, je podvojila število inseratov po obsegu in številu. To je dalo agentom nove pobude, da so napregli dvojne sile in uspeh ni izostal. Promet se je v kratkem celo povečal in prekosil promet v starem letu, ko so bile še ugodnejše gospodarske razmere. Zato je njegovo podjetje sklenilo še za naprej postopati po sedanjem načelu, ker je praksa pokazala, da se samo na ta način doseže zaželjeni uspeh.

Smrt »Wagnerjevega vrtnarja«

V Ravellu blizu Napolija je umrl starec Luigi Cicalese. Mož je zaslovel s svojimi vrtnimi posebnostmi v vili Rappoli, ki so, kakor znano, navdihnili Riharda Wagnerja za njegove vrtove v »Parsifalu«. Cicalese je zasadil rastline iz vseh podnebij okrog stolpiča. Ta stolp je dal Wagnerju misel za stolp Klingsorja, glede katerega je dal Wagner naslednja navodila: »Tropska vegetacija, bohotno cvetje. V ozadju zid, za njim pa stene stolpa v bogatem arabskem slogu s terasami.« (II. dejanje »Parsifala«.) Lani je bil Cicalese imenovan za viteza dela. Bil je do zadnjega v zvezi s slovitimi gojitelji rož in cvetja na Holandskem, v Belgiji in Kanadi.

Pred novim vzletom v stratosfero

Inž. Hans Braun in Teodor Zichy, ki se nameravata, kakor smo že poročali, dvigniti v stratosfero. (Prihodnja številka tedenske revije »Življenje in svet« prinese članek o stratosferi izpod peresa slovenskega strokovnjaka.)

Bivši nadvojvoda strojevodja

Vojvoda Saragoški, sorodnik bivšega španskega kralja, ki je ob prevratu izgubil svoje premoženje, si služi vsakdanji kruh kot strojevodja. Bivši vojvoda se je že pred leti izvežbal v vodstvu lokomotiv ter je ponovno vozil dvorni vlak

Pes rešil škofu življenje

Iz Firenze poročajo o nenavadnem dogodku, ki se je primeril v San Miniatu, znani božji poti v bližini Firenze. V ranih jutranjih urah je šel 73-letni škof Nezzosi čez popolnoma prazen trg v cerkev. Nenadoma ga je napadla slabost in se je zgrudil. Neki pes, ki je najbrž že večkrat srečal škofa na tej poti, je tekel v cerkev in začel lajati ter je navzlic temu, da so ga skušali spoditi iz cerkve, tako zavijal, da se mu je približal duhovnik. Pes je popadel duhovnika za plašč in ga vlekel na trg, kjer je ležal škof v nezavesti. Z umetnim dihanjem se je posrečilo obuditi škofa zopet k življenju. Če bi ne bilo psa, bi bil cerkveni dostojanstvenik gotovo umrl na trgu brez človeške pomoči.

Aparat zoper smrčanje

Londonskemu patentnemu uradu je predložen patent za dramljenje smrčečih oseb. Naprava ima mikrofon, ki si ga človek pritrdi v bližini ležišča. Čim zasmrči, sproži mikrofon posebno mašinerijo in ta zbode smrčečo osebo z iglo, da se mora zbuditi. Izumitelj si obeta od svojega patenta mnogo zaslužka.

ANEKDOTA

Chaplin je grozovito len za pisanje. Po dolgem molku je nekoč napisal svojemu prijatelju naslednje pismo:

»Dragi prijatelj. Imam izpuščaj ob ustih. Ne morem ti pisati, ker mi je zdravnik prepovedal govoriti. Obišči me ob priliki.«

Pustolovec in pesnik

K 200 letnici Beaumarchaisovega rojstva

Življenje tega nenavadnega moža (čigar sliko smo objavili v nedeljo) je bil pravi roman. Rodil se je kot sin malega pariškega meščana in oče ga je določil za urarja. Toda dečko je videl pred seboj vso drugačno življenjsko pot. Videl je življenjsko pot nekega meščanskega sina Aroueta, ki ga je poznal ves kulturni svet pod imenom Voltaire kot največjega filozofa in pesnika svojega časa, zvezda drugega meščanskega sinu, Diderota, je vzhajala in mnogi drugi, ki so izšli iz istega socialnega kroga kakor on, so v tem čudnem stoletju dosegli časti, ugled in imetje. On, vajenec Pierre Caron, pa naj bi vse življenje preiskoval s povečalnim steklom kolesje ur? Ne!

Postal je dvorni uradnik, začel je plezati navzgor. Neki finančnik, Paris-Duverney, je postal nanj pozoren in ga je bogato nagradil za njegove usluge. Ženske so se začele zanimati za mladega moža.

Neki dvorni uradnik je umrl. Caron je kupil njegovo službo in se poročil z njegovo vdovo. Postal je gospod de Beaumarchais. Sreča mu je bila naklonjena, čeprav ne v zakonu, ki mu ga greni žena z večnimi ljubosumnimi napadi. Žena mu umre in sledijo dolgotrajne pravde za dediščino. Neki Španec, Clavijo, je prelomil njegovi sestri dano obljubo, da jo bo poročil. Impulziven kakor vedno, odpotuje Beaumarchais v Madrid in zatoži besedolomnika kralju. Kralja premaga njegova nezaslišana zgovornost in odvzame Claviju časti in službo.

Ko se Beaumarchais vrne v Pariz, postane junak skandalnega procesa. Dedič njegovega zaščitnika Paris-Duverneya ga obtoži sleparije in poneverbe. Prva instanca obtoženca obsodi, druga ga oprosti, tretja ga spet obsodi, predvsem zaradi njegovega »nizkega« rodu.

Ta poraz z vsemi družabnimi posledicami pa ni ovira, da bi ne obiskoval kot tajni odposlanec francoskega dvora evropskih prestolnic. V tem času nastanejo njegovi memoari, v katerih obračuna neizprosno s svojimi sodniki, družbo pa pokaže v vsej njeni nagoti v »Figarovi ženitvi«. Figaro, ki ga poznamo kot eno največjih muzikalnih figur (Mozart, Rossini), pa je tudi ena velikih figur literature in realnosti. Vsa dvorna družba ga je občudovala in se nad njim zabavala — in ni slutila, da se bo pet let pozneje iz znamenite komedije razvila tragedija velike revolucije.

Depresija — krstno ime

Iz New Yorka poročajo, da je ondotni slikar Joseph Jacobs krstil svojo hčer na ime Depresija. S tem je najučinkoviteje demonstriral proti današnjim časom, ki pestijo tudi njega, da ne more prodati lastnih slik.

Najlepši možje v svetovni zgodovini

Doslej so v vseh dnih opevali samo žensko lepoto in imena zgodovinskih lepotic so še po tisočletjih v vseh ustih. Poleg znamenitih lepih žena so pa bili tudi znameniti lepi možje, č jih imena sicer še dalje živijo a o njihovi lepoti nihče več ne ve. Samo lord Byron je izjema in njegova domovina Angleška ne časti v njem samo velikega pesnika, temveč tudi najlepšega moža njegove dobe. Danes pa se svet v splošnem zanima kvečjemu za lepoto filmskih zvednikov, kakor za zgodaj umrlega Rudolfa Valentina in njegove naslednike. A že v prejšnjih časih so bili izraziti lepi možje, ki jim je bila lepota često samo usodna.

Znameniti lepi mož antike je bil poleg Narcisa Ahila, ki ga je opeval Homer, pozneje so mnogo govorili o Alkibiadu, Antinoju in Aleksandru Velikem. V zgodnji krščanski dobi ni bilo slišati dolgo ničesar o lepih možeh in o telesni lepoti sploh.

Prvi lepi vladar v srednjem veku, o katerem nam poroča zgodovina, je bil rimsko-nemški cesar Friderik II. (1194.—1250.); tedanji kronisti poročajo o »graciji, čaru in pompu« njegove pojave. Friderik se je tega dobro zavedal in je živel temu primerno čutno življenje.

Tudi Friderik III., »Lepi« (1286.—1330.), je bil to, za kar ga označuje že njegov pridevek. Bil je pa tudi po značaju plemenit in viteški mož.

Angleški kralj Edvard IV. je bil idealno lep angleški vojaški tip in njegove lepota je vplivala na vojake tako sugestivno, da so brez pomisleka drli za njim od zmage do zmage.

Med najlepšimi možmi svojega časa je bil don Juan d' Austria, nezakonski sin cesarja Karla V. in slavni zmagovalec nad Turki v pomorski bitki pri Lepantu. Umrl pa je od vseh zapuščen od kuge. V Mesini so mu postavili spomenik, ki ga predstavlja za idalno lepega.

Slavni angleški pesnik John Milton je bil stroge moške lepote, ki se je v vsem zlagala s strogostjo njegovega puritanskega življenja.

V 17. stoletju nam zgodovina poroča o mnogih lepih, slavnih možeh, ki so doživljali velike uspehe kot dvorjani baš zaradi svoje lepote. Med te so spadali n. pr. Jurij Villiers vojvoda Backimghamski, James Monmouthski, o katerem pravi pesnik John Dryden, da mu je videti na obrazu sijaj raja in prvi vojvoda Morlboroughski. Tudi francoski kralj Ludovik XV. je bil zelo lep mož. Med poznejšimi vladarji so sloveli zlasti ruski carji Aleksander I., Nikolaj I. in Aleksander II.

Zanimivo je, da so skoraj vsi lepi možje, ki smo jih tu našteli, razen Miltona in Friderika II. umrli zelo zgodaj in nekateri celo nasilne smrti.

Vsak dan ena

Pismeni pouk v friziranju.

J. O. Curwood 21

Na meji sveta

»Nisem videl, kako se je zgodilo — šele ko je moja žena kriknila,« je dodal mož. »Sedel sem z obrazom njej nasproti. Skočil sem k ograji, toda razen brazde za ladjo nisem ničesar več videl. Takoj je morala utoniti.«

Alan je pogledal v stran. Mirno se je preril med množico, ki je razburjeno povpraševala, toda vprašanj ni čul, koma, da je dosege njihove glasove. Ničesar ni bilo več, kar bi ga sililo k naglici. Počasi, z otrplim mirom je stopal proti kabini, kjer bi morala biti Mary Standisheva — če se je priča morda vendarle zmotila in se Mary ni sama usmrtila. Le enkrat je potrkal. Potem je odprl vrata. Njegovo uho ni zaznalo ne prestrašenih krikov, ne klicev ogorčenja. Vedel je, da je soba prazna, še preden je prižgal luč. Že od začetka je to vedel, od onega trenutka, ko je začul ženski krik. Mary Standisheve ni bilo več tu.

Pogledal je na njeno posteljo. Na teh blazinah je ležala njena glava — še zdaj je razločno videl vdolbino. Majhen, zmečkan robec je ležal na odeji. Njene malenkosti so bile lepo urejene po mizi. Potem je videl njene čevlje in nogavice. Na postelji je ležala obleka. Pobral je enega izmed čevljev in ga podržal v svoji mrzli, trdni roki. Majhen čevelj je bil. Njegovi prsti so se ga oklenili, dokler ga niso zmečkali kakor papir.

Še zmeraj ga je držal, ko se mu je zazdelo, da stoji nekdo za njim. Počasi se je obrnil in zagledal pred sabo kapitana Rifla, čigar obraz je bil siv kakor vosek. Za trenutek ni nihče izpregovoril besedice. Kapitanov pogled je obvisel na zmečkanem čevlju v Alanovi roki.

»Čolni so hitro odpluli,« je dejal s hripavim glasom. »Ladjo smo ustavili slabe tri milje pred obalo. Če zna plavati, je še nekaj upanja . . .«

»Ne bo plavala,« je odvrnil Alan. »Ni zato skočila v vodo. Mrtva je.«

Obstrmel je nad mirom lastnega glasu. Kapitan Rifle je videl, kako so se na Alanovem čelu in na njegovih stisnjenih pesteh napele žile. V dolgih letih je bil priča raznih tragedij. To mu ni bilo nič tujega, nič nenavadnega. Vendar je pri Alanovih besedah prišlo nekaj kakor začudenje v črte njegovega obraza. Toda dovolj je bilo le nekaj besed o dogodku pretekle noči, ne da bi se bilo treba Alanu spuščati v podrobnosti. Ko je končal, je kapitanova roka počivala na Alanovi rami.

»Z Rosslandom bova govorila, ko se čolni vrnejo,« je dejal.

Potegnil je Alana iz kabine in zaklenil vrata.

Šele ko je bil Alan spet v svoji kabini, je opazil, da še zmeraj stiska v roki zmečkani čevelj. Položil ga je na posteljo in se naglo oblekel. Potem je šel na krov, kjer je srečal kapitana. Čez pol ure se je prvi čoln vrnil. Pet minut nato je prišel drugi in kmalu še tretji. Potniki so se stiskali k ograji, Alan je pa ostal sam. Vedel je, kaj more pričakovati. Kakor vzdihovanje je prihajalo do njega mrmranje ljudi — iskanje je bilo zaman! Šel je. Ni jih hotel srečati, ni hotel z njimi govoriti, ne poslušati, kaj mu povedo. In med tem ko je odhajal, se je pridušen krik bolečine odtrgal z njegovih ustnic. Zavedal se je, kako blizu onemoglosti je. In ničesar se ni bal bolj kakor tega. Bil je eden tistih, ki jim je prva zapoved, da ne smejo kloniti pod udarci usode. Le s težavo je premagal hotenje, da bi zaklenil roke pred morjem in prosil Mary Standishevo, naj se spet prikaže iz valov, ki so jo pogoltnili, in mu odpusti.

Mehanično je šel naprej, ne da bi se tega zavedel. Njegov bledi obraz je bil kakor krmka, ki je skrivala vse znake trpljenja. Njegove oči so bile mrliško mrzle. Žena, ki je klicala, bi mu bila morda rekla, da je brez srca. In dovolj vzrokov bi bila imela. Njegovo srce je bilo mrtvo, uničeno.

Dva moža sta stala pred Rosslandovimi vrati, ko je prišel tja. Eden izmed njiju je bil kapitan Rifle, drugi Marston, zdravnik. Ko je Alan stopil k njima, je kapitan potrkal. Skušal je odpreti vrata. Bila so zaklenjena.

»Ne morem ga zbuditi,« je rekel. »In med potniki ga tudi nisem opazil.«

»Jaz tudi ne,« je dejal Alan.

Kapitan Rifle je poskusil s svojim ključem.

»Sodim, da mi okoliščine to dovoljujejo,« je pojasnil. Toda nato je zmedeno pogledal. »Vrata so znotraj zaklenjena, ključ je v ključavnici.«

Jel je butati s pestjo po vratih in nehal šele tedaj, ko so bili njegovi členki že vsi rdeči. Ni bilo odgovora.

»Čudno,« je zamrmral.

»Zelo čudno,« je pritrdil Alan.

Stopil je s pleči proti vratom. Le malce se je premaknil in jih vlomil z enim samim sunkom. Motna luč je udarila s hodnika v kabino. Možje so se z grozo spogledali. Rossland je ležal v postelji. Megleno so videli njegov obraz. Gledal je predse, kakor bi strmel v strop. Toda tudi zdaj ni izpregovoril besede. Marston je vstopil in prižgal luč.

Sport

Prvenstvo GZSP

V soboto in v nedeljo 30. in 31. t. m. priredi »Gorenjski zimsko-sportni podsavez« svoje prve prireditve v Kranjski gori. 30. t. m. je pričetek tekme za naslov prvaka GZSP t. j. tek na 17 km, ki se bo ocenjeval v kombinaciji in posamezno. Zvečer ob 20. bo v hotelu »Slavec« pozdravni večer vseh tekmovalcev in udeležencev. 31. t. m. ob 11.30 skakalne tekme za prvenstvo GZSP, ob 14. propagandne medklubske skakalne tekme; ob 17 v hotelu »Slavec« razglasitev rezultatov in razdelitev daril.

Kranjska gora, ta idiličen in nenadkrljiv zimsko-sportni raj, še ni videl takih zimsko-sportnih prireditev in se vse s tamkajšnjim sm. odsekom. SPD in TPD mrzlično pripravlja na velike sportne dneve. 30. in 31. t. m. bo Kranjska gora mrgolela navdušenih sportnikov in obeta biti ena najsijajnejših manifestacij za zimski sport in tujski promet, kar jih je Kranjska gora z okolico sploh doživela.

Videč pomen takih prireditev za nacionalno-obrambni in tujsko-prometni razvoj našega gorenjskega kota je blagovolil prevzeti nad prireditvijo GZSP pokroviteljstvo ban dravske banovine g. dr. Drago Marušič. GZSP pripravlja in ukrepa vse potrebno, da se bo tekmovanje izvršilo v vzornem redu. Prijave tekmovalcev do 28. t. m. na naslov Jože Činkovic, Jesenice, Gorenjsko. Od 25. t. m. dežurna tajnikova služba od 19. dalje v kavarni »Čop« na Jesenicah. Glede stanovanja za tekmovalce in netekmovalce se je obračati na Tujsko-prometno društvo v Kranjski gori.

Vsi od poosavezne uprave določeni funkcionarji se naprošajo, da se povabilu, katerega bodo prejeli te dni, odzovejo točno in sigurno.

Ponovno vabimo vsa društva in vse prijatelje gorenjskega podsaveza, da se te prireditve udeležijo v polnem številu.

Smuške tekme SPD Mežica

Včeraj je priredil SPD Mežica svojo klubsko tekmo, pri kateri so sodelovali tudi Mariborčani. Težavno progo, ki je bila dolga okrog 16 km in katere višinska razlika je znašala okrog 600 m, je prevozil prvi Priveršek, SPD Maribor, v času 1:45. 2. Zicherle SPD Mežica, 3. Dolinšek Pavel SPD Maribor. Juniorji so tekmovali na 8 km dolgi progi, kjer pa je višinska razlika tudi znašala več ko 500 m. Rezultati so bili: 1. Vodenik, SPD Maribor, v času 39.37. 2. Boris Škapin SPD Maribor, 3. Stanko Štanc, SPD Mežica. Smuko so imeli izborno, organizacija tekmovanja je bila brezhibna. ZSP in SPD sta zastopala gg. Vales in Bureš.

Mednarodne smuške tekme za prvenstvo Jugoslavije v l. 1932.

Dne 6. in 7. februarja se bo vršilo mednarodno tekmovanje v smučanju za prvenstvo Jugoslavije za leto 1932 v Mariboru.

Pokrovitelistvo prireditve: g. dr. Drago Marušič, ban dravske banovine, g. general Dragoljub Ilić, komandant dravske divizije.

Tekmuje se v kombiniranem tekmovanju, in sicer v teku na 18 km v okolici Maribora in v skokih raz skakalnico v Mariboru. Tekmovanje je odprto za vse tekmovalce, verificirane pri JZSS in za tekmovalce državnih smuških zvez, včlanjenih v mednarodni federaciji. Rok prijave je do 5. februarja t. l.

Dne 5. februarja: prihod tekmovalcev, nastanitev, ob 15 zdravniška preiskava v hotelu Črni orel, ob 20. žrebanje v hotelu Črni orel. Po žrebanju objava proge, razdelitev številk.

Dne 6. februarja: ob 8.30 start k tekmi na 18 km, cilj ob 10.

Dne 7. februarja: ob 14. skoki raz skakalnico.

V Grajski kleti ob 20. objava rezultatov in razdelitev nagrad.

Naslov prvaka Jugoslavije za leto 1932. si pridobi oni, ki doseže prvenstvo v kombiniranem tekmovanju. Tekmovalci JZSS morejo startati tudi samo v teku na 18 km ali samo v skokih. V teh tekmovanjih se bodo ocenili tekmovalci JZSS posebej ter tudi posebej nagrajeni. Tekmuje se po tekmovalnem pravilniku JZSS odn. FIS. Pisarna vodstva tekem bo poslovala v Mariboru v hotelu Črni orel od 5. februarja dalje. Stanovaniski odsek vodi g. Ivan Roglič, Maribor, Sport-Roglič, kamor je nasloviti naročila prenočišč. Klubi naj zahtevajo za svoje tekmovalce pravočasno prenočišča.

Vodstvo prireditve je v rokah predsedstva saveza, saveznega tehničnega odbora in Mariborskega zimskosportnega podsaveza. Za vožnjo v Maribor bo dovoljena polovična vožnja tako, da se kupi cela karta, a vrača se z isto karto in s potrdilom saveza, ki se dobi v Mariboru v saveznj pisarni v hotelu Črni orel, Putnik in Sport Roglič.

Vse smučarje Jugoslavije vabimo, da prisostvujejo v čim večjem številu mednarodnemu tekmovanju za prvenstvo Jugoslavije ter poveličajo prireditev s svojo prisotnostjo.

Priprave za bližnje drsalne tekme. Drsalni trening in pouk novincev v temeljnih obveznih vajah po članih drsalne sekcije SK Ilirije se bo vršil do preklica ob povoljnem vremenu odslej vsak dan od 13.30 do 16 in od 18 do 19 na sportnem drsališču SK Ilirije. Razpis tekem v umetnem drsanju, ki bodo 30. in 31. t. m. ter 6. in 7. februarja, je objavljen v podrobnostih v št. 2 »Sportnega lista« z dne 19. t. m. V nedeljo 31. t. m. dopoldne pa se bo vršilo poleg že razpisanega programa še nitrostno drsanje in to na 500 m (približno dva kroga drsališča) in na 1000 m (približno 4 in pol krogov). — Na Svečnico priredi SK Ilirija propagandno tekmovanje moške in ženske dece do starosti 14 let in naraščaja 15 do 18 let v umetnem drsanju, za dečke tudi v teku; podroben razpis prinese današnji »Sportni list«.

Velika smučarska prireditev v Celju. V nedeljo 31. t. m. se bo vršila ob 11. pri Celjski koči prva podsavezna slalom-tekma, ki jo bo priredil zimsko-sportni odsek savinjske podružnice SPD. Tekmovalno pravico imajo vsi verificirani člani mariborskega ZSP. Prijavnina je 20 Din in je prijave poslati do 30. t. m. prireditelju v Celju, mogoče pa se je prijaviti najpozneje še 1 uro pred tekmo. Skupen odhod tekmovalcev bo ob 8. izpred celjskega kolodvora. Po tekmi bo razdelitev daril in diplom. Udeležence tekme opozarjamo, da v koči ni mogoče prenočevati.

Smuški tečaj pri Ribniški koči na Pohorju priredi Zimsko-sportni odsek SPD Maribor v času od 30. I. do 7. II. Tečaj vodi g. inž. Rungaldier iz Maribora. Prijave se sprejemajo do 28. t. m. v pisarni »Putnika« v Mariboru ali pismeno na ZSO SPD Maribor, Aleksandrova cesta 36, kjer se dobe tudi vse potrebne informacije. Ker je na Pohorju dovolj snega, bo smuka zelo prijetna.

Razveseljiv napredek celjskega nogometa. V nedeljo popoldne se je vršila na Glaziji v Celju revanžna prijateljska nogometna tekma med prvima moštvoma ŽSK Hermesa iz Ljubljane in SK Celja. Po zelo lepi in živahni igri, polni krasnih kombinacij zlasti pri domačih, je zasluženo zmagal SK Celje z visokim rezultatom 5:1 (4:0). S to zmago, pridobljeno s samimi pravilnimi in lepo streljanimi goli, so se Celjani dostojno revanžirali za nedavni nezasluženi poraz v Ljubljani. Sodil je zelo dobro in objektivno g. Ochs iz Celja. Občinstvo je pokazalo za tekmo izredno živahno zanimanje in je prisostvovalo prijateljski borbi nad 500 gledalcev in to kljub ostremu mrazu.

SK Ilirija. Izredna plenarna seja upravnega odbora bo drevi ob 20.30 v kavarni »Emona«.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 20. seja sekcijskega odbora v hotelu Mikliču. Opozarjajo se posebno mlajši nogometaši na gimnastične treninge vsak torek in četrtek od 18. naprej in vsako nedeljo od 10. naprej v telovadnici na učiteljišču.

ŽSK Hermes obvešča vse klube, ki so prijavili svoje sodelovanje za zimski pokal, da se predvideno tekmovanje zaradi tehničnih ovir zaenkrat ne bo vršilo.

ŽSK Hermes. Drevi ob 20 seja upravnega odbora v prostorih gostilne Zvezde v Šiški. Zaradi važnosti udeležba strogo obvezna.

SK Jadran. Drevi ob 20. redna odborova seja pri M. Sokliču ob 8.

Še o Lake Placidu

Nič kaj razveseljive vesti ne prihajajo zadnje dni iz prizorišča III. zimske olimpiade onstran Atlantskega oceana, kjer je menda pritisnil močan jug in se je pričela snežna odeja naglo taliti pod toplimi sončnimi žarki. Kakor zatrjujejo, je v Lake Placidu trenutno prav pomladansko vreme, tako da so se pričeli največji optimisti bati, da se bo to skisano vreme kar držalo in bo treba tekme v vseh panogah in disciplinah izvesti pod streho. Če bi bilo to izvedljivo vsaj pri nekaterih, je za smučanje in smuške skoke kakor tudi tekme v bobu neobhodno potreben teren na prostem. Brez teh konkurenc pa bi olimpiada izgubila najbolj privlačne točke in z njimi tudi velik del dohodkov, na katere morajo računati prireditelji, če bodo hoteli kriti ogromne investicije za to svetovno zimskosportno prireditev. Časa ni več mnogo in po vsem tem morda res ni izključeno, da se bo Ameriki prvi del olimpiade pokvaril in bodo morali tamkaj — z vsemi tekmovalci vred — iskati v zadnjem hipu možnosti, da jih spravijo kjerkoli in v kakršnikoli kondiciji na start.

Sicer pa spremlja nekakšna smola vse večje zimskosportne prireditve, ki so običajno združene z dolgotrajnimi pripravami in velikimi denarnimi sredstvi. Kar spomnimo se na zadnjo (l. 1928) v St. Moritzu, ko so tudi številni olimpijski tekmovalci tik pred startom v posameznih disciplinah na ledu čepeli pod streho, zunaj pa je lilo kot iz škafa. Nekatere točke je bilo treba izpustiti iz programa druge pa so se lahko »ob neugodnem vremenu« vršile po lužah in brozgi.

Nekako podobno smolo smo doživeli na prvi in edini večji zimskosportni prireditvi našega saveza v Bohinju pred letom dni tudi mi sami. Točno do termina prireditve je sneg izginil in treba je bilo trobentati po vsem svetu, da smo sicer pripravljeni, toda brez snega. Mesec dni pozneje smo potem z deloma skrajšanim programom spravili stvar pod streho, toda tudi takrat ni manjkalo mnogo, pa bi bili ob skoke.

Letos sta torej na vrsti Amerika in Lake Placid (si licet parva . . .!)! Brez ozira na dobre ali slabe vesti o vremenu pa so jo tekmovalci za III. olimpijado že z vseh strani mahnili na pot v Ameriko. Čehi, Rumuni, Poljaki, Nemci, Francozi, Italijani, Avstrijci, vse vrste severnjakov itd. se bližajo z vseh smeri New Yorku in 4. februarja se mora v Lake Placidu pričeti, pa naj bo takrat zima ali že gorka spomlad. Nas, kot znano, ne bo med njimi!

*

Finci so šli menda na žalost na pot brez svojega velikega talenta Claesa Thunberga. Ta hitrostni fenomen na ledu letos sicer ni v tako odlični formi kot je bil lani, toda za Ameriko bi bil vsekakor že zelo trd oreh. Thunberg je javnosti nedavno pojasnil, da noče na start v Ameriko, ker je prepričan, da noben Evropec z istočasnim startom ne bo dosegel uspehov. Po njegovem je med takšnim startom in startom v dvoje razlike kot med dnevom in nočjo. To je popolnoma nova disciplina kakor bi bila lahka atletika, če bi morali atleti startati z uteži na nogah. Končno očita funkcionarjem mednarodne drsalne zveze premalo agilnosti in zanimanja za hitrostno drsanje, kar je končno privedlo tako daleč, da se je Evropa v tej panogi prodala Ameriki. Zato je šel Thunberg rajši na izlet v Davos, kjer si je tudi priboril evropsko prvenstvo.

*

Norvežani z istočasnim startom po ameriški želji niso tako nezadovoljni. Med tem ko se glede daljav 500 in 1500 m še nekako s Thunbergom strinjajo, pravijo, da je za 10.000 m istočasni start prav prikladen. Stvar bo takoj razumljiva, če vemo, da je njihov najboljši mož na to distanco Ballangrud ravno z istočasnim startom zrušil dosedanji svetovni rekord. To ga je tudi spreobrnilo, da je takoj pristal na sodelovanje v Lake Placidu. Z njim so odšli še Pedersen, Evensen in še četrti.

*

Ulrik Salchow, predsednik mednarodne drsalne zveze — ali druga plat zvona — naglaša v zvezi s Thunbergovimi očitki, da je bil prav on tisti, zaradi katerega je večina glasovala za nov način startanja na oficielnih evropskih in mednarodnih prvenstvih. Za neoficielna mednarodna srečanja ta norma seveda ne velja, tako da lahko Amerika to vprašanje uredi, kakor ji ugaja. Tako je napravila tudi Evropa na dosedanjih dveh olimpiadah in Amerika ni mrmrala. Zato moramo sedaj molčati v Evropi. Zanimivo je, da je menda Thunberg, ko je izvedel za mnenje Salchowa, — ki mu je razen vsega prorokoval tudi sigurno zmago — naročil mesto na parniku »Ile de France«, ki je že na poti v Ameriko. Sedaj je treba še izvedeti, ali ne ženejo Thunberga morda profesionalni interesi čez lužo!

*

O prizorišču letošnje zimske olimpiade v Ameriki je izšel v zadnji številki tedenske revije »Življenje in svet« obširen informativni članek s krasnimi slikami, na katerega še posebej opozarjamo čitatelje.

SOKOLSTVO

Vsem bratskim društvom mariborske sokolske župe

Kakor že javljeno, priredi mariborska Sokolska župa, dne 31. t. m. smuško tekmo pri Ribniški koči. Člani in moš. naraščaj tekmujejo v smuku in slalomu. Članice in žen. nar. samo v smuku. Proga ni naporna (sam smuk — spuščanje); dana je torej možnost, da se tekme vsak udeleži. Izgovor, da nisi treniran, ne drži! Z ozirom na to je pričakovati zelo velik kader tekmovalcev, kar bi bilo razveseljivo. Vsak se lahko izkaže! Posebno zanimiva bo tekma v slalomu. Tu se nam bodo predstavili naši najboljši smučarji — tehničarji. Prvi trije iz vsake skupine prejmejo častne diplome. Kar se tiče vremenskih razmer, se nam obeta jako ugodna smuka. Kdor se še ni prijavil naj to čim prej stori. Tekma je zelo obširna ter se s tem prireditvenemu odboru olajša delo. Vsi tekmovalci morajo biti v koči že na predvečer, dne 30. t. m., ker bo žrebanje startnih številk. Tekmovanja se prično že ob 8. Po končanih tekmah skupen odhod v Rabnico, nato razhod. Izid tekem bomo objavili v časopisih.

Občni zbor Sokola v Zgornji Šiški se je vršil 17. t. m. ob številni udeležbi v dvorani društva »Vodnika«. Po kratkem pozdravnem govoru staroste br. Červa so navzoči počastili spomin umrlega br. dr. Scheinerja. Pirš je nato prečital poslanico Saveza. Društvo je bilo ustanovljeno pred dobrim letom. Kmalu je dobilo prostor za telovadbo v šolskem poslopju, ki pa ne ustreza, ker ni za to namenjen. Pri lanskem občnem zboru je štelo 238 članov, med temi telovadečih 125, letos pa šteje 336 članov, telovadi jih pa 224. V preteklem upravnem letu je priredilo javni nastop, dve akademiji in božičnico, pri kateri je bila obdarovana vsa deca, okoli 150 po številu. Spočetka je društvo imelo precejšnje težkoče, ker ni imelo nikakega orodja; sedaj pa že ima najpotrebnejše. — Prosvetno delo se je vršilo s predavanji, ki niso bila najboljše obiskana, in z nagovori pred vrstami. Zadnje čase se deca vadi tudi v petju. Osnovalo se je lutkovno gledališče, za katero so se nekateri člani zelo zavzeli, posebno njegov vodja br. Plančka in br. Riha. Za opremo lutkovnega gledališča je društvo izdalo precej denarja, a vendar je blagajniško stanje kolikor toliko zadovoljivo. Socijalni odsek je preskrbel nekaterim brezposelnim članom delo. Po poročilu nadzornega odbora se je vršil razgovor o spremembi uprave. Na željo obč. zbora se bo predložil župni upravi v potrditev skoraj ves stari društveni odbor: starosta br. Červ Leopold, podstarosta in prosvetar br. Koch Dorče, načelnik br. Poharc Janez, podnačelnik br. Jenko Rajko; mesto nekaterih odstopivših odbornikov bodo predloženi za odbornike: br. Babnik Franc, dr. Korče Danilo in br. Kos Josip.

Občni zbor Sokola na Prevaljah je bil v restavraciji br. Rozmana 10. t. m. Zbor je otvoril starosta br. dr. Reichman in po uvodnem pozdravu članstvu in župnemu zastopniku br. Močniku prešel na poročilo o delovanju. Grajal je nezavednost večine članstva, kar se je videlo tudi iz poseta: od 90 članov je bilo prisotnih le 43. Sledili sta poročili tajnika in blagajnika. Skupni prejemki lani so znašali okrog 59.000 Din, a čisti nad 11.000 Din. Fond za gradbo doma znaša skoro 32.000 Din. Društvo šteje 90 članov, 20 naraščajnikov in 63 otrok. Telovadečih članov je 10 in članic 8. Po danem absolutoriju so se vršile volitve odbora, in sicer je bil župi predložen v potrdilo naslednji odbor: starosta dr. Reichman, podstarosta Kaffou, načelnik Klun Janko ml., podnačelnik br. Moškon Ivan, načelnica Mastkova Marija, podnačelnica Soršakova Marica, prosvetar Klun Darinko, odborniki dr. Flis, Stres Boris, Kocijančič Ludovik, Soršak Mirko, Fabijani Hinko, Vidic Jožko, Altova Danica, Sedej Karel, Vrč Ivan in Šprah Jože. Predsednik gradbenega odbora je dr. Senčar. Po volitvah je pozdravil članstvo delegat župe br. Močnik. — V nedeljo 31. t. m. vprizore naši sokolski diletantje Schönherrjevo dramo v petih dejanjih »Vražja žena«. Pridite!

Sokol v Križevcih pri Ljutomeru je imel občni zbor 17. t. m. v osnovni šoli z običajnim dnevnim redom. Udeležba je bila zadovoljiva. Po otvoritvenih besedah br. Borka so dali vsi funkcionarji izčrpna poročila. Društvena uprava je naslednja: starosta Franc Skuhala, podstarosta Josip Kosi, načelnik Franc Borko, načelnica Justi Šinkova, tajnica Mimi Kolenčeva, blagajnik Miroslav Vaupotič. Odbor nam je porok, da bo društvo vneto delovalo.

Iz življenja na deželi

BOHINJ. Sokolsko društvo bo na Svečnico ponovilo izvrstno veseloigro »Poslednji mož«. Državna osnovna šola na Koprivniku pa priredi v korist revnim učencem dne 31. t. m. dve lepi mladinski igri in vabi zlasti okoliške šole, da jo obiščejo. Pot s Koprivnika je jako pripravna za sankanje. Kdor pomotoma ne bi prejel vabila, je s tem vabljen.

DRAŽGOŠE. Dasi smo precej odrezani od sveta, nam vseeno čas hitro potiče. Kriza se pri nas pozna še posebno zaradi zastoja v lesni industriji. Društveno življenje dobro napreduje. Sokol je priredil Miklavža, katerj je bil še precej radodaren, za zabavo je pa deca priredila igro »Pehta«, katero je vodil br. Zupančič. Na nedavni praznik smo pa gledali v režiji br. Marklja igro »Krst Jugovičev«. Igra je bila podana dosti dobro, želeti je bilo le boljšega obiska. Kakor drugod se je tudi pri nas razvil zimski šport in je vse na dilcah. Za še večji razmah tega lepega sporta bomo priredili na svečnico smuške tekme, k bodo obsegale poleg tekem članov Sokola še propagandne tekme gostov. Za tekme vlade v okolici veliko zanimanje, ker bo to prva prireditev te vrste v Selški dolini.

STARI TRG PRI LOŽU. Nedavno je imel prosvetni odsek Sokola svoj prvi sestanek, na katerem so se ustanovili naslednji pododseki: dramski pod vodstvom br. Malovrha in Jerale, pevski pod vodstvom šolskega upravitelja br. Mercine, godbeni pod vodstvom br. Benične in literarni odsek pod vodstvom s. Šušteršiče. Ker se namerava članstvo Sokola v večjem številu udeležiti vsesokolskega zleta v Pragi, je bilo sklenjeno, da se otvori tečaj češkega jezika pod vodstvom učitelja br. Šulerja. Vsem pododsekom želimo mnogo uspehov.

KOČEVJE. Prosvetno društvo »Orjem« v Kočevju bo imelo v nedeljo 31. t. m. ob 14. izredni občni zbor v gostilni gosp. Beljana. S potrditvijo izpremenjenih pravil se je delokrog društva razširil na ves kočevski srez. Zato vabimo vse Primorce, ki bivajo stalno v kočevskem srezu, da prijavijo tajniku svoj pristop in da se po možnosti udeleže občnega zbora. Za člane je udeležba obvezna. Vabimo k udeležbi tudi one kočevske Jugoslovene, ki se zanimajo za emigrantska vprašanja.

DRAMLJE. Za vinsko razstavo, ki bo v prostorih stare šole v dneh 31. t. m. ter 1. in 2. februarja, vlada veliko zanimanje. Razstavljenih bo mnogo vzorcev najboljšega vina, pa tudi razne druge kletarske potrebščine ne bodo manjkale. Tu se bo lahko dokazalo, da se lahko pridela z dobrimi vrstami in pravilnim obdelovanjem pri nas prvovrstno vino. Dobijo se vinogradniki, ki celo leto zanemarjajo vinograde, v jeseni pa za več tednov prezgodaj trgajo. S takim pridelkom vzamejo ugled tudi tistim, ki imajo prav dobro vino. Zaradi tega se bo vzelo na razstavo le vino onih, ki vinograde res vzorno obdelujejo in imajo sortirana vina. Glede na ugodno železniško zvezo in ker so v bližini pota je Sv. Jurij in Povikva, se pričakuje mnogo kupcev. Za polovično vožnjo je zaprošeno.

LUČE PRI LJUBNEM. Namesto venca na grob blagopokojne gospe Tereze Sovinčeve, soproge komandirja žandarmerijske stanice v Lučah, je daroval primarij dr. Watzke iz celjske bolnice 200 Din za občinske reveže v Lučah. Plemeniti dar se bo porabil za šolsko kuhinjo, ki se ustanavlja po inicijativi šolskega upravitelja Ludvika Mašata. Gospa Sovinčeva je podlegla kratki zavalitni bolezni 10. t. m. kljub skrbni negi v celjski bolnici ter je bila pokopana v svojem rojstnem kraju v Šmarju pri Jelšah. Z žalujočim soprogom pogrešajo pokojno gospo dobrodelna in narodna društva, za katera je vedno imela odprte roke.

LUČE OB SAVINJI. Namesto venca na grob blagopokojne ge. Sovinčeve je daroval primarij celjske bolnice g. dr. Watzcke 200 Din za ubožne šolarje. Iskrena hvala!

Iz Ptuja

j— **Iz občinske seje.** Dne 21. t. m. se je vršila pod vodstvom župana g. Jeršeta I. redna javna seja. G. župan je poročal, da je občina podvzela potrebne korake zaradi ukinjenja brzovlakov. Izrekel je tudi javno zahvalo vsem, ki so karkoli darovali za božičnico mestnih ubogih. Iz poročila upravnega odseka (poročevalec g. dr. Šalamun) sledi, da se je občinski svet soglasno izrekel za priključitev okoliških občin, Brega, Budine, Vičave, dela Rogoznice in drugih k mestu Ptuju. Trgovcu g. Mirko Senčanju se proda stavbišče za postavitev skladišča bencina in mineralnih olj med tovarno slamnatih tulcev in sejmiščem po ceni 10 Din za kvadratni meter, mestna občina pa si pridrži pravico odkupa. V gradbeni odbor so se izvolili mestni načelnik g. Jerše, dalje gg. inž. Urbančič in dr. Vrečko. V krajevni odbor za zaščito dece in mladine so bili izvoljeni gg. Gabrijel, Ogorelec in Peček, a v davčni odbor za pridobnino sta se izvolila namestu gg. inž. Celottija in Ogorelca, katerih davčna uprava ni priznala, ker nista obrtnika, gg. Scharner, lestni trgovec, in g. Berlič, gostilničar. Ker tvrdka »Standard« ne vztraja več na tem, da se mobilne bencinske črpalke odstranijo z ulic, se uporaba teh na prošnjo prizadetih trgovcev do preklica še dovoli. Stajališče mesarskih stojnic na Slovenskem trgu se dovoli še do 1. marca letos. Na prošnjo Zadruge rokodelskih obrtnikov so se dovolila nekatera popravila v hladilnici v mestni klavnici, katerih stroški so preračunani na 2500 Din. V domovinsko zvezo so bili sprejeti Hojnik Franc z ženo in otroki, Letonja Ana Supančič Ivan z ženo in otroki. Odvrnili so se sklepi ubožnega sveta. Nekaj starčkov se bo oddalo v hiralnico, nekaterim pa se je dovolila mesečna podpora v denarju in kurivu. Sledilo je poročilo kuratorija Dijaškega doma. Iz poročila je posneti, da se Dijaški dom bori s finančnimi težkočami. Število gojencev vedno nazaduje in dohodki so vedno manjši. Zaradi tega je bilo osobje reducirano do skrajnosti. Hranarina se bo zvišala s 1. februarjem od 7000 na 6000 Din. Med slučajnostmi je predlagal gospod dr. Šalamun, da se svoječasno ustanovljeni odsek za razčiščenje razmer med mestno občino in Zadružno elektrarno razreši svojih dolžnosti, kar je bilo soglasno sprejeto.

j— **Vojni obveznik aretiran.** Po mestu se je potikal brez posla neki Usar Josip, delavec iz Braslovč, za katerega je policija pozneje ugotovila, da je zasledovan po policijskem dnevniku od sreskega načelstva v Celju kot vojni obveznik. Policija je Usarja pridržala do nadaljnjega v policijskih zaporih.

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Lese« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifre pa 3 Din. (1)

Absolventa
strojno delovodske ali srednje tehnične šole s popolnim znanjem nemščine, sprejme tovarna blizu Ljubljane za takoj. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Možnost napredovanja«. 2529-1

Frizerko
v stroki dobro izvežbano, sprejmem. Salon Mrakič, Maribor, Cankarjeva 1. 2299-1

Viničarja
ki zna samostojno upravljati vinograd, proti dobri plači sprejme Rudolf Sobota, kavarnar, Petrinja. 2296-1

Učenca
za trgovino z mešanim blagom sprejmem. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod »Sedež gremijalne šole« na ogl. odd. »Jutra«. 2507-1

Kontoristinjo
s trgovsko prakso, veščo tudi kartotečnega knjigovodstva in nemščine, sprejmem. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb, plačilnih zahtevkov in prilogo slike pod »Hrana in stanovanje v hiši« na ogl. odd. »Jutra«. 2506-1

Služkinjo-sobarico
zdravo in čedno sprejmem. Ponudbe z navedbo plače in dosedanjih služb pod »Trgovina v mestu na deželi« na ogl odd. »Jutra«. 2505-1

4 gojenke
mlade, lepe, z dobrim pevskim glasom iščem za familijarno damsko kapelo. Samo one, ki imajo voljo do sviranja in petja. Mesečna začetna plača 300 Din stanovanje in hrana. Nujne ponudbe s fotografijo poslati na kapelnika Gregurič, Lomina 3, Beograd. 2332-1

Lesostrugarskega pomočnika
zmožnega samostojnega vodstva, sprejmem. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Obrat«. 2582-1

Natakarica
pridna in poštena, ki bi bila tudi v pomoč pri gospodinjstvu, dobi takoj službo. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 2559-1

Veziljo
za strojno vezenje in krojenje sprejmem. Javiti se je z dokazili v četrtek v kavarni »Slon« med 2. in 3. uro. Vprašati plačilnega. 2560-1

Kuharico
vajeno vseh gospodinjskih poslov, sprejmem s 1. februarjem. Ponudbe z navedbo zahtevane plače na oglas. oddelek »Jutra« pod »Stalna služba v srednji mesta«. 2567-1

Trg. vajenca
močnega in zdravega, z meščanskošolsko izobrazbo sprejmem v večjo trgovino na deželi. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vajenec«. 2571-1

Plačilni natakar
perfekten, pošten in korekten, kavcije zmožen, dobi mesto v hotelu »Bellevue« v Ljubljani. 2600-1

Strokovnjak
za praženje žitne kave, z dokazano sposobnostjo, dobi takoj službo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Ječmenslad«. Nastop takoj. 2597-1

Brivski pomočnik
mlad in hiter delavec, bubi štucer, dobi stalno službo s hrano in stanovanjem v hiši. Nekadilci imajo prednost. Nastop po dogovoru I. Petkovič, brivski salon, Domžale. 2610-1

Praktikant
ki je dovršil dvorazredno državno trg. šolo, zmožen nemščine in slovenščine, dobi mesto. Ponudbe pod »Praktikant 500« na ogl oddelek »Jutra«. 2603-1

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifre 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (5)

Fiksum in provizijo
iščemo potnikom za obisk privatnih strank za Ljubljano in okolico ter vso Slavsko banovino za manufakturno blago. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Fiksum in provizija«. 831-5

Potnike
za obisk privatnih strank sprejme pod zelo ugodnimi pogoji Gorenjska manufakturna tvrdka. Cenj. ponudbe pod »Stalen zaslužek« na podružnico »Jutra« Jesenice. 2543-5

Verziran potnik
dobro uveden v čevljarski stroki, dobi takoj stalno mesto. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zmožen potnik«. 2563-5

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Šivilja
gre po nizki ceni šivat na dan. Hrenova ulica št. 14 pritličje levo. 2579-3

Zastopnik
za Slovenijo, za prodajo prehranjevalnega predmeta dobi mesto. Ponudbe na: Jugokomercia — Zagreb, Gundulićeva 43/I. 2564-3

Zastopnike
proti visoki provizij sprejmemo takoj za vse kraje dravske banovine. — Pismene ponudbe z navedbo referenc poslati na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Zavar. zaupnik«. 2595-3

Šivilje
samo prvovrstne in samostojne v damski konfekciji dobe stalno delo. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Konfekcija«. 2615-3

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Fina šivilja
za obleke in perilo, ki jako dobro frizira, se priporoča cenj. damam na dom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Najraje izven Ljubljane« 2572-2

Absolvent
strojne delovodske šole — izučen strojni mehanik, izprašan strojnik in kurjač, želi mesto v tovarni. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2555-2

Prodajalka
pridna in marljiva, vešča gospodinjstva, strojepisja in pletenja, išče za takoj mesto v trgovini mešanega blaga. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Par mesecev brezplačno« 2600-2

Šivilja
inteligentna, stara 20 let, išče mesto pri otrocih, ali kot hišna. Gre tudi izven Slovenije. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 2561-2

Gospodična
gre k otrokom boljše družine. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »St. 20«. 2602-2

Natakarica
išče mesto s 1. februarjem Gre tudi kot donašalka. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mlada in prijazna«. 2619-2

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki išbejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Obiastveno koncesijonirana
šoferska šola
Gojko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12 — Zahtevajte informacije. 247-4

ČAMERNIKOVA šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36
Prva oblastveno koncesijonirana. Prospekt 15 zastonj — pišite ponji. Učence sprejema vsak čas. 251

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifre 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Puhasto perje
čisto, čohano, kg po 48 Din, druga vrsta kg po 38 Din. čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. 22-6

Vinske sode
hramne, hrastove in dobro ohranjene od 20 hl do 50 hl vsebine, približno 12 kom. ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 1845-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Največja evropska tovarna avtomobilov
motornih brizgalн itd. je Renault, zato so najcenejši in prvovrstni. Zahtevajte ponudbe. Oglejte si zalogo pri Renault zastopniku v Ljubljani, Cesta na Rožnik, 19. Velika zaloga rezervnih delov. 88-10

»Oakland«
limuzino, petsedežno, malo rabljeno, s popolnoma novo pnevmatiko, perfektno, proda Lučič, Ljubljana, kavarna »Slon«. 2583-10

Motorno kolo
rabljeno, čeprav pokvarjeno, kupi Franc Pleh, Središče. 2565-10

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Kdor hoče svoj kapital
varno zavarovati, ima priliko za kupiti zdravilni vrelec. — Analiza pod jako ugodnim pogojem. Dopise na ogl. odd »Jutra« pod šifro »Dobra prilika«. 2291-16

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3 77

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Novo pohištvo
vsled selitve poceni proda Kostič, Rimska cesta 19/I. 2591-12

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Enodružinsko hišo
ali vilo kupim proti takojšnjemu plačilu. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Hitro 4«. 2267-20

Stavbna parcela
1000 m² velika, 5 minut od postaje Vižmarje poceni naprodaj. Plača se lahko s knjižico. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 2273-20

Posestvo
z gospodarskim poslopjem na prometnem kraju, primerno za trgovino, obrt ali gostilno, kupim v ceni do 200.000 Din. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »4124«. 2144-20

Vrt za zelenjavo
na lepem prostoru v Celju s sadonosnikom takoj oddam v najem. Natančneje se izve v trgovini Berger v Celju, Kajuhova ulica 2624-20

Hiša
z dvema dvoriščema, dvemi stanovanji in vodnjakom naprodaj. Potrebno samo 18.000 Din. Pobrežje pri Mariboru, Stržunska ul. št. 16. 2626-20

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Restavracijo in kavarno
z večletno pogodbo v letoviškem kraju v savski banovini prodam. Restavracija se nahaja na glavnem trgu in ima avtobusno postajališče. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Jutra«. 2420-19

Pozor! Pozor!
Čevljar. delavnico
povsem opremljeno, v tuji hiši, na zelo prometnem prostoru v Ljubljani oddam takoj v zakup ali jo tudi prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2386-19

Trgovski lokal in vinsko klet
oddam pri Končanu v Rožni dolini, cesta II/36. — Vprašati istotam v I. nadstropju. 2586-19

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Trgovino
manjšo delikatesno, špecerijsko ali z mešanim blagom, in sicer v Mariboru ali bližnji okolici prevzame mlad samski trgovec. Cenjene ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Takojšnji prevzem«. 2622-17

Velik vrt
(cvetličnik) tople grede, s stanovanjem oddam takoj v najem. Naslov v trafiki Kovač, Celje, Aleksandrova ulica. 2625-17

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (33)

Lanene tropine
prvovrstne kakovosti 37/38 %, mlete, po 195 Din za 100 kg, izkl. vreče kupite do konca januarja t. l. v tovarni olja Hrovat & Komp., Ljubljana. 1255-33

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Bukove hlode
kupuje Lavrenčič & Co., Ljubljana, Vošnjakova ul. 2557-15

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin oddam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 2577-21

Trisob. stanovanje
z vsemi pritiklinami takoj oddam v Sp. Šiški, Hotimirova 14. 2562-21

Stanovanje
sobo in kuhinje, solnčno ter čisto, oddam takoj v Idrijski ulici 3. 2569-21

Komfortno stanovanje
v enodružinski vili za Stadionom poceni oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2587-21

Stanovanje
najbolj solnčno in za vsako družino primerno oddam s 1. februarjem t. l. Matija Šmid, trgovec, Nova vas, Sv. Jurij ob juž. železnici 2588-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par, za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Stanovanje
dveh, event. ene sobe, predsobe in kuhinje išče uradnik v Bežigrajskem okraju. Kletno stanovanje izključeno. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Okraj Bežigrad«. 2513-21/a

Enosob. stanovanje
v pritličju ali 1. nadstropju blizu centra mesta išče s februarjem ali marcem starejša gospa sama zase. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Starejša gospa«. 2274-21/a

Dvosob. stanovanje
event. enosobno, po možnosti v centru išče ta 2 starejši osebi. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Stalna in točna stranka«. 2416-21/a

Drž. uslužbenec
z odraslo družino 4 oseb, išče stanovanje dveh sob, kuhinje in pritiklin, v mestu ali bližnjem predmestju, za mesec maj. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Stev. 381«. 2581-21/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par, za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Opremljeno sobo
separirano, solnčno, z malo shrambo, oddam stalni solidni osebi v bližini obrtne šole. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 2318-23

Opremljeno sobo
zračno, s posebnim vhodom parketom in elektriko oddam s 1. februarjem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2272-23

Sobo
oddam gospodu ali gospodični v Sp. Šiški. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 2584-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam boljši osebi v Hrenovi ul. št. 12/I. 2575-23

Solnčno sobo
lepo opremljeno ali prazno s posebnim vhodom, parketom in elektriko, v novi vili zraven tivolskega gozda oddam po zmerni ceni. Cesta na Rožnik 47. 2437-23

Sobo
s poseb. vhodom in električno razsvetljavo oddam v Ključavničarski ul. 4/I. 2580-23

Gospoda
sprejmem v lepo sobo v srednji mesta. Gallusovo nabrežje 7/II. 2578-23

Solnčno sobo
s klavirjem, vso oskrbo in uporabo kopalnice oddam s 1. februarjem na Sv. Petra nasipu št. 43. 2576-23

2 prazni sobi
z uporabo kopalnice in kuhinje, v centru mesta takoj oddam eni ali dvema osebama. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2594-23

Sobo z 2 posteljama
posebnim vhodom in elektriko takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2592-23

Opremljeno sobo
s poseb. vhodom in elektriko oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2593-23

Prazno sobo
z vhodom iz stopnjic in elektriko, pripravno tudi za pisarno, oddam v Wolfovi ulici št. 1/I, desno. 2599-23

Opremljeno sobo
snažno, solnčno, separirano in mirno, s parketom in elektriko oddam s 1. februarjem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 2613-23

Opremljeno sobico
s poseb. vhodom in električno razsvetljavo oddam v Gorupovi ulici št. 3/III. 2607-23

Dva gospoda
sprejmem na stanovanje in hrano na Emonski c. 4/I. 2617-23

Opremljeno sobo
z vhodom iz stopnjic in elektriko takoj oddam pod Rožnikom, cesta X/13 2621-23

Krasno sobo
v sredini mesta oddam s 1. februarjem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 2616-23

Mesečno sobo
z električno razsvetljavo in parketom poceni oddam a osebama v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2618-23

Dopisi

Vsaka beseda 3 Din, za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Jesen 1000
Poštno ležeče Jesenice — ni dovoljeno. Prosim na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani. 2568-24

Slučaj
Dvignite pismo v oglas. oddelku »Jutra«. 2566-24

»Rešena«
Dvignite pismo v oglas. oddelku »Jutra«. 2556-24

Dvoje hrepenenj
Dvignite pismo v oglas. oddelku »Jutra«. 2558-24

Dvoje hrepenenj
Gospoda, kateri je dvignil pod to šifro v soboto 23. jan. pismo prosim, da ga v njegovem interesu takoj vrne v oglasnem oddelku »Jutra«. 2614-24

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (28-a)

V Celju
v centru iščem opremljeno mesečno sobo s posebnim vhodom ter event. z dobro domačo hrano. Takojšnje ponudbe z navedbo cene prosim na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Šef — 1. februar«. 2573-23/a

Stanovanje z domačo hrano
išče mlada in solidna gospodična v sredini mesta. Gre tudi kot sostanovalka Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Do 700« 2554-23/a

Opremljeno sobico
snažno in mirno, v centru mesta ali bližini išče s 1. februarjem solidna in stalna gospodična. Dopise pod šifro »Solnčna sobica« na ogl. odd. »Jutra«. 2475-23a

Izgubljeno

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (28)

Moško rokavico
rjavo, nanjato, sem izgubil v nedeljo dopoldne od Evrope, po Aleksandrovi cesti, do kina Matice. — Najditelja prosim, da jo odda v salonu »Elvzee«, Novi trg št. 5. 2570-28

Pelerina
zamenjana na Katarini, se dobi v Rožni ulici 29/I. 2604-28

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din (25)

Posestnica
v Ljubljani, želi poročiti 29—35 let staro gospodo blondinca s 50—100.000 Din gotovine. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dobro srce«. 2622-25

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Pianino
prvovrsten, skoraj nov, tudi na obroke, in štirivrstno harmoniko prodam v Zg. Šiška 200, hiša Lombar 2596-26

Gramofon
»His Masters Voice«, skoraj nov, s 25 lepimi ploščami prodam za 2500 Din Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2611-26

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Konjička
majhnega, 3 leta starega prodam z vozičkom, ali posamezno. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 2574-27

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Šivalne stroje
dobite najceneje pri Alojz Blažak, trgovina šivalnih strojev, Sl. Javornik 66. 2324-29

Dinamo
65 voltov, z žarnicami, skoraj nov, ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2612-29

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Oklic
Naznanja se vsem, da žena v Kanadi (Amerika) se nahajajočega Jerneja Porenta iz Daljne vasi 24, Jožefa Porenta ne sme ničesar prodajati iz posestva njenega odsotnega moža, ta tudi ne sme na njegov račun delati dolgov, ker njen mož Jernej Porenta ni plačnik za te dolgove. Oskrbnik posestva sedaj v Ameriki se nahajajočega Jerneja je do nadaljnega njegov brat Franc Porenta, čevljar iz Bizovika 12. 2708-31

Izjava
Podpisani izjavljam, da nisem plačnik dolgov, tudi ne moja mati in žena, ki bi jih kdorkoli napravil na naše ime. — Profesor S. Breskvar. 2609-31

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Teleton 2059

PREMOG suha drva
Pogačnik, Bohoričeva štev. 5.

Najnovejša služinska patentna železna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za putujuče osobe in nočne službe. Stane Din 390.— Razpošiljam poštom in železnicom po povzetju.

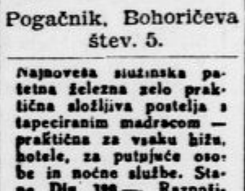

Lesena služinska patentna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom. — Stane Din 280.—

spaljni. patent fotelj stane Din 1300

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stane Din 150.—

Po tem imam čisto čohano perje kg po Din 68.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—
L. BROZOVIČ, ZAGREB Ilica 82. III.

Iz Ljutomera

lj— **Volilni imeniki** so razgrnjeni v občinskem uradu do 31. t. m.

lj— **Premestitev.** Cestni nadzornik Vrešnik je premeščen. Na njegovo mesto pride nadzornik Horvat iz Gornje Radgone, ki bo nadziral ceste vsega sreza.

lj— **Nabiralna akcija Sokola** je dobro uspela. Nabralo se je v prid društva okrog 2300 Din, torej več, kakor bi dala kaka plesna prireditev.

lj— **Čajanka**, RK in KJS bo 7. februarja v Sokolskem domu ob 17.

lj— **Čebelarji** so se preteklo nedeljo sestali na občnem zboru čebelarske podružnice. Lani sta bila 22 člana, ki zaradi vladajočih razmer niso mogli uresničiti lepih načrtov. Letina je bila na našem polju zelo slaba. Splošno se je kriza lotila tudi čebelarstva. Odbor podružnice je ostal isti ko lani. Predsednik je g. Dunaj, podpredsednik g. Lipša, tajnik in blagajnik g. dr. Stajnko.

lj— **Koliko smo spili in pojedli.** Ljutomerski gostilničarji so lani stočili 673 hl vina, 239 hl piva in 79 hl sadjevca, mestna občina pa je dobila trošarine na vino 67.313 Din, na pivo 29.881 Din, na sadjevec pa 1983 Din. Ta dohodek je zaostal daleč za proračunom, ki je predvideval od vina 78.400 Din, od piva 59.500 Din in od sadjevca 12.500 Din. Edino pri špiritu, žganju in likerjih je občina dobila več nego je pričakovala, namreč 10.331 Din namesto 8000 Din. V splošnem so Ljutomerčani in njihovi gostje spili lani manj ko leta 1930, vendar je treba pri gornjih številkah upoštevati, da pije vsak vinogradnik v prvi vrsti svoj lastni pridelek in da je skoro vsakdo imel tudi sadjevca lastnega pridelka dovolj. Kljub temu je jasno, da se je naš pivski želodec krčil v isti meri, kakor se je sušil naš mošnjiček. Klavne živine pa smo pojedli toliko, da je mestna občina lahko pobrala od nje 9805 Din trošarine namesto proračunjenih 11.900 Din, pri čemer pa je treba upoštevati, da se je trošarina pobirala šele od aprila dalje.

lj— **Podružnica vinarskega društva** bo imela svoj občni zbor na Svečnico v meščanski šoli.

Iz Prekmurja

pm— *Tatvina.* Več otrok v starosti od 10 do 12 let je v teku dni pokradlo ves les iz dveh murskosoboških ledenic. Orožništvu je uspelo, da je izsledilo tatinsko otročad. Krivda ne pade v toliki meri na otroke kakor na njihove starše, ki so dopustili, da so njihovi otroci prinašali ukradena drva domov.

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

106.

Tarzan je zmerom nosil svoj laso iz travnate vrvi s seboj, kadar je potoval po gozdu, in je z njem ujel nekatero manjšo žival. Nazadnje je vendar že prišla tista, katero je iskal: levinja Sabor. Bliže in bliže se je plazila proti kraju, kjer je sedel opičji rejenec Tarzan na veji in držal svojo vrv pripravljeno v rokah.

Damam

Vljudno naznanjamo, da se nahaja

zavod za kozmetiko

pod strokovnim vodstvom v Parizu diplomirane kozmetičarke v Ljubljani. Palača Pokojninskega zavoda, Gledališka ulica 8, I. nadstropje.

Individualna nega. Najmodernejši francoski pripomočki, preparati in metode. **Splošna masaža obraza, masaža proti gubam, odstranjevanje sojedcev, rdečih in rumenih madežev, mazoljev, nadležnih dlačic. — Čiščenje in nega presuhe in premastne kože, pomoč pri raznih kožnih iritacijah, parafinski obložki. — Individualno lepotičenje za dnevno in večerno luč.**

OD 9.—12. IN OD 4.—7. URE.

2031 **ZAVOD ZA KOZMETIKO.**

Dražba

vile Vasanske v Opatiji

v konkurzni zadevi Kajfež se bo vršila dne 30. januarja 1932 ob 10. uri v pisarni notarja dr. Colombisa v Opatiji. Izklicna cena lir 43.949.56. 2024

DR. GROBELNIK
notar v Ribnici, kot upravnik konkurzne mase.

Radio

Izvleček iz programov

Torek 26. januarja

LJUBLJANA 11.30: Šolska ura. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Otroška ura. — 18: Salonski kvintet. — 18.30: Predavanje o morju. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarna ura. — 20: Beethovnov večer. — 22: Napoved časa in poročila.

Sreda 27. januarja.

LJUBLJANA 11: Prenos svetosavske proslave z univerze. — Opoldanski program odpade. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Predavanje o morju. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarna ura. — 20: Beethovnov večer. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.30: Radio-orkester. — 17: Popoldanska glasba. — 20.20: Jenkova zadužbina — 21.30: Klavirski koncert. — 22.10: Poročila. — Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.30: Godba za ples. — 20.30: Večer lahke glasbe. — 22: Prenos zvočnega filma. — PRAGA 18: Plošče. — 19.05: Prenos iz Brna. — 20.30: Pevski koncert. — 21: Prenos iz Brna. — 22.15: Koncert iz Londona. — BRNO 19.05: Reportaža iz gledališča. — 19.30: Operni večer. — 20.30: Prenos iz Prage. — 21: Karnevalski koncert. — 22: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Popoldanski koncert. — 20.15: Božične pesmi. — 21.15: Zborovsko petje. — 23: Godba za ples — DUNAJ 12.30: Koncert kvarteta. — 12.40: Plošče. — 17: Koncert klasične glasbe. — 19.45: Lahka godba orkestra. — 20.45: Igralski večer. 22.15: Godba za ples. — BERLIN 19: Lahka glasba. — 20.30: Dramski večer. — 22.30: Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 16.30: Popoldanski koncert. — 18.30: Stare ljubavne pesmi. — 20: Mozart-Verdijev večer. — Plesna glasba iz Berlina. — MÜHLACKER 17.05: Orkestralen koncert. — 19.35: Violinske skladbe. — 20.10: Koncert Glinkove glasbe. — BUDIMPEŠTA 16: Vojaška godba. — 17.45: Klavirski kvintet. — 19.45: Pesmi. — 20.30: Dramski večer. — Godba za ples. — RIM 17.45: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20: Plošče. — 21: Igra ali prenos opere

Nova pošiljka

jabolk

prispela 2030

Gospodarska zveza

Zobje za tri nijanse bolj beli

Ne morete se zagovarjati, da imate zobe umazane, brezbarvne ali pokvarjene. Mikrobi v ustih so vzrok tega stanja. Znanost ve, kako se zamorejo ugonobiti ti mikrobi — z uporabo Kolynosa s suho ščetke. — 1 cm Kolynosa na suhi ščetki. — Antiseptična in pokipela pena Kolynos ugonobi opasne mikrobe in odpravi zoperne rumenkaste madeže. V treh dneh bodo Vaši zobje bolj beli — za tri nijanse. Poskusite Kolynos od danes.

Antiseptična

KREMA ZA ZOBE

KOLYNOS

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.